

پیام آبادگران

ارگان رسمی سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران

PAYAM-E-ABADGARAN

Syndicate Of Iran Construction Companies Monthly Magazine

۳۳۶

No. 336, Aban 1394 (Nov. 2015)

سال ۳۲ | آبان‌ماه ۱۳۹۴ | شماره ۳۳۶ دوره جدید ۱۰۶ | قیمت ۲۰۰۰۰ ریال

عزم دولت برای پرداخت بدهی به پیمانکاران

۱۴

۱۰ تحریک تقاضا
کافی نیست

۲۴ الزامات برد- برد
در مناسبات دولت
با بخش خصوصی

گردهمایی پیشگامان صنعت ساخت، فناوری
مصالح ساختمان، نفت و گاز (ایران+ایتالیا)

۳۰ اولین حضور رسمی
شرکت‌های خارجی
در بخش خصوصی کلید خورد

صاحب امتیاز: سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران
مدیرمسئول: مهندس جواد خوانساری

شورای سیاست‌گذاری:

- مهندس منوچهر ملکبانی فرد (رئیس هیات مدیره)
- مهندس بهمن دادمان (دبیر)
- مهندس جواد خوانساری (مدیرمسئول)
- مهندس سالار علیاری (خزانه‌دار)
- دکتر ایرج گلابتونچی (عضو هیات مدیره)

رئیس کمیسیون انتشارات: ● مهندس علی ورزنده
سر دبیر: ● مهندس محمود مصطفی‌زاده

کمیسیون انتشارات و تحریریه:

- مهندس علی ورزنده (رئیس کمیسیون انتشارات)
- مهندس کاظم سماک (رئیس کمیسیون اقتصاد)
- مهندس عبدالمجید سجادی (رئیس کمیسیون روابط عمومی)
- دکتر ایرج گلابتونچی (رئیس کمیسیون فنی)
- مهندس محمود مصطفی‌زاده (سر دبیر)
- مهندس محمد غنی‌زاده (قائم‌مقام دبیر)

همکاران این شماره:

- دکتر محمود جام‌ساز
- مهندس محمدرضا طبیب‌زاده
- دکتر غلامرضا علی‌زاده
- دکتر میثم موسایی
- مهندس محمدرضا علیخانی

حروفچینی، امور بازرگانی و اشتراک: فریبا پور آقا
خبرنگار: آرزو نوری
عکس و صفحه‌آرایی: داود خانی
امور آگهی‌ها: شقایق خواجه‌نصیری

لیتوگرافی و چاپ: پیمان نواندیش (۸۸۸۲۸۷۳۴)

نشانی:

تهران، خیابان طالقانی، بین میدان فلسطین و خیابان ولیعصر،
خیابان شهید برادران مظفر (صبا جنوبی)، شماره ۸۶،

ک.ب: ۱۴۱۶۹۶۴۶۹۱

تلفن: ۶۶۴۶۴۲۶۱ - ۶۶۴۰۲۰۳۷ - فکس: ۶۶۴۶۴۰۸۴

پست الکترونیکی: payam.abadgaran@acco.ir

نشانی الکترونیکی: www.acco.ir

به نام
خداوند
جان و
خرد

فهرست مطالب

- ۱۰ ● تحریک تقاضا کافی نیست - سرمقاله
- ۱۲ ● پنجمین کنفرانس بین‌المللی صنعت احداث و انرژی با حضور آقایان جهانگیری و آخوندی
- ۲۲ ● الزامات برد-برد در مانسآت دولت با بخش خصوصی
- ۳۰ ● اولین حضور رسمی شرکت‌های خارجی در بخش خصوصی
- ۳۶ ● فعالان بخش خصوصی در گردهمایی انجمن مدیران فنی و اجرایی
- ۳۹ ● تاریخچه و مزایای حضور بخش خصوصی در طرح‌های عمرانی
- ۴۲ ● چالش‌های اقتصاد دولتی - دکتر محمود جام‌ساز
- ۴۴ ● کارشناسان اقتصادی بررسی کردند: راه‌های عبور از رکود اقتصادی
- ۴۷ ● این رفتارها اعتبار حرفه‌ای شما را به خطر می‌اندازند
- ۴۸ ● پاگرد
- ۵۰ ● برگزاری سمینار روانکارها در سندیکا
- ۵۵ ● خروج از رکود صرفاً به برنامه‌های اقتصادی بر نمی‌گردد
- ۵۶ ● برگزاری ششمین نشست هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران مطرح شد
- ۵۸ ● سازوکارها و راهبرد تأمین مالی
- ۶۰ ● گردهمایی کانون فارغ التحصیلان دانشکده فنی دانشگاه تهران
- ۶۲ ● وزیر تجارت و سرمایه‌گذاری انگلیس: به دنبال شراکت با بخش خصوصی ایران هستیم
- ۶۴ ● ایران و روسیه در تدارک سرمایه‌گذاری ۴۰ میلیارد دلاری
- ۶۶ ● سیاست‌های جدید در برابر سدسازی
- ۷۰ ● برگزاری نخستین نمایشگاه بین‌المللی تکنولوژی‌های نوین ساختمانی
- ۷۱ ● چرا مسکن در بسته خروج از رکود نادیده گرفته شد؟

نوشته‌های نویسندگان، لزوماً نظرات نشریه نیست. نقل مطالب نشریه فقط با ذکر ماخذ مجاز است.

کمیسیون انتشارات در رد یا قبول مقالات ارسالی مختار می‌باشد و در ویرایش علمی، ادبی و خلاصه‌سازی آن مجاز است. در ضمن مقالات ارسالی عودت داده نمی‌شود.

تحریک تقاضا کافی نیست

پس از گذشت ماه‌ها از هشدار کارشناسان، بالاخره دولت محترم در آغاز نیمه دوم امسال احتمال بازگشت رکود عمیق اقتصادی را پذیرفت و برای برون‌رفت از آن، بسته سیاستی ارائه کرد. با توجه به اینکه یکی از راه‌های برون‌رفت از رکود تحریک تقاضا است، دولت محترم نیز در نظر دارد با مکانیزم‌هایی خاصی تقاضا را به صورت هدفمند تحریک کند. اکنون باید دید این تحریک تقاضا چه تبعاتی داشته و چه آثاری برجای خواهد گذاشت. اما پیش از آن باید دید تحریک تقاضا کافی است یا نه؟

برای پاسخ به این سوال باید به شرایط خاص اقتصاد کشور توجه داشت. زیرا اقتصاد ایران در حال حاضر از تنگناهای مالی به سبب تحریمها و کاهش قیمت نفت (و البته از ندانم‌کاری‌های دولت گذشته) رنج می‌برد و رکود فعلی نیز حاصل همین عوامل بوده و دولت برای خروج از آن بسته سیاستی تدوین نموده که هدف از آن تزریق منابع پولی و مالی برای انجام سرمایه‌گذاریهای مولد و توسعه صادرات است. علت اینکه کارشناسان و دست‌اندرکاران از ضرورت کلی ایجاد تقاضا برای کالای تولید داخلی حمایت می‌کنند و آن را لازم می‌دانند آن است که در سالهای گذشته از فروش نفت خام درآمد بی‌سابقه‌ای حاصل شده اما به دلیل بی‌برنامگی دولت وقت، درآمدهای کلان ارزی کشور صرف افزایش واردات شده که در نتیجه آن تولید داخلی و صادرات ناشی از آن کاهش یافته و حتی بخش از تولیدات داخلی در انبارها انباشته شده است. بنابراین اشباع بودن انبارهای کارخانه‌های تولیدی بزرگ نگرانی دولت را برانگیخته است. علت کاهش تقاضا را نیز می‌شود نتیجه کاهش قدرت خرید مردم دانست و مصداق این موضوع را می‌توان در کارخانجات بزرگ تولیدی نظیر اتومبیل و فولاد و در ساختمان‌ها و آپارتمان‌های معمولی

و شیک مشاهده کرد.

در حال حاضر بنگاه‌های تولیدی و خدماتی کوچک و متوسط از سرمایه در گردش تهی شده‌اند به طوری که در این بخش اساساً مسئله انباشت تولید نداریم چرا که به دلیل هزینه‌های بالای تولید، اساساً در این بنگاه‌ها کالایی تولید نشده تا در انبارها انباشته شود. با توجه به اینکه هدف دولت از تحریک تقاضا برای خرید کالاهای بادوام و گران قیمت است، می‌توان گفت این بخش به صورت مستقیم در این سیاست مورد توجه قرار نگرفته است. از طرف دیگر می‌دانیم که یکی از معضلات دولت وضعیت بازار سرمایه و کاهش ارزش سهام است، بنابراین بسته سیاستی دولت باید بتواند هرچه سریعتر بورس را زنده کند و از سقوط و کاهش بهای اسمی شرکت‌های عمده بورسی که اکثراً دولتی و یا وابسته به

ضروری است دولت محترم علاوه بر ایجاد بسترهای لازم برای ورود سرمایه خارجی، تلاش کند فعالان داخلی را از شرایط فعلی خارج و به مرحله از توانایی برساند که امکان شراکت و ارائه طرح‌های مشترک با سرمایه‌گذاران خارجی برای آن‌ها فراهم آید

دولت‌اند، جلوگیری کند. اما آیا همه راه‌حلها باید به تحریک تقاضا محدود شود؟ به دلایل ذیل می‌توان گفت پاسخ این سوال منفی است. ۱ - به گفته کارشناسان اقتصادی یکی از عوامل موثر در رکود فعلی را می‌توان بدهی دولت به پیمانکاران و بانکها اعلام کرد که طبق گفته مسئولان محترم بین سیصد تا چهارصد هزار میلیارد تومان می‌باشد.

انباشت این بدهی‌ها عملاً پیمانکاران را به نظام بانکی بدهکار و سیستم پیمانکاری کشور را مختل نموده است در حالی که دولت محترم برنامه مشخصی برای پرداخت آن که حدود یکصد هزار میلیارد تومان است به پیمانکاران است، ندارد. ما اعتقاد داریم همانطور که آقای دکتر آخوندی پیشنهاد کرده دولت با فروش یکصد میلیارد دلار اوراق قرضه در بازارهای بین‌المللی با بهره معقول که کششی در خریداران ایجاد کند یک باره بدهی خود در داخل بخصوص با پیمانکاران را تسویه کند. این اقدام می‌تواند ضمن برگرداندن شادابی و امید به این گروه از بخش خصوصی، با توجه به اشتغالزا بودن فعالیتهای آنها، به خروج بخش‌های بزرگی از اقتصاد کشور از رکود و بازگشت رونق اقتصادی یاری برساند. گرچه شرکت‌های پیمانکاری در طول چند سال گشته به دلیل نامهربانی دولتهای گذشته و ناتوانی دولت فعلی بخش زیادی از توانایی مالی خود را از دست داده‌اند اما هنوز اکثریت آنها توانایی‌های فنی و ماشین‌آلاتی خود را حفظ کرده‌اند، و در صورتی که این طرحها مراحل قانونی خود را طی کند با حداقل کمک و حمایت‌های دولتی می‌توانند مجدداً خود را بازسازی و مسئولیتهای سنگین اجرایی را به عهده بگیرند.

۲ - با توجه به اینکه امید می‌رود با اجرایی شدن برجام و ورود سرمایه‌گذاران خارجی

رونق خوبی در طرح‌های زیربنایی، صنعتی و تولیدی ایجاد شود، اهمیت تقویت بخش خصوصی مضاعف می‌شود. برای اینکه بتوان از سرمایه‌گذاران خارجی و تکنولوژی آنها استفاده بهینه کرد باید بین فعالان بخشهای مختلف اقتصادی بخصوص بنگاه‌های کوچک و متوسط توانایی شراکت با شرکت‌های خارجی ایجاد کرد.

بنابراین ضروری است دولت محترم علاوه بر ایجاد بسترهای لازم برای ورود سرمایه خارجی، تلاش کند فعالان داخلی را از شرایط فعلی خارج و به مرحله از توانایی برساند که امکان شراکت و ارائه طرح‌های مشترک با سرمایه‌گذاران خارجی برای آنها فراهم آید. فقط با شراکت شرکت‌های داخلی و خارجی می‌توان امیدوار بود که از سرمایه‌ها و تکنولوژی خارجی بهره‌برداری مناسبی به عمل آید. مروری بر تاریخچه توسعه و رشد کشورهای در حال توسعه نشان می‌دهد هر جابجی بخش خصوصی توانایی لازم را برای شراکت با شرکت‌های خارجی پیدا کرده در یک بازه زمانی مشخص و کوتاه‌مدتی آن کشور توانسته مسیر رشد و توسعه را طی کند (مانند کره جنوبی و ترکیه)، چنانچه بخش خصوصی داخلی عملاً کارگزار بخش خارجی بوده اصولاً جز فقر و فلاکت برای عموم مردم و غارت و چپاول ثروت عمومی توسط سرمایه‌گذاران خارجی نتیجه‌ای حاصل نشده است. مقایسه تاریخ توسعه اروپا بعد از جنگ جهانی دوم با کشورهای امریکای لاتین نیز مؤید این موضوع است. از اینرو لازم است به دولتمردان محترم و بلکه روسای سه قوه یادآور شویم بدون وجود بسترهای حقوقی - اجتماعی امکان استفاده از سرمایه‌ها و تکنولوژی خارجی

با توجه به اینکه یکی از راه‌های برون رفت از رکود تحریک تقاضا است، دولت محترم نیز در نظر دارد با مکانیزم‌هایی خاصی تقاضا را به صورت هدفمند تحریک کند. اکنون باید دید این تحریک تقاضا چه تبعاتی داشته و چه آثاری بر جای خواهد گذاشت. و تحریک تقاضا کافی است یا نه؟

نیز در میان مدت مقدور نیست. سرمایه‌گذار چه داخلی و چه خارجی باید اطمینان داشته باشد که در مسیر کار با قوانین و دستورالعمل‌های فی‌البداهه و خلق‌الساعه مواجه نشود.

۳ - یکی دیگر از راه‌های خروج از رکود و ایجاد رونق کاهش هزینه‌های جاری دولت است. از طرف دیگر دولت برای اینکه به وظایف حاکمیتی خود عمل کند نیاز به چابک‌سازی دارد. با این حجم کارمند و کارگزار اصولاً نمی‌شود از بوروکراسی موجود کاست. تعدد و تداخل قوانین، حجم زیاد ادارات و برداشت متفاوت عوامل اجرایی و نظارتی از قوانین متعدد، مانع تسریع امور شده که به دولت محترم پیشنهاد می‌گردد همزمان با اجرایی شدن برجام گروهی را در داخل موظف کند که ضمن بررسی قوانین جاری با حذف اضافات

از پیچیدگی امور اجرایی بکاهند. البته در این مسیر، قوه مقننه و قوه قضائیه نیز باید همگام با دولت در فراهم ساختن بسترهای لازم توسعه و رشد اقتصادی کشور حرکت کنند. بخصوص قوه قضائیه با ایجاد امنیت قضایی و اجتماعی برای سرمایه‌گذاران می‌تواند در شکل‌گیری این روند کاملاً موثر شود.

دولت با این همه عائله و حجم، چگونه می‌تواند هزینه‌های جاری خود را کم کند؟ البته علاوه بر شاغلین مستقیم در بدنه دولت تعداد زیادی در سازمانهای عمومی و نهادهای وابسته به دولت مخصوصاً شرکت‌های دولتی مشغول به کارند که با احتساب آنها هزینه‌ها چند برابر می‌شود و در این شرایط است که دولت مرتباً با کسری بودجه مواجه می‌شود لذا در این مواقع به اجبار از اعتبارات عمرانی برای تامین کسری بودجه کاسته می‌شود چون اگر دولت بخواهد از سایر منابع نظیر بانک مرکزی برای تامین کسری بودجه استفاده کند با افزایش تورم و کاهش ارزش پول ملی مواجه می‌شود. اما راه‌حل اساسی چیست، دولت چاره‌ای ندارد جز آن که از هزینه‌های جاری خود بکاهد. کاهش هزینه‌های جاری اولاً کسری بودجه را کاهش و ثانیاً به دولت اجازه می‌دهد سرمایه‌گذاریهای تملک‌داری را افزایش و به رونق اقتصادی و اشتغال مناسب دست یابد.

سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران به عنوان پرسابقه‌ترین تشکل صنفی - عمرانی که عمری برابر با عمر برنامه‌ریزی در ایران دارد و در اجرای تمامی برنامه‌های توسعه‌ای چه قبل از انقلاب و چه بعد از آن نقش موثری داشته، می‌تواند با تکیه بر توان کارشناسی و تجربی اعضای خود در این مهم، دولت را یاری رساند.

عزم دولت برای پرداخت بدهی پیمانکاران

پنجمین کنفرانس بین‌المللی صنعت احداث و انرژی با حضور جهانگیری و آخوندی

پیام‌آبادگران
مهر ۱۳۹۴
شماره ۳۳۵

در تلاش است تا با پژوهش و آموزش به رفع تنگناهای موجود یاری برساند.

پانل اول با حضور هیات مدیره که شامل مهندس احمدی رئیس هیات مدیره سندیکای شرکت‌های تاسیساتی و تجهیزاتی، مهندس رامینه رئیس شورای مدیریت جامعه مهندسان مشاور ایران، مهندس دادمان دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران، مهندس حضرتی رئیس هیات مدیره انجمن شرکت‌های مهندسی و پیمانکار نفت، گاز و پتروشیمی، مهندس دولتشاهی دبیر انجمن صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی ایران، مهندس کلاهی رئیس هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران، و مهندس گل‌سرخ‌ری رئیس هیات امنای موسسه تحقیق و توسعه صنعت احداث بودند، برگزار شد.

توان بالقوه مهندسی در بخش خصوصی در حوزه صنعت احداث و انرژی، و دلایل دستیابی به توسعه پایدار کشور بود.

در ابتدای این کنفرانس مهندس نصرالهی رئیس هیات مدیره موسسه تحقیق و توسعه صنعت احداث به مهمانان خیر مقدم گفت و مهندس کاظم سماک دبیر کنفرانس از مهم‌ترین فعالیت‌های موسسه تحقیق و توسعه صنعت احداث گزارشی ارائه داد.

وی برگزاری کنفرانس بین‌المللی احداث و انرژی را از اقدامات موثر دولت برای جذب سرمایه‌گذاران و شرکت‌های فعال خصوصی در شرایط پسانتحریم دانست و گفت: موسسه تحقیق و توسعه صنعت احداث که بعدها موضوع انرژی نیز به آن اضافه شد در سال‌های ابتدایی دهه ۸۰ شمسی با ایده‌پردازی دکتر عباس آخوندی به منظور بررسی و ریشه‌یابی معضلات بخش خصوصی تشکیل شد و

پنجمین کنفرانس بین‌المللی صنعت احداث و انرژی با حمایت بانک کارآفرین برگزار شد. این کنفرانس که بزرگ‌ترین رویداد توسعه‌ای بخش خصوصی کشور می‌باشد، به همت مؤسسه تحقیق و توسعه صنعت احداث و انرژی و همکاری تشکلهای این صنعت و با حمایت مالی بانک کارآفرین در ۲۵ آبان ماه در محل کتابخانه ملی برگزار گردید. موضوعاتی که در پنجمین کنفرانس بین‌المللی صنعت احداث و انرژی مورد بررسی قرار گرفت شامل تامین منابع مالی و جلب سرمایه‌گذاری داخلی و خارج از کشور، حکمرانی مطلوب برای توسعه پایدار و ارتقای فرهنگ جامعه، صدور خدمات فنی مهندسی با بیان مشکلات و راهکارها، سازندگان و توسعه پایدار، خصوصی سازی واقعی و حکومت قانون، چالش‌ها و چشم اندازهای اقتصاد ایران در آستانه برنامه ششم توسعه، بررسی

راهکار آخوندی برای تسویه حساب با پیمانکاران

دکتر عباس آخوندی در افتتاحیه پنجمین کنفرانس صنعت احداث و انرژی عنوان کرد: در حال حاضر بنگاه‌های اقتصادی ایران رنجور شده‌اند و برای حضور در یک هم‌اورد بین‌المللی با کاستی‌های جدی مواجه هستند.

آخوندی تصریح کرد: برای تعیین تکلیف بنگاه‌های اقتصادی کشور نیازمند آن هستیم استراتژی مناسبی را در چارچوب اقتصاد مقاومتی برنامه‌ریزی کنیم.

وزیر راه و شهرسازی با بیان اینکه در ۱۰ سال گذشته ۱۰۰ میلیارد دلار خصوصی‌سازی صورت گرفته که نحوه اجرای آن نوعی اختلاس در نظام بنگاهداری ایجاد کرده است، پیشنهاد کرد به منظور بازگرداندن رانت‌های ۱۰۰ میلیارد دلاری، شورایی زیر نظر معاون اول ریاست جمهوری تشکیل شود.

وی ادامه داد: بنگاه‌های خصوصی با مشکلات بسیاری برای حضور در فعالیت‌های بین‌المللی مواجه بودند، اما باید در چارچوب اقتصاد مقاومتی این بنگاه‌ها به روش ساختاری حمایت شوند.

آخوندی با تأکید بر اینکه فعالیت بخش خصوصی کشور باید قابل عرضه در فضای بین‌المللی باشد، افزود: اکنون باید به دنبال عملیاتی کردن برنامه‌هایی باشیم که در دهه‌های گذشته به آن کمتر توجه شده است و براساس سیاست کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

برای حضور شرکت‌های خصوصی در بازارهای بین‌المللی شرایط مناسبی را فراهم کنیم. وی در خصوص تعیین تکلیف میزان بدهی دولت و دارایی‌های رسمی گفت: نیاز به اتخاذ یک استراتژی داریم که بنده دو پیشنهاد دارم؛ اول تکلیف بدهی‌های دولت به دیگران مشخص شود و پیشنهاد دارم که در یک بازه زمانی ۱۰ الی ۱۵ ساله و با نرخ بین‌المللی کم (۳ الی ۴٪) اقدام به انتشار اوراق قرضه کنیم و بخشی از درآمد نفت را برای پاکسازی به اقتصاد ملی اختصاص دهیم. پیشنهاد دوم بنده این است که یک شورای ملی مستقل زیر نظر جناب آقای دکتر جهانگیری تشکیل شود و تکلیف پول‌های سمس مشخص شود زیرا افرادی که این پول‌ها را در اختیار دارند نشان داده‌اند که در مسیر برگرداندن این پول‌ها قرار ندارند. وزیر راه و شهرسازی همچنین به بدهی ۳۰۰ میلیارد تومانی دولت به بانک‌ها اشاره کرد و گفت: باید همچنین برای این مدت چاره‌جویی کنیم و بازگرداندن رانت‌های غیرشفاف به میزان ۱۰۰ هزار میلیارد تومان نیز برنامه‌ریزی‌های مناسبی را پیش‌بینی کنیم. چرا که این افراد با تصاحب ثروت ملی ثابت کردند که قصد بازگرداندن اموال ملت را ندارند.

آخوندی در پایان خاطرنشان کرد: در شرایط پست‌اتحریم امیدواریم با عزم ملی و جدیت، دولت به نتیجه مطلوبی برسد و فضایی را برای رقابت‌های بین‌المللی برای بخش خصوصی ایجاد کند.

آخوندی:

باید رقمی حدود ۱۰۰ میلیارد دلار از درآمدهای نفتی در دوره ۱۰ تا ۱۵ ساله با نرخ بین‌المللی به انتشار اوراق و اسناد قرضه ارزی اختصاص یابد تا بتوانیم بخشی از درآمدهای نفتی را به پاک‌سازی اقتصاد ایران اختصاص دهیم

دکتر جهانگیری:

به حضور بخش خصوصی در اقتصاد نیاز داریم

دکتر اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس‌جمهور با بیان اینکه آینده اقتصادی ایران بسیار روشن خواهد بود، گفت: البته دولت برای حل مسائل مردم و کشور با این گونه موضع‌گیری‌ها عصبانی نمی‌شود و مشکلات را تحمل می‌کند زیرا دولت یازدهم آمده است تا مشکلات مردم را برطرف کند. معاون اول رئیس‌جمهور در ادامه با بیان اینکه دارایی‌ها و سرمایه‌های یک کشور فقط منابع طبیعی نیستند، خاطرنشان کرد: سرمایه‌های انسانی نیز از مهمترین دارایی‌های یک کشور محسوب می‌شوند که باید قدر آنها را بدانیم و از آنها حفاظت کنیم.

وی افزود: شرکت‌های بزرگی که طی یک دوره زمانی شکل می‌گیرند و تبدیل به شرکت‌هایی می‌شوند که قادر هستند در پروژه‌های بزرگ کشور نقش ایفا کرده و در مناقصات بین‌المللی نیز برنده شوند، این‌ها نیز سرمایه‌های مهمی برای کشور محسوب می‌شوند که باید قدر این بنگاه‌ها را بدانیم و اجازه ندهیم آسیب ببینند.

جهانگیری با اشاره به شرایط اقتصادی و تنگناهای مالی کشور، آینده اقتصادی کشور را روشن و امیدوار کننده پیش‌بینی کرد و افزود: مردم در انتخابات سال ۱۳۹۲ با حضورشان در انتخابات و با رأی خود، مدیریت کشور را به ریل صحیح بازگرداندند.

معاون اول رئیس‌جمهور ادامه داد: یکی از

اتفاقات بدی که در دوره گذشته رخ داد، فقط اتلاف منابع و درآمدهای حاصل از فروش نفت نبود بلکه بدتر از اتلاف این منابع، اتلاف نظام مدیریتی و نظام تصمیم‌گیری کشور بود که به شدت دچار آسیب شد و در آینده درباره جزئیات این موضوع سخن خواهیم گفت.

وی با تاکید بر اینکه ملت ایران حق دارد بداند که ۹۵۰ میلیارد دلار درآمد نفت و گاز کشور در طی ۸ سال در کجا هزینه شد، تصریح کرد: البته قصد ندارم بگویم که مدیران سابق افراد سوء استفاده‌گری بودند اما این یک واقعیت است که اتلاف منابع و عدم مدیریت صحیح درآمدها، آثار نامطلوبی را برای کشور به بار آورده است.

معاون اول رئیس‌جمهور با تاکید مجدد بر اینکه مردم در سال ۹۲ مدیریت کشور را در ریل صحیح قرار دادند، اظهار داشت: مردم با تصمیمی که گرفتند، افراد مجرب، کاردان و تحصیلکرده که سطوح مدیریتی مختلف را طی کرده بودند، در جایگاه مدیریت و اداره کشور قرار دادند و امروز انتظار مردم این است که این مدیران تصمیمات علمی و دقیق اتخاذ کنند

جهانگیری ادامه داد: مهمترین کاری که دولت تدبیر و امید باید انجام می‌داد اولویت‌گذاری مسائل بود و در این میان اصلی‌ترین مسئله که بر همه مسائل کشور سایه افکنده بود، موضوع تعامل با دنیا و حل و فصل مسائل میان ایران و قدرت‌های بزرگ جهان بود.

وی اضافه کرد: دولت تدبیر و امید این مسئله را با سربلندی و افتخار پشت سر گذاشت و تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای به گونه‌ای عمل کرد که توانستیم به همه اهداف تنظیم شده یعنی صیانت از حقوق هسته‌ای ملت و حفاظت از دستاوردهای هسته‌ای دست پیدا کنیم و انشاءالله تحریم‌های ظالمانه نیز به زودی لغو خواهد شد.

وی در ادامه یکی از مهمترین سیاست‌های کلی نظام را سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی دانست و گفت: مهمترین پیام این سیاست‌ها این بود که هیچ محدودیت و سقفی برای فعالیت قدرتمند و رشد سریع بخش خصوصی کشور وجود ندارد. جهانگیری همچنین با اشاره

به واگذاری‌های انجام شده در سالهای قبل خاطر نشان کرد: براساس گزارش‌های رسمی که در این زمینه اعلام شده تنها ۱۲ درصد از واگذاری‌ها به بخش خصوصی واقعی صورت گرفته است.

معاون اول رئیس‌جمهور تاکید کرد: امروز به این واقعیت علمی و تجربی دست یافته‌ایم که برای رشد و پیشرفت اقتصادی راهی جز حضور قدرتمند بخش خصوصی در اقتصاد کشور وجود ندارد و برای تحقق این امر نیازمند فراهم شدن پیش‌نیازهای لازم هستیم.

وی در ادامه با اشاره به کاهش درآمدهای دولت و محدودیت‌های بودجه تصریح کرد: پیش از تحریم‌ها، میزان فروش نفت روزانه ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه بود که این میزان پس از تحریم‌ها به ۱ میلیون بشکه در روز کاهش یافت و علاوه بر این هر بشکه نفت در سالهای گذشته حدود ۱۰۸ دلار قیمت داشت که هم اکنون به ۴۰ دلار رسیده است. جهانگیری با یادآوری اینکه در سال ۹۰ درآمد ارزی کشور از محل نفت و گاز ۱۱۸ میلیارد دلار بود گفت: این در حالی است که این درآمدها امسال در بهترین شرایط به ۲۵ میلیارد دلار خواهد رسید.

معاون اول رئیس‌جمهور افزود: این کاهش قابل توجه درآمدی می‌توانست ثبات اقتصادی کشور

جهانگیری:
امروز به این واقعیت علمی و تجربی دست یافته‌ایم که برای رشد و پیشرفت اقتصادی راهی جز حضور قدرتمند بخش خصوصی در اقتصاد کشور وجود ندارد و برای تحقق این امر نیازمند فراهم شدن پیش‌نیازهای لازم هستیم.

را بر هم بزند و موجب رشد تورم و افزایش رکود شود اما این اتفاقات رخ نداد به این دلیل که مردم به آینده کشور امید و به تیم مدیریتی اعتماد داشتند و در کنار اعتماد ملت، دولت نیز تدابیر و سیاست‌گذاری‌های علمی و درستی را در پیش گرفت. وی با تاکید بر اینکه دولت باید از تصدی‌گری پرهیز کند، گفت: دولت باید اجرای طرح‌های عمرانی را به بخش خصوصی واگذار کند و این طرح‌ها باید با سهل‌ترین شرایط در اختیار بخش خصوصی قرار گیرند.

معاون اول رئیس‌جمهور ادامه داد: سال گذشته و امسال حدود ۲۰ میلیارد دلار از منابع کشور که در کشور چین بود، صرف فاینانس اجرای پروژه‌های مهم کشور شد که برخی از آنها به مرحله LC رسیده و LC برخی از آنها نیز گشایش یافته است.

جهانگیری اضافه کرد: سال گذشته مجوز برداشت حدود ۱۰ میلیارد دلار از منابع صندوق توسعه ملی اخذ شد تا برای اجرای طرح‌های آب و خاک کشور هزینه شود و خوشبختانه پیمانکاران این بخش هیچ دغدغه‌ای برای تامین منابع مالی ندارند.

وی پرداخت مطالبات پیمانکاران را یکی از اولویت‌های مهم دولت برشمرد و گفت: نظام بانکی کشور نیز با مشکلات جدی روبروست از یک سو بخش زیادی از منابع بانکی کشور در قالب مطالبات معوق بانکی است و از سوی دیگر موسسات غیرمجاز در نظام پولی کشور شکل گرفته‌اند که دولت مصمم است همه این مسائل را حل و فصل کند.

معاون اول رئیس‌جمهور با تاکید بر اینکه دولت مصمم است مطالبات بخش خصوصی و پیمانکاران را پرداخت نماید، افزود: بازار بدهی دولت به خصوص در ارتباط با پیمانکاران ایجاد خواهد شد و تلاش دولت این است که مطالبات پیمانکاران ظرف امسال و سال آینده تسویه شود.

جهانگیری صادرات کالا و خدمات فنی و مهندسی را نیز از دیگر اولویت‌های مهم کشور دانست و گفت: منابع صندوق توسعه ملی از ابتدای تشکیل این صندوق حدود ۷۰ میلیارد دلار بوده است که در این مدت ۳۰ میلیارد دلار آن هزینه شده و موجودی فعلی آن ۴۰

میلیارد دلار است. وی ادامه داد: از صندوق توسعه ملی خواسته‌ایم که بخش عمده‌ای از موجودی صندوق را برای حمایت و پشتیبانی بخش صادرات خدمات فنی و مهندسی قرار دهد.

معاون اول رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه دستگاه‌های اجرایی خود را آماده کرده‌اند که در دوران پساتحریم طرح‌های مهمی به ارزش ده‌ها میلیارد دلار در کشور اجرا شود، گفت: در بخش نفت حدود ۲۱۸ میلیارد دلار طرح و پروژه آماده اجراء است و طرح‌های متعدد دیگری نیز در بخش برق و انرژی و راه وجود دارد که مطالعات آن انجام شده و آماده اجرا هستند.

جهانگیری از بخش خصوصی کشور خواست برای جذب فاینانس در جهت اجرای پروژه‌های مهم کشور فعال شوند و گفت: باید راهکاری پیدا کنیم که پیمانکاران ایرانی بتوانند خودشان برای اجرای پروژه‌های بزرگ تامین مالی کنند. وی ادامه داد: نباید توان شرکت‌های مهندسی ایرانی را در دوران پساتحریم نادیده بگیریم و مقرراتی در این زمینه وضع شده است که پیمانکاران خارجی نیز برای اینکه بتوانند پروژه‌های مختلف را اجرا کنند، باید حداقل ۵۰ درصد از نیروی کار آنها ایرانی باشد.

جهانگیری:
نبايد توان شرکت‌های مهندسی ایرانی را در دوران پساتحریم نادیده بگیریم و مقرراتی در این زمینه وضع شده است که پیمانکاران خارجی نیز برای اینکه بتوانند پروژه‌های مختلف را اجرا کنند، باید حداقل ۵۰ درصد از نیروی کار آنها ایرانی باشد.

دکتر منادی:

شبه دولتی‌ها قدرت گرفته‌اند

دکتر منادی سفیدان عضو هیات رئیسه مجلس شورای اسلامی درباره نقش قوه مقننه در تصویب قوانین مناسب با هدف توسعه پایدار کشور و ضرورت خصوصی سازی در کشور سخن گفت و با بیان اینکه روح اجرای اصل ۴۴ هنوز محقق نشده است، افزود: جمهوری اسلامی ایران سالهاست که به فکر خصوصی سازی است اما در مسیر راه با مشکلاتی روبرو بوده که پس از توافق هسته‌ای این روند می‌تواند مسیر خود را با روال مطلوب تری طی کرده و سرعت بخشد.

علیرضا منادی افزود: با توجه به شرایط سیاسی خاصی که بعد از برجام ایجاد شده، مانع اصلی دولت برای حمایت از بخش خصوصی برداشته شده است. نماینده مردم تبریز، اسکو و آذرشهر در مجلس شورای اسلامی افزود: دولت می‌تواند ریل مناسبی در مسیر تولیدکننده‌ها قرار دهد تا آنها بتوانند به سر منزل مقصود یعنی هم تولید و سود بیشتر برسند و هم اینکه بتوانند مالیات بیشتری به دولت پرداخت کنند.

وی افزود: دولت البته می‌تواند برای حمایت از این بخش تخفیف‌های مالیاتی قائل شود. این

نماینده مجلس با بیان اینکه دولت با کاهش منابع ارزی مواجه است، افزود: توجه به بخش خصوصی و خصوصی سازی به معنای واقعی آن، در حمایت از تولید موثر بوده و سبب می‌شود تا فرصتی برای ضربه زدن به اقتصاد کشور باقی نماند. علیرضا منادی، افزود: گرچه برخی دولت‌ها گام‌هایی برای اجرای خصوصی سازی برداشته‌اند اما به جای آنکه بخشی از اختیارات دولت برای کاهش تصدی‌گری به بخش خصوصی واگذار شود، بخشی از دولت تفکیک شده و در قالب شبه دولتی، پروژه‌ها را از دولت تحویل گرفته‌اند. وی خاطرنشان کرد که با این روند شبه دولتی‌ها در کشور قوت گرفتند نه بخش خصوصی واقعی. منادی، توسعه بخش خصوصی را عامل مهم توسعه اشتغال و رفع بیکاری در کشور دانست و افزود: اگر دولت‌ها در تقویت بخش خصوصی اقدامات لازم را انجام داده بودند، بدون شک صنایع ما در زمان تحریم مقاومت بیشتری از خود نشان می‌داد زیرا اشتغال در دست بخش خصوصی بود.

علاقتمندی مجلس برای تعامل با بخش خصوصی

در حاشیه کنفرانس خبرنگار ماهنامه پیام‌آبادگران با دکتر منادی عضو هیات رئیسه مجلس شورای اسلامی مصاحبه‌ای داشت. وی در پاسخ به این سوال که مجلس برای آگاهی از نظرات بخش خصوصی چه ساز و کاری در نظر دارد گفت: با توجه به شرایط سیاسی خاصی که بعد از برجام ایجاد شده، مانع اصلی دولت برای حمایت از بخش خصوصی برداشته شده است و البته تصویب برجام از طرف مجلس در راستای حمایت از تولید و بخش خصوص بود. مجلس علاقمند به تعامل بیشتر با بخش خصوصی از طریق کمیسیون‌های خود است. در حال حاضر نیز پای ثابت تصمیم‌گیری‌های کمیسیون عمران، بخش خصوصی و اتاق بازرگانی است.

پانل دوم با حضور مهندس صالحی دبیر فدراسیون صادرات انرژی و صنایع وابسته و عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی، مهندس اسپندیاری رئیس هیات مدیره انجمن صادرکنندگان فرآورده های نفت و گاز و پتروشیمی، مهندس شریفیان عضو هیات مدیره حفاری ایران، مهندس هاشمی رئیس هیات مدیره انجمن صنفی شرکت های مهندسی و ساخت، مهندس نجفی رئیس هیات مدیره انجمن بهینه سازی مصرف انرژی ایران و مهندس مسگریورنائب رئیس شورای هماهنگی تشکلهای صنفی و حرفه ای ایران تشکیل شد.

دکتر فرشاد مومنی :

اقتصاد ما به سمت فعالیت های غیرمتعارف تورش دارد

دکتر فرشاد مومنی استاد اقتصاد دانشگاه علامه درباره «چالشها و چشم اندازهای اقتصاد ایران در آستانه برنامه ششم توسعه» گفت: وقتی راجع به چالشهای اقتصاد ایران حرف می زنیم چند مفهوم بسیار کلیدی را کنار هم گذاشته ایم و اهمیت ژرفکوی درباره هر کدام از آنها برای درک قابل قبول و فهم واقعیت غیر قابل انکار است. واژگان بی طرف نیستند و در اقتصاد رانتی برای فهم واقعیت باید عمیقاً به واژه ها توجه شود. در کلی ترین سطح، با همه پیچیدگی ها و ابعاد که مفهوم برنامه ریزی توسعه دارد، برنامه ریزی سه مولفه بنیادی دارد. شناخت وضع موجود، شناخت وضع مطلوب و راههای برون رفت از وضع موجود و حرکت به سمت وضع مطلوب.

در اقتصاد کنونی در هر سه زمینه با تنگناهای جدی روبرو هستیم. در ایران در ربع اول قرن

برای رمزگشایی از پارادوکس نکته حیاتی وجود دارد که در آستانه برنامه ششم اگر جدی گرفته شود با هزینه کمتری از شرایط خطیر حاضر عبور می کنیم. و آن اینکه وقتی ما درباره طرز عمل بنگاه ها، بخش های اقتصادی و مناطق مطالعه می کنیم در توضیح کژکارکردی آنها، قدرت توضیحی مولفه های بیرونی قوی تر از عوامل درونی است. هر کدام از شما که دستی در کار اجرایی داشتید می دانید سیاستهای نسنجیده و متغیر آثار سنگینی دارد. اما آنچه مورد توجه قرار نگرفته این است که برای مواجهه با این شرایط چه باید کرد.

دکتر مومنی تصریح کرد: تحقیق درباره سازمان های بیمه که مشکل آنها قدرت سرایت به مالیه دولت دارد و می تواند کل نظام را با مشکل مواجه کند نشان داد قدرت توضیح دهنده سیاست های تورم زا و ... بسیار بیشتر از مشکلات درون مجموعه است. این تحقیق درباره کشاورزی و مناطق ایران هم انجام شد و نشان از نابرابری های فزاینده منطقه ای داشت. لوازم و بایسته های این واقعیت این است که واحدهای شاغل در این حوزه ها بخش اصلی انرژی خود را روی ارتقای کیفیت سیاستهای دولت متمرکز کنند و مشارکت فعال تری در فرایندهای تصمیم سازی و تصمیم گیری انجام شود. ما در این زمینه با خلاء نهادی جدی روبرو هستیم.

فهرست مجموعه تشکل های جمع حاضر نشان می دهد ظرفیت معرفتی بسیار بزرگی در اینجا هست که بخش اعظم فعالیت خود را به حوزه های خاصی معطوف می کنند. تجربه نشان می دهد باید مسیر فعالیت خود را عوض کنیم.

بیست و یکم هنوز به تعداد دستگاه های مسئول آمار و اطلاعات متفاوت ارائه می شود که هر آماری حکمتی دارد که به درد کار علمی نمی خورد. در حالی که هیات وزیران رکود را به رسمیت شناخته، و بسته سیاستی را اعلام می کند ناگهان مرکز آمار آماری منتشر می کند که رشد مثبتی را نشان می دهد. حتی ما برای تفاهم درباره وضع موجود با چالش مواجه هستیم. درباره وضع مطلوب هم ایرانیان درباره آنچه نمی خواهند زود به تفاهم می رسند ولی ارائه تصویر مطلوب با دشواری مواجه است.

وی افزود: یکی از ایران شناسان از آغاز دوره صفویه تا دوره هاشمی را با نام «مقاومت شکننده» بررسی کرده تا ببیند چرا توسعه محقق نمی شود و به این نتیجه رسیده که ما بر علیه وضع موجود زود تفاهم می کنیم ولی وقتی حرکت به سمت وضع مطلوب پیش می آید اختلاف پیدا می کنیم. طبیعی است وقتی درباره شناخت وضع مطلوب با گرفتاری مواجه باشیم رسیدن به توافق جمعی برای برون رفت هم مشکلات مضاعفی خواهد داشت. در این زمینه می توانیم با هم درد دل کنیم و از تشویق رفتارهای سوء استفاده گرانه و محدودیت رفتارهای توسعه گرا حرف بزنیم اما من در این جمع درباره کانونهای مهم امکان پذیر برون رفت از شرایط حرف می زنم.

وی افزود: مطالعات نسبتاً قابل اعتنایی درباره توسعه در ایران وجود دارد تا از لفظ «پارادوکس ایران» رمزگشایی شود که ناظر بر این است که با توجه به ظرفیت های کشور انتظار کارنامه ای داریم که با کارنامه عملی تفاوت زیادی دارد.

دکتر کاشانی :

پیامد راه حل‌های سنسجیده جبران ناپذیر است

دکتر سید محمود کاشانی نیز درباره «خصوصی سازی واقعی و حکومت قانون» تصریح کرد: مشکل جامعه امروزی ما با تکرار گرفتاری‌ها و پیامدها حل و فصل نمی‌شود. تجربه‌های تکراری بر مشکلات اضافه می‌کند. پیامد راه حل‌های سنسجیده جبران ناپذیر است. اگر به تجربه تاریخی ایران و جهان نگاه کنیم می‌توانیم از تکرار تجربیات تکراری در امان باشیم. اما ما از تجربه کشور خود و تجربه‌های جهانی غافلیم و دور باطل تکرار می‌شود. اکنون مشکلات ما رکود مزمن، تورم دو رقمی و کمر شکن، بی‌اعتباری پول ملی، تخریب بی سابقه و برگشت ناپذیر محیط زیست، بیکاری نسل جوان، گسترش اعتیاد و بزهکاری، افزایش واردات، قاچاق کالا و فساد در نظام اداری است.

وی افزود: آیا این پدیده‌ها خود به خود به وجود آمده‌اند یا پیامد سیاست‌های اشتباه بوده‌اند؟ تجربه ایران در دوران مشروطیت و متمم قانون اساسی بر مالکیت تاکید داشت و حتی مصادره بر اساس کیفر را رد می‌کرد. این اصول کشور ما را دارای اقتصاد توانمندی کرد. در سالهای قبل از انقلاب بخش خصوصی نیرومند ایران باعث شده بود ایران واردکننده کارگر باشد. در حالی که در سال ۹۳ مرکز پژوهش‌های مجلس به مناسبت لایحه خروج از رکود آماری ارائه داد که نشان می‌داد با فرض کیفیت پایین رشد اقتصادی در سال گذشته، در سال ۱۴۰۰ بیش از ۵ میلیون بیکار در ایران وجود خواهد داشت که این میزان بیکاری می‌تواند برای امنیت ملی هم خطری جدی باشد.

تورش دارد اقتصاد روی آرامش نخواهد دید. ما به تجدید ساختار بنیادین نیازمندیم که اولویت را به فعالیت‌های مولد و مثمر ثمر دهد. در شرایطی که مردم دست بالا در تاثیر گذارای ندارند مسئولیت داناان بیشتر است.

وی خاطر نشان کرد: گام بعدی اینکه حرکت به سمت توسعه با بالا بردن هزینه فرصت مفت خواری می‌گردد. در ایران این تغییر اراده همگانی را می‌طلبید. متاسفانه دولت وقتی بسته سیاستی اعلام می‌کند فرض کرده قوه مجریه قادر به تغییر است در حالی که تغییر دادن ساختار به اراده جدی و سازمان مناسب نیاز دارد. گام بعدی که اشتباه فاحش دولت جدید است باید برای ارتقای هزینه فرصت مفت خواری مبارزه ملی با فساد و با محوریت پیشگیری طرح شود. اگر فساد سیستمی توسعه یابد دولت اگر برای مبارزه با آن حسن نیت هم داشته باشد ظرفیتها امکان آن را نمی‌دهد. دولت فعلی هم به سبک دولت قبلی به طور انفعالی و با جهت گیری سیاست زده به موارد خاص فساد اشاره می‌کند در حالی که ما به برنامه ملی مبارزه با فساد نیاز داریم. باز آفرینی ساختار اقتصادی بر اساس تولید لازم است. بنیه تولیدی کشور در شرایطی که بیشترین امکانات ارزی در اختیار ما بوده سقوط کرده است. در ۱۰ سال گذشته رتبه ایران از لحاظ پاکدامنی ۶۰ رتبه نزول کرده و بیش از ۶ پله نیز در کیفیت زندگی سقوط دیده می‌شود. باید کیفیت برنامه‌های توسعه و بودجه را از طریق برانگیختن اراده همگانی بالا برد. دولت به شدت نیازمند کمک همگانی برای ارتقای سیاست‌های اقتصادی است. مشارکت ما منافع ملی و شخصی همه ایرانیان را دنبال می‌کند.

دکتر مومنی:
در حال حاضر به اعتبار
ویژگی‌های خاص اقتصاد
سیاسی ایران رانت
خواران، خام فروشان و
تاجران پول از لحاظ قدرت
جریان سازی و تاثیرگذاری
دست بالاتری از تولیدکننده
و عامه مردم در سیاست‌های
دولت دارند. رکود حاضر را
باید در اقتصاد رانتی حاضر
بررسی کرد

ایران در شرایط فعلی خطرناکترین دوره خود را طی می‌کند و تا پایان سال باید درباره بودجه و برنامه میان مدت ۵ ساله تصمیم گیرد. آنچه که تا امروز مشاهده کرده‌ایم چه از طریق بسته سیاستی که دولتی‌ها در سال گذشته ارائه کردند، چه نامه‌ای که ۴ وزیر نوشتند، میزان قابلیت‌های علمی موجود در بسته‌ها نسبت به سطح پیچیدگی‌های اقتصاد ایران بسیار نامناسب است که نشان می‌دهد دولت چه به زبان بی‌اورد و چه بر زبان نی‌اورد با این سطح بضاعت علمی سیاستگذاری برنامه ششم چشم‌انداز خوبی را به همراه ندارد، اگر چه استفاده از همه ظرفیت‌های داناایی کشور می‌تواند راهگشا باشد.

وی افزود: در حال حاضر به اعتبار ویژگی‌های خاص اقتصاد سیاسی ایران رانت‌خواران، خام فروشان و تاجران پول از لحاظ قدرت جریان سازی و تاثیرگذاری دست بالاتری از تولیدکننده و عامه مردم در سیاست‌های دولت دارند. رکود حاضر را باید در اقتصاد رانتی حاضر بررسی کرد. اما در همین شرایط گزارش مالی ۱۷ بانک خصوصی که روی سایت بورس قرار داده شده بود نشان می‌دهد در سال ۱۳۹۳ رکود گسترده و عمیقی بوده، بانکها در مجموع ۶ هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان سود سهام مصوب داشته‌اند. در ۱۳۹۲ حدود ۴ هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان بوده که نشان می‌دهد در سال ۱۳۹۳ در سودآوری جهش داشته‌اند. فعالیت‌هایی با تکیه بر خام فروشی، رانت، مونتاژ و واردات و ... اوضاع و احوال خوبی دارند ولی کسری بودجه خانوارهای ایرانی بیش از ۵ برابر افزایش یافته است. بنگاه‌های تولیدی هم اوضاع اسفباری دارند. با همه حسن نیت تصمیم گیران ما، برآیند آنها گرایش خاصی به یک سمت و گریز از سمتی دارد. منافع عامه مردم و تولیدکنندگان در حاشیه و منافع آنهایی که رانت‌خواری و خام فروشی و ... می‌کنند در اصل است.

دکتر مومنی افزود: باید در فرصت موجود (پایان سال) هشدار دهیم که هزینه فرصت عدم مشارکت تشکل‌های حرفه‌ای در تخصیص منابع برای خود آنها و نظام ملی سنگین است. مهم‌ترین فلسفه برنامه‌ریزی برقراری هماهنگی است، هم‌راستا کردن منافع فردی با منافع جمعی و هم‌راستا کردن ملاحظات کوتاه مدت با بلندمدت است. تا زمانی که ساختار نهادی ما به سمت تقویت فعالیت‌های اقتصادی غیرمتعارف

وی با بیان اینکه چرا اقتصاد پویای ایران به این روز گرفتار شد؟ گفت: در سال ۱۳۵۸ قانون اساسی ما احترام به مالکیت را در چند اصل از جمله اصل ۴۴ لحاظ کرد که اصل ۴۴ هرگز به مورد اجرا گذاشته نشد. لایحه حفاظت و توسعه صنایع در تیرماه ۱۳۵۸ در دولت موقت تصویب شد و به موجب لایحه‌ای که سه سطر داشت ۵۱ تن از مدیران کارخان کشور سلب مالکیت شدند. مدیرانی مانند مدیران ایران ناسیونال یا کفش ملی با ۱۰ هزار پرسنل که بعد از مصادره، مدیر مالی آن موسس City بانک آمریکا شد. بعد از کنار رفتن دولت موقت، به رغم قانون اساسی، دولت در سال ۱۳۶۰ با هیات ۵ نفره لایحه حفاظت از صنایع را پی گرفت. شورای نگهبان ۱۱ ایراد شرعی بر این لایحه گرفت و خواستار توقف آن شد ولی وزیر صنعت وقت ۴۰۰ شرکت دیگر را از صاحبان آنها گرفت. آنها به دیوان عدالت اداری شکایت کردند ولی این دیوان بدون رسیدگی به شکایت پرونده را مهر و موم کرد. و اینگونه بود که اقتصاد دولتی کمر اقتصاد ایران را شکست. اگر نظیر این لایحه در اروپا هم اجرا شود کمر اقتصاد آن خواهد شکست. چنانچه در سال ۱۹۸۱ میتران گروهی از بانک‌ها را دولتی کرد و شورای عالی قانون اساسی، میتران را مجبور کرد بانک‌ها را به بخش خصوصی برگرداند.

کاشانی تصریح کرد: اقتصاد دولتی آثار وخیمی داشته اما راه حل‌ها بدتر بوده است. حامیان اقتصاد دولتی در مقام خصوصی سازی برآمدند در حالی که کسانی که سیاست‌های غلطی

کاشانی:
اقتصاد دولتی آثار وخیمی داشته اما راه حل‌ها بدتر بوده است. حامیان اقتصاد دولتی در مقام خصوصی سازی برآمدند در حالی که کسانی که سیاست‌های غلطی را دنبال می‌کنند باید کنار بروند. حامیان اقتصاد دولتی نباید متولی قانونگذاری برای خصوصی سازی باشند

را دنبال می‌کنند باید کنار بروند. حامیان اقتصاد دولتی نباید متولی قانونگذاری برای خصوصی سازی باشند. سیاست‌های اصل ۴۴ هم در حقیقت فرافکنی بود و اصل قضیه را پشت پرده قرار داد. از این رو بنده در مقاله‌ای در سال ۱۳۸۶ علیه سیاست‌های اصل ۴۴ موضع گرفتم و پیش‌بینی کردم که این لایحه موفقیتی نخواهد داشت. چرا که دموکراسی حقیقی با آزادی عمل اقتصادی همراه است.

کمیسیون ویژه مجلس در دی ماه ۱۳۹۰ اعلام کرد تنها ۶ درصد به بخش خصوصی واگذار شده است و بقیه به شبه دولتی‌ها و نهادهای دولتی واگذار شده است. دولت روحانی - به نوشته ۱۰ مهر ۹۲ روزنامه اطلاعات - دستور توقف اصل ۴۴ را صادر کرد اما در حالی که لایحه خروج از رکود با شکست مواجه شده باز هم دولت برای خرید خودرو پول تزریق می‌کند.

دکتر محمد صادق آیت‌اللهی: اقتصاد دولتی ظلم است

در ادامه دکتر محمدصادق آیت‌اللهی در زمینه بررسی توان بالقوه مهندسی بخش خصوصی صنعت احداث و انرژی گفت: بهانه اینکه بخش خصوصی توان اجرای کارها را ندارد بهانه دروغی بود برای دور زدن اصل ۴۴ و خصوصی سازی. توانمندی ایرانیان در بخش خصوصی و در زمینه مهندسی و ساخت قابل بررسی است.

وی با بررسی سدها و پروژه‌های قدیمی مانند سد بهمن و کانال سوئز که توسط ایرانیان ساخته شده افزود: در حال حاضر یک پروژه که بخش خصوصی انجام می‌دهد باید سالها

دوندگی کند تا سند تحویل موقت پروژه بگیرد. در حالی که در دوران دفاع مقدس با شعار «ما می‌توانیم» این امور به راحتی انجام می‌شد.

وی با برشمردن پروژه‌هایی که بعد از انقلاب توسط بخش خصوصی انجام گرفته افزود: با این همه ادعا می‌شود بخش خصوصی توان اجرا ندارد و باید کارها به خصولتی‌ها واگذار شود. سیاست‌های اصل ۴۴ گسترش مالکیت، بالابردن بهره، رقابت پذیری، کاهش تصدیگری دولت، افزایش سرمایه‌گذاری و تولید ثروت را تشویق کرد اما همزمان با اجرای این اصل ایجاد فضای مساعد کسب و کار، شفافیت اطلاعات، تبیین و اجرای صحیح قوانین، گسترش بازار بورس، اصلاح قوانین کار و مالیات و انتخاب شیوه عادلانه خصوصی سازی - و نه خصوصی سازی ناهنجار - لازم بود. چنانچه دکتر روحانی گفت باید تجمیع قدرت از بین برود چرا که با تجمیع قدرت در یک نهاد فساد ایجاد می‌شود. امام (ره) نیز بارها عنوان کرده بود کارها باید به دست مردم انجام شود.

وی وضعیت اقتصادی آلمان شرقی و آلمان غربی، کره شمالی و کره جنوبی، ایران و ترکیه را با هم مقایسه کرد و گفت: اقتصاد دولتی ظلم است. همتی همه جانبه برای اجرای اصل ۴۴ لازم است. آمادگی بخش خصوصی برای استفاده از دوران پساتحریم به عنوان یکی از اصول تامین شرایط اصل ۴۴ ضروری است.

محمدصادق آیت‌اللهی:
در حال حاضر یک پروژه که بخش خصوصی انجام می‌دهد باید سالها دوندگی کند تا سند تحویل موقت پروژه بگیرد. در حالی که در دوران دفاع مقدس با شعار «ما می‌توانیم» این امور به راحتی انجام می‌شد.

سخنران آخر این پانل دکتر حسین ساسانی رئیس کمیته توسعه پایدار فرهنگستان علوم بود که درباره «دلایل دست‌یابی به توسعه پایدار در کشور» سخن گفت. وی عنوان کرد: شناخت وضع موجود برای برنامه‌ریزی آینده لازم است. آمارهایی وجود دارد که نشان می‌دهد ما توسعه پایدار نداریم. رشد اقتصادی متغیری در سالهای مختلف داشته‌ایم و اگر رشد بالا برود پایدار نخواهد بود. مولفه‌های زیادی برای توسعه پایدار وجود دارد از جمله برابری توسعه اقتصادی و اجتماعی، تغییرات جمعیتی، بهداشت، تغییرات آب و هوایی، حمل و نقل پایدار، منابع طبیعی، مشارکت جهانی، مصرف و تولید پایدار، شفافیت بین‌المللی و حکمرانی مطلوب. وی افزود: طبق گزارش ۲۰۱۵ رتبه مادر شفافیت بین‌المللی از ۱۸۳ کشور ۸۳ است. در رفاه اجتماعی از ۱۴۲ کشور رتبه ۱۰۷ و در شاخص آزادی فضای کسب و کار از ۱۷۸ کشور رتبه ۱۷۱ را داریم. وی به شاخصهای دیگری نیز اشاره کرد و گفت: در سایر موارد هم رتبه‌های ناخوش آیندی داریم، مثلاً در سال ۲۰۱۴ در پرداخت بی‌قاعده رشوه از ۱۷۸ کشور رتبه ۹۷ ام را داریم. در شاخص بار مقررات دولتی ۱۲۵، شفافیت سیاستهای دولت ۱۲۷، رفتار اخلاقی

شرکت‌ها ۱۲۱، کارآمدی هیات مدیره شرکت‌ها ۱۲۲، و حمایت از سرمایه‌گذار رتبه ۱۱۷ را داریم. اعتبار مالی کشور ما از ۱۴۸ کشور ۱۱۸، رتبه ما در تورم ۱۴۳، در کیفیت نظام آموزشی ۱۰۸ است. آماری که نشان می‌دهد وضعیت ما در جریان توسعه پایدار بسیار بد است و لازم است دولت، بخش خصوصی و جامعه مدنی در کنار هم قرار بگیرند و تشکلهای فراگیری برای حل مشکلات تشکیل دهند. برای توسعه لازم است دولت توسعه‌گرایی داشته باشیم که درباره عملکرد خود پاسخگو باشد. باید با مشارکت عمومی شفافیت و کارایی لازم را ایجاد کنیم.

مهندس صالحی دبیر فدراسیون صادرات انرژی و صنایع وابسته در جمع‌بندی این پانل گفت: دوران طرح مسئله باید تمام شود و دوران حل مسئله آغاز شود. همانطور که دولت توسعه‌گرا می‌خواهیم باید بخش خصوصی رقابت‌پذیر داشته باشیم. در هر حال تاکید روی امنیت اقتصادی و آزادسازی اقتصاد است.

مهندس نجفی رئیس هیات مدیره انجمن بهینه‌سازی مصرف انرژی ایران نیز خاطر نشان کرد: یادآوری اتفاقات گذشته

باید فرایند ذهنی ایجاد کند که فرایندی مطالبه‌گرایانه پیش رو بگیریم البته این مطالبات باید با تخصص‌گرایی همراه باشد.

مهندس هاشمی رئیس هیات مدیره انجمن صنفی شرکت‌های مهندسی و ساخت نیز گفت: ما باید از لحاظ علمی پیشرفت کنیم. تشکلهای ما بر اساس علم و تجربه تشکیل شده‌اند و باید وارد بازی مدیریت شوند. اما متأسفانه در ایران فقط ۵۰۰ تشکل رسمی و غیررسمی وجود دارد در حالی که در ترکیه ۱۱ هزار تشکل وجود دارد.

مهندس شریفیان عضو هیات مدیره حفاری ایران نیز عنوان کرد: باید درباره آنچه می‌خواهیم سخن بگوییم و صحبت از آنچه نمی‌خواهیم را پایان دهیم. در این باره موسسه تحقیق و توسعه اقداماتی انجام داده است از جمله درباره بهبود مستمر فضای کسب و کار.

مهندس اسپندیاری رئیس هیات مدیره انجمن صادرکنندگان فرآورده‌های نفت و گاز و پتروشیمی نیز گفت: دولتمردان باید از شعار دادن دست بردارند و حمایت از بخش خصوصی را با توسعه صادرات و محدود کردن واردات عملی کنند.

مهندس صدراهاشمی نژاد:

مبانی اصلی اقتصاد در ایران روشن نیست

مهندس سیدمحمد صدراهاشمی نژاد درباره تامین مالی و جلب سرمایه‌گذاری با سرفصلهای نقش مالیات در تامین مالی، موانع سرمایه‌گذاری خارجی و نقش بانکها و موسسات در این امر سخن گفت و تصریح کرد: ۳۰۰ هزار میلیارد تومان بدهی دولت

پانل سوم با حضور مهندس امیری‌فر رئیس هیات مدیره انجمن مدیران فنی و اجرایی، دکتر فرهودی مدیرعامل تحقیق و توسعه صنعت احداث، مهندس اقبالی دبیر سندیکای شرکت‌های تاسیساتی و تجهیزاتی، مهندس آهنگران دبیر انجمن

سازندگان تجهیزات صنعت نفت ایران، مهندس شهرام حلاج مشاور مرکز پژوهش‌های مجلس، و مهندس بهمن دادمان دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران تشکیل شد.

به بانکها است. و ۱۰۰ هزار میلیارد تومان بدهی دیگران به بانکهاست. در حالی که کل نقدینگی کشور ۸۰۰ هزار میلیارد تومان است. در وضعیت جدید باید ببینیم با محقق شدن پساتحریم کجای راه هستیم. اگر واقع بینانه نگاه کنیم در همه زمینه‌ها عقب‌تر از اول راه هستیم. اما در مورد مالیات چنانچه از اسم آن پیداست باید مالیات بر درآمد باشد، اما وقتی گفته می‌شود نوسازی صنایع لازم است یعنی مالیات بر صنایع بی معنی است. از کارخانه‌های بخش خصوصی هم به دلیل داشتن بدهی‌های معوق نمی‌توان مالیات گرفت. مالیات زمانی به داد کشور می‌رسد که چرخه اقتصادی کشور در حوزه تولید و خدمات رونق بگیرد. امروزه که درآمد نفت کم شده، به طور منطقی دولت به سمت مالیات خواهد رفت که البته مردم ناتوان از پرداخت آن هستند و بودجه دولت با کسری مواجه خواهد شد. تا رونق اقتصادی اتفاق نیافتد نمی‌توانیم مالیات را به عنوان منبع ارزشمندی در کل اقتصاد کشور فرض کنیم. وی درباره تامین مالی و سرمایه‌گذاری گفت: تامین مالی از منابع خارجی به چند شکل محقق می‌شود. روش رایج آن که در دوره تحریمها قطع شده فاینانس در برابر تضمین دولت است یعنی پولی داده می‌شود که در زمان معین باید با بهره مشخص برگردانده شود. البته ژاپنی‌ها و اروپایی‌ها علاوه بر بهره شرط کردند مقداری از فاینانس به کشور آنها برگردد. چینی‌ها نیز نه به اعتبار ضمانت‌نامه بلکه به اعتبار پولهای بلوکه شده خود ما، فاینانس‌هایی در ایران انجام دادند. اما سرمایه‌گذاری داستان دیگری دارد. برخلاف برخی دوستان که از لحاظ رقابتی نگران سرمایه‌گذاری خارجی هستند من اینگونه فکر نمی‌کنم. باید دست هر سرمایه‌گذاری که در صنعت دارای امتیاز ما سرمایه‌گذاری می‌کند حتی اگر سرمایه‌گذاری ۱۰۰ درصدی باشد ببوسیم. البته سرمایه‌گذاری با قراردادهایی مانند قراردادهای میادین نفتی که ما خود در آن توانمند هستیم فرق دارد. وقتی بحث سرمایه‌گذاری پیش می‌آید نیاز به تضمین دولت نیست و وظیفه دولت فقط پهن کردن

فرش قرمز برای سرمایه‌گذاران است و سود و سرمایه به خود سرمایه‌گذار برمی‌گردد و ما نباید به تصور اینکه بازار ما را تنگ می‌کند مانع آن شویم. وقتی جای ما تنگ می‌شود که کاری که خود قادر به انجام آن هستیم به خارجی‌ها داده شود. در هر حال ما از سرمایه‌گذاری خارجی به دلیل اشتغال‌زا بودن آن استقبال می‌کنیم. نوع دوم سرمایه‌گذاری مربوط به مشارکت با ایرانیان است که بسیار مطلوب است و مزیتی بیش از سرمایه‌گذاری صرف دارد، حالت سومی هم وجود دارد که سرمایه‌گذاری نامیده نمی‌شود و در واقع پولی به ایرانیان داده می‌شود که با آن سرمایه‌گذاری کنند و در قبال آن بهره خوب و تضمین مناسب می‌خواهند. وی افزود: هر چه کشور ما در حوزه سرمایه‌گذاری امن‌تر باشد، تضمینها سهل‌تر و نرخ سود پایین‌تر خواهد بود. به همین دلیل ریسک سرمایه‌گذاری همیشه مورد توجه سرمایه‌گذاران است و ایران باید تکلیف

هر چه کشور ما در حوزه سرمایه‌گذاری امن‌تر باشد، تضمینها سهل‌تر و نرخ سود پایین‌تر خواهد بود. به همین دلیل ریسک سرمایه‌گذاری همیشه مورد توجه سرمایه‌گذاران است و ایران باید تکلیف خود را با این مسئله روشن کند. البته رویکرد ایران در مبانی اصلی اقتصاد خود نیز روشن نیست.

خود را با این مسئله روشن کند. البته رویکرد ایران در مبانی اصلی اقتصاد خود نیز روشن نیست. دولت در سالهای گذشته از خصوصی‌سازی سخن گفته اما به سمت آن نرفته است. مهندس صدراشاهی نژاد یکی دیگر از راهبهای تامین سرمایه را توجه به سرمایه‌های خوابیده و بازار سرمایه عنوان کرد و گفت: بازار سرمایه چنان که از نام آن پیداست باید سرمایه مردم را جذب کرده در راه کارهای تولیدی به کار گیرد. اما این امر اتفاق نمی‌افتد. باید فکری به حال بازار سرمایه ایران با رویکرد جدید شود و مکانیزمی طراحی شود که بازار سرمایه ایران بتواند به بخش خصوصی اعتماد کند و موسسات تضمین‌کننده بتوانند طرحهای بخش خصوصی را تضمین کنند. و انواع و اقسام اوراق توزیع شده، پول حاصل صرف سرمایه‌گذاری گردد.

وی با تاکید بر اینکه بانکها در افتضاح‌ترین وضع خود قرار دارند، روند‌های منجر به شرایط فعلی را تشریح کرد و گفت: البته بانکها در دوران انقلاب دولتی شدند و تبدیل به صندوقهای پول و وامهای تکلیفی دولت شدند. اما مرحوم دکتر نوربخش که به اقتصاد آزاد اعتقاد داشت تلاش کرد تا بانکداری را از وضعیت دولتی بیرون آورد. بالاخره قانونی تصویب شد و سال اول ۴ بانک خصوصی راه افتاد. و دکتر نوربخش در افتتاحیه گفت امیدوارم در ۵ سال آینده ۵۰ درصد حجم نقدینگی به بانک خصوصی منتقل شود. بانکها نیز سالهای اول مبانی بانکداری جهان را رعایت می‌کردند تا اینکه یک عده سوءاستفاده‌چی به فکر افتادند که با تاسیس بانک پولی جمع کرده و به جای وام دادن برای کار دیگران بساز بفروشی کنند و این نقطه آغاز انحراف بانکها بود.

بعد از آن موسسات مالی زیادی به وجود آمدند که قانون‌پذیر نبودند. در این شرایط بانکها قادر به ایفای حداقلی نقش خود هم نیستند. ما به یک اقدام شجاعانه نیاز داریم تا کنیم به عنوان گامی برای شکوفایی اقتصاد ایران پس از برجام تکلیف ۴۰۰ میلیارد تومان بدهی معوق را مشخص کنیم.

دکتر علی شمس اردکانی نیز درباره حکمرانی مطلوب برای توسعه پایدار و ارتقاء فرهنگ جامعه سخن گفت و تصریح کرد: برای ورود به هر بحثی باید مبحث الفاظ داشت یعنی از یک واژه برداشت مشترکی شود. حکمرانی مطلوب مدیریت اموال و انفس ترجمه می‌شود. امام علی چهار وظیفه حکومت مطلوب را به ترتیب آدم سازی، آبادانی کشور، مالیات گرفتن و جهاد با دشمن برمی‌شمارد. به قول سعدی گر جود است و طاقت سجد، توانگران را میسر شود. حکمرانی در این معنا با تعریف یونسکو فرق دارد که عنوان می‌کند حکمرانی مطلوب ساز و کارها، فرایندها و نهادهای است که به واسطه آنها شهروندان، گروهها و نهادهای مدنی منافع مدنی خود را دنبال می‌کنند و حقوق قانونی خود را به دست می‌آورند و می‌توانند تعهدات خود را برآورده کنند. حکمرانی خوب فرایند تصمیم گیری برای اجرای تصمیمها با تمرکز بر بازیگران رسمی و غیررسمی است. داگلاس نورث نیز معتقد بود: حکمرانی خوب یعنی سرمایه انسانی با توجه به استعداد در فرایند تولید شرکت کند.

وی افزود: سال گذشته حدود ۸۰ هزار میلیارد مالیات از بنگاههای کوچک گرفتیم و کارمندان ما ۱۰۰ هزار میلیارد حقوق گرفته‌اند در حالی که ما ۴ برابر دولت فرانسه کارمند داریم. باید تشکلهای دولت بخواهند به کوچک سازی خود بیایند. دولت بدهکار است و باید به اشتغال نیروی انسانی و دانشجویان هم بپردازد. ما پول متمرکز را که پول حاصل از فروش نفت و محصولات نفتی است به جای اجرای پروژه هدر می‌دهیم. کجای دنیا سرمایه را می‌خورند، در گذشته به کسی که سرمایه

را می‌خورد مایه‌خور می‌گفتند و معامله با او به حکم معامله با سفیه باطل بود.

وی خاطرنشان کرد: ما متقاضی حکمرانی مطلوب هستیم که انفس و اموال را خوب اداره کند. مثال بارز ضایع کردن نیروی انسانی از دست دادن دانشجویان است که با پول یارانه‌ها و پرداختی اضافه کارمندان می‌توان ۵ میلیون شغل برای آنها ایجاد کرد. مورد دیگر این است که کاری را که مردم می‌توانند انجام دهند دولت انجام ندهد. چیزی را که در ایران می‌توان ساخت چرا به خارجی‌ها بدهیم؟ به قول داگلاس نورث: بدون اجرا و حمایت از حقوق مردم به ویژه حق مالکیت دامنه مبادلات کاهش می‌یابد، ساختار قوانین و مقررات نامناسب فرصتهای سرمایه‌گذاری را تحلیل می‌برد و به فساد می‌انجامد. فساد نیز سیاستهای دولت را از اهداف مردم منحرف می‌سازد و مشروعیت نهادهای دولتی حامی بازار را کاهش می‌دهد.

مهندس محمد پارسا درباره صدور خدمات فنی مهندسی عنوان کرد: در برنامه خوبی که دولت اصلاحات داشت ۶/۹ درصد رشد اقتصادی داشته ایم. در سالهای بعد به رشد منفی رسیدیم و در دولت تدبیر و امید به رشد ۲ درصدی. بهترین برنامه‌ریزی ما در ۵۰ سال اخیر زمانی بوده که کمترین درآمد نفتی را داشته‌ایم. درآمد نفتی زیاد، اقتصاد ما را خراب کرد چرا که متوجه نبودیم نباید به یکباره پول تزریق شود. بعد از انقلاب اوضاع خوبی داشتیم اما از سال ۸۴ که قیمت نفت و درآمدها بالا رفت مشکلات شروع شد. از سال ۸۴ تا سال ۹۰ تورم دو رقمی داشتیم ولی علارغم دستور برنامه چهارم و پنجم نرخ ارز را معادل تورم

خارجی تعدیل نکردیم و با این کار واردات ۲۰ میلیاردی تبدیل به ۹۰ میلیارد شد. به دلیل نرخ ارز بود که تولیدکننده‌های داخلی تعدیل نیرو کردند و واردات جای تولیدات داخلی را گرفت و صادرات متوقف شد. این مسائل باعث شد ما در برابر فشار تحریم در برابر دلار ۳۵۰۰ تومانی تمکین کنیم. البته گفته می‌شود صادرات غیرنفتی ما افزایش یافته اما از ۵۰ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی ۳۸ میلیارد آن به محصولات نفتی مربوط است و محصولاتی مانند آب و سیمان.

وی افزود: اگر ما نرخ ارز را سالانه کنترل می‌کردیم منابع مازاد برای رشد اقتصادی داشتیم و مصرف ما کنترل می‌شد. برای رشد اقتصادی رشد صادرات لازم است. نباید پیمانکار و تولیدکننده بدهی معوق داشته باشند. باید علائم غلط اقتصادی را تصحیح کنیم و ببینیم چه اقلامی جزو صادرات غیرنفتی است. ثبات در برنامه‌های دولت هم به جذب سرمایه‌گذاران کمک می‌کند. برای توسعه صادرات، توسعه زیرساخت‌هایی مانند صندوق توسعه صادرات لازم است که می‌توان با برقراری عوارضی بر روی واردات و واریز آن به این صندوق به توسعه آن کمک کرد.

دکتر رضا پدیدار در ادامه این پانل گفت: کشور ما در شرایط خاصی قرار دارد و باید به اولویتها اهمیت داد. در این کنفرانس می‌توان این اولویتها را استخراج کرد. وی با معرفی انجمن تجهیزات صنعت نفت، ظرفیت سازندگان را که به شرکت نفت عرضه شده فقط ۳۰ درصد ظرفیت آنها اعلام کرد. و چالشهای موجود بر سر راه سازندگان را چالشهای ساختاری، افزایش بی رویه واردات، عدم همکاری سیستم بانکی، ضعف فرایند برگزاری مناقصات، و طولانی

پانل چهارم

بیش از ۷۰ هزار پروژه ناتمام باعث عاطل ماندن سرمایه‌هاست

پانل آخر با حضور دکتر شمس اردکانی، دکتر شکرچی زاده، مهندس محمدعطاردیان، مهندس نصراللهی، مهندس سماک، مهندس طهماسب رضوی، مهندس صدرهاشمی نژاد و مهندس گلسرخی برگزار شد.

به پول زیاد برای اشتغالزایی ایجاد اشتغال از طریق دولت محال به نظر می‌رسد. با توجه به ظرفیت بالای بخش تعاون و بخش خصوصی - به خصوص صنعت احداث - در اشتغالزایی نباید از این بخشها غافل بود. بررسی‌های علمی نشان می‌دهد به ازای هر ۷۰ متر ساخت و ساز ۲/۵ شغل مستمر و ۰/۳ شغل غیرمستمر ایجاد می‌شود، لذا یکی از سیاستگذاری‌ها بهره‌گیری از توانمندی صنعت احداث است. بیش از ۷۰ هزار پروژه ناتمام باعث عاطل ماندن سرمایه‌هاست. این پروژه‌ها به دلیل نیمه تمام بودن وارد چرخه تولیدی نشده‌اند، باید به حرکت درآوردن سرمایه معوق در صدر برنامه‌ها

دکتر فرهودی مدیرعامل موسسه تحقیق و توسعه در ابتدای این پانل درباره مهم‌ترین اهداف و برنامه‌های موسسه در آینده گفت: ما در عصر حکمت زندگی می‌کنیم که کالای استراتژیک آن دانش است و می‌تواند تولید ثروت کند. درباره کشور ما اگر اقتصاد مقاومتی با عصر حکمت هماهنگ شود می‌تواند راهگشا باشد. در اقتصاد مقاومتی بر کاهش وابستگی و ایفای نقش فعال تاکید می‌شود. موسسه تحقیق و توسعه علاقمند به ورود در بحثهای آسیب‌شناسانه است و ضمن تاکید روی فضای فزاینده‌ی آموزشی و پژوهش را دنبال می‌کند. فرایند آسیب‌شناسی تشکله‌ها را هم مدنظر قرار دارد.

مهندس مقیمی آذری رئیس هیات مدیره شرکت ژیان نیز به عنوان یکی از چهره‌های ماندگار این صنعت تصریح کرد: با توجه به وجود ۴/۵ میلیون دانش آموخته، زمینه‌سازی برای ایجاد اشتغال در اولویت قرار دارد. در حال حاضر ۳۰ درصد نیروی بیکار در کشور وجود دارد که اگر به جد به آن پرداخته نشود بحران‌زا خواهد بود. از این رو باید به پروژه‌های اشتغال‌زا توجه شود. دولت دچار تورم نیروی انسانی بوده، نیاز به تعدیل نیرو برای چابک‌سازی خود دارد. از طرفی به دلیل کسری بودجه و نیاز

بودن فرایندهای مرتبط با قرارداد دانست. وی با اشاره به اهمیت عنصر اعتماد گفت نتیجه وضعیت امروزی بی‌اعتمادی به صنعتگر داخلی و وابسته‌تر شدن صنعت نفت به صنعتگران خارجی است. برای کاهش چالشها باید به توان ملی اعتماد شود و با اصلاح زیرساختها مکانیزمها نیز تقویت شوند. در جمع بندی پانل مهندس دولتشاهی گفت: اگر به سخنان دکتر جهانگیری توجه کرده باشید راه خروج از رکود را توسعه صندوق خدمات فنی و مهندسی اعلام کرد. در دو سال گذشته ۴ میلیارد دلار صدور خدمات فنی و مهندسی داشتیم که امسال به زیر ۱ میلیارد دلار رسید. ما پتانسیل ۲۵ میلیارد دلاری مهندسی در سال داریم که از آن استفاده نمی‌شود مگر این که پروژه‌ها را فاینانس کنیم. دولت باید در فاینانس پروژه‌ها به شرکت‌های ایرانی کمک کند که با این کار پرسنل ایرانی خارج از کشور از ۳ هزار نفر به ۸ هزار نفر می‌رسد.

مهندس بهمن دامان دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمانی نیز گفت: باید آرزو کنیم در همه مراحل کسب و کار تسهیل شود چرا که نتیجه آن سازندگی کشور عزیزمان است. متاسفانه ما با همه مصائب در یک زمان روبرو شده ایم ولی باید امیدوار باشیم با همدلی قادریم خود را به ساحل نجات برسانیم. البته برای شروع مجدد و تداوم فعالیتهای اقتصادی با مقررات دست و پاگیر و عدم انعطاف زیادی روبرو هستیم اما امیدواریم دولت تدبیر و امید با به نتیجه رسیدن برجام همه هم خود را در جهت به ثمر رسیدن این خواست و اشتیاق برای ارتقاء به کار بندند.

قرار گیرد چرا که به مرور تکنولوژی های آن از حیز انتفاع خارج می شود. با راه اندازی پروژه ها می توان برای منابع انسانی موجود تا ۱۰ - ۲۰ سال اشتغال ایجاد کرد. پروژه های ناتمام نقش موثری در زیرساخت های توسعه دارند. با اتمام آنها زنجیره های اقتصادی شکل گرفته و به درمان رکود تورمی کمک می کند. عاملی که آلمان را از خاکستر جنگ جهانی رها کرد راه اندازی سامانه ها و زیرساخت های توسعه ای با بهره وری بالای نیروی انسانی بود که در ایران هم ممکن است. وی افزود: صنعت احداث با ظرفیت کمتر از ۳۰ درصد فعال است که باید این واقعیت را دولتمردان مطمع نظر قرار دهند که صنعت احداث ثروت ملی است و تجربه موجود در آن با تجربیات جهانی دوشادوش است و حفظ دستاوردهای آن از وظایف دولتمردان است. اگر شرکت های خارجی نمی توانند منویات خود را به کشور ما دیکته کنند به دلیل وجود این شرکت های توانمند با دانش روزآمد است که اگر با بی توجهی دولت در پرداخت معوقات روبرو شود سرمایه متمرکز شده در آن نابود می شود. امروزه به خاطر منافع آینده و با توجه به نقش این بخش در کارآفرینی و توسعه پایدار باید از اضمحلال این صنعت جلوگیری شود. متاسفانه ۷۰ هزار پروژه به دلیل برداشت از بودجه عمرانی برای جبران کسری بودجه جاری ناتمام مانده اند و لازم است دولت ضمن رسیدگی به آنها بخش خصوصی را بازوی اجرایی خود در گذر از رکود تورمی بداند و از تجربه آن استفاده مطلوب نماید تا بخش اصلی تورم، رکود و بیکاری حل شود.

مهندس مسعود حجت قائم مقام مدیرعامل شرکت صنایع سخرنان بعدی بود

که درباره شبکه برق در خاورمیانه و شرق آسیا سخن گفت و با توجه به وضعیت جغرافیایی کشور ما ایفای نقش ایران را به عنوان هاب انرژی در منطقه ضروری دانست.

دکتر محمد شکرچی زاده نیز در سخنان خود گفت: شرایط فعلی به تدریج ایجاد شده اما بزرگنمایی درباره آن نیز درست نیست. اقتصاد ناکارآمد دولتی ما با تحریمها ناکارآمدتر شده است. اما باید با حرکت آگاهانه درصدد حل آن برآمد. مسائل ما کم نیست اما فقط با تزریق پول نمی توان آن را حل کرد. متاسفانه بیش از ۹۰ درصد سرمایه گذاریها در حوزه دلالی بوده اما باید سرمایه های مالی و انسانی و مدیریت منابع کشور را هدایت کنیم. در این باره مدیریت منابع تجدیدنظر قابل توجه است، اگر با این روند به مصرف ادامه دهیم تا چندسال آینده ناچار به وارد کردن انرژی هستیم. وی با بیان آماری درباره وضعیت انرژی در ایران گفت: متاسفانه مدیریت منابع نداشته ایم. البته در ماههای اخیر زمینه تعامل با کشورهای مختلف از جمله آلمان که در حوزه صرفه جویی در مصرف انرژی به خصوص در ساختمانها پیشتر است، به وجود آمده است. قانون اصلاح الگوی مصرف، وزارت راه را ملزوم کرده به سمت ساختمانهای سبز جهت گیری کنند که در این زمینه ما باید برچسب انرژی را اجرایی کنیم، که بر طبق آئین نامه باید ساختمانهای اداری و دولتی ظرف ۲-۴ سال بهسازی مصرف انرژی شوند. در بخش خصوصی اینکار به صورت تشویقی و با بسترسازی هایی انجام خواهد شد. اگرچه ساختمانهای نوساز بدون داشتن برچسب

انرژی موفق به دریافت پایان کار نخواهند بود. در ادامه هوشنگ فلاحتیان معاون وزیر برق و انرژی در خصوص برنامه های وزارت نیرو پس از توافق وین سخن گفت و افزود: ما باید سالانه ۵ هزارمگاوات نیروگاه جدید با توجه به رشد ۶ درصدی مصرف ایجاد کنیم. برای این امر باید ۵۰ میلیارد دلار سرمایه گذاری کنیم که ضمن تامین برق فعلی، مصرف ۱۰ سال آینده را پاسخگو باشیم که این امر می تواند فرصت مناسبی برای پیمانکاران داخلی داشته باشند. ضمن اینکه آنها باید از شرایط بعد از تحریم برای بهبود کیفیت خدمات خود و انتقال تکنولوژی استفاده کنند.

در پایان قطعنامه کنفرانس احداث قرائت شد و مهندس سماک عضو هیئت مدیره موسسه تحقیق و توسعه صنعت احداث و انرژی، حضور شرکت های خصوصی را در شرایط پسانتحریم برای ایجاد رقابت، ایجاد فضای کسب و کار و رونق واقعی اقتصادی گامی موثر و مثبت ارزیابی کرد و اظهار امیدواری کرد تا این اقدامات موثر تداوم داشته باشد و دولتمردان ایران بتوانند از نیروی انسانی کارآمد و سرمایه بخش خصوصی نهایت استفاده را برای آبادانی، ایجاد اشتغال و رقابت با شرکت های بین المللی ببرند.

در این کنفرانس از شرکت های ماندگار صنعت احداث و انرژی کشور تقدیر به عمل آمد که نام شرکت های عضو سندیکا در میان آنها به چشم می خورد.

مهندس محمد رضا طیب زاده

الزامات برد-برد در مناسبات دولت با بخش خصوصی

دولتمردان و پیمانکاران باید به آسیب شناسی عملکرد گذشته خود بپردازند و مشکلات موجود را از طریق گفتگو و حذف قوانین دست و پاگیر برطرف سازند

چون جهانگیری و آخوندی و منادی سفیدان مورد استقبال استادان دانشگاه و پیمانکاران و مشاوران قرار گرفت. آنچه در این نشست مطرح شد امیدهایی برای حمایت جدی دولت از بخش خصوصی واقعی برانگیخت. علاوه بر تبیین رویکرد و نگاه قوای حاکمیتی نسبت به فضای کسب و کار و جایگاه بخش خصوصی در کشور، مسئولان دولتی مسئله بدهی دولت به پیمانکاران را مورد توجه قرار دادند و بر ضرورت چاره جویی آن تاکید کردند. گزارش ذیل بر آن است که ضمن اشاره به مهمترین مباحث این کنفرانس که از اهمیت زیادی برای فعالان بخش خصوصی و پیمانکاران برخوردار است، به واکاوی جایگاه بخش خصوصی و علت غفلت دولتمردان نسبت به مشکلات آن بپردازد. بنابراین برای طرح نکات مورد توجه فعالان بخش خصوصی مرور سخنان جهانگیری و آخوندی در این کنفرانس ضرورت دارد.

پنجمین کنفرانس صنعت احداث و انرژی در ۲۵ آبان، سال ۱۳۹۴ در محل همایش های کتابخانه ملی ایران و با حضور و استقبال دولتمردان، نمایندگان مجلس، استادان دانشگاه، پیمانکاران و مشاوران برگزار شد. در این کنفرانس که مسئولانی از هر دو قوه مجریه و مقننه حضور داشتند برنامه ها و اولویت های کشور در دوران پسابرجام مورد بحث قرار گرفت. به طوری که دکتر اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس جمهوری، دکتر عباس آخوندی وزیر راه و شهرسازی و دکتر علیرضا سفیدان عضو محترم هیات ریسه مجلس شورای اسلامی در سخنان خود دیدگاههای قوای مقننه و مجریه را منعکس و بر نقش بخش خصوصی در دوران پسابرجام تاکید کردند. بخش مهمی از سخنان مسئولان حاضر در این کنفرانس به صورت مستقیم و روشن به چالش های فضای کسب و کار و وضعیت بنگاه های بخش خصوصی اختصاص یافت. سخنان صریح و قابل تامل چهره هایی

دکتر اسحاق جهانگیری معاونت اول ریاست جمهوری با نگاه به ارزش گذاری پتانسیل های موجود و بالقوه نیروی انسانی در کشور، تحلیلی اجمالی بر شرایط اقتصادی کشور ارائه کرده و به نکات اساسی ذیل اشاره داشتند:

- ما برای آینده کشور علیرغم تمام مشکلات و چالش های بوجود آمده در طول سال های گذشته چه در دوران جنگ تحمیلی و چه در دوران تحریم افق بسیار روشنی می بینیم.
- مردم کشور ما در سال ۱۳۹۲ با ورود خود به صحنه و انتخاب دولت جدید مدیریت کشور

- را به ریل صحیح برگرداندند و افراد مجرب، کاردان و تحصیل کرده در جایگاه مدیریتی صحیح قرار دارند
- رقمی معادل ۹۵۰ میلیارد دلار در یک دهه گذشته به منابع مالی کشور از طریق نفت و گاز تزریق شده است که لازم است مردم از نحوه هزینه کرد این پول ها آگاهی داشته باشند به خصوص که نظام مدیریتی ناصحیح قبلی علاوه بر آسیب های جدی که به نظام تصمیم گیری در کشور وارد آورد با اتلاف منابع کشور به ساختار مدیریتی و اقتصادی کشور آسیب فراوانی رساند.
- سرمایه های انسانی ما به عنوان دارایی های

- کشور تلقی می شوند و در سرنوشت کشور، نقش بسیار مهمی دارند از اینرو باید قدر آنها را بدانیم و به صورت ناخواسته کشور را در اختیار کشورهای خارجی قرار ندهیم.
- مردم از ما انتظار دارند که تغییرات محسوس در فضای زندگی شان ببینند و ما دولتمردان موظفیم به آنها پاسخ صحیح و روشن بدهیم.
- ما معتقدیم که در مذاکرات خود با گروه ۱+۵ افتخار آفریدیم. رهبری نظام، مجلس شورای اسلامی و ۸۵ درصد مردم ایران در نظر سنجی های انجام شده مسیر و سیاست دولت را تایید می کنند.
- اولویت اول ما تعامل با دنیا است

متاسفانه در سال‌های اخیر هر که پاسپورت ایرانی داشت دچار مشکل شد و به او اخطار کردند که حساب بانکی اش را مسدود کند. ما توانستیم با سربلندی مذاکرات هسته‌ای را با گروه ۵+۱ تمام کنیم و تیم مذاکره کننده ما به تمام خواسته‌های خود رسیدند و خواسته‌های هسته‌ای ما انشالله برآورده خواهد شد. بعضی‌ها می‌گویند حذف تحریم افتخار ندارد، آیا فشارهای وارده به مردم و کشور در اثر تحریم افتخار دارد؟ دولت اولویت‌ها را تعیین کرده و اولویت اول ما حل مسائل و مشکلاتمان با دنیاست.

● این تصور که تقویت بخش خصوصی از نگاه دولت و نظام باید محدود شود، صحت ندارد. قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ (ماده ۳ بند الف) به صراحت می‌گوید که بخش خصوصی تا هر کجا که می‌تواند و می‌خواهد پرواز کند. برای بخش خصوصی سطح پرواز وجود ندارد. مقررات کشور در این حوزه اصلاح شده است.

● در شرایط پسا تحریم که خارجیان به کشور ما وارد می‌شوند چون سرمایه می‌آورند درخواستشان این است که خود پروژه را هم مدیریت کنند که در این صورت جایگاه پیمانکاران ما به عنوان مجریان دست دوم و سوم در پروژه‌ها تنزل پیدا می‌کند بنابراین ما باید سازوکارهایی در پیش بگیریم که پیمانکاران ما بتوانند خودشان منابع مالی را از خارج کشور تامین کنند.

● در مذاکرات با بخش خصوصی همواره بخش خصوصی به ما می‌گوید شما کار خود را انجام دهید ما کار خود را بلد هستیم یکی از فعالان بخش خصوصی گفت اگر سرمایه ما از ۳۰ میلیون دلار به ۵۰ میلیون دلار اضافه شود به ما سرمایه دار زانو صفت می‌گویند.

● آنچه باید بر اساس روح قانون اصل ۴۴ قانون اساسی به منظور انتقال کامل بخش دولت به بخش خصوصی انجام می‌گرفت، صورت نگرفته است. به عنوان نمونه ما نیروگاه را از وزارت نیرو

قوانین و مقررات بالادستی
ما عمدتاً با نگاه آمرانه
«کارفرما می‌تواند و
پیمانکار بایستی» شکل
گرفته است. کسانی که در
تهیه و تدوین این قوانین
دخیل اند باید از افرادی
مطلع، خبیر و آگاه به امور
ساخت و ساز صنوف
پیمانکاری و صنعت
احداث انتخاب شوند

گرفتیم و به وزارت دفاع دادیم و سهم واقعی بخش خصوصی در عمل نزدیک به ۱۲٪ صورت گرفته است

● ما به این باور رسیده ایم به جز استفاده از توانمندی‌های قدرتمند بخش خصوصی، نمی‌توانیم معضلات انباشته شده حاضر را مدیریت کنیم و بخش خصوصی باید برای ورود به این حوزه آماده شود و ما هم باید شرایط حضور آنها را فراهم کنیم.

● ما شاهد بهبود شاخص‌های مهم رکود، تورم، رونق اقتصادی کشور پس از حضور دولت جدید با نرم‌ها و استانداردهای بین‌المللی بوده ایم.

● ما قبل از تحریم روزانه ۲/۲ - ۲/۳ میلیون بشکه نفت صادر می‌کردیم ولی بعداً در دوران تحریم این میزان به ۱ میلیون بشکه در روز رسید و علاوه بر آن خریداران ما محدود به ۵ کشور هند، چین، ترکیه، کره و ژاپن شدند. قیمت نفت هم از ۱۰۷ دلار، هم اکنون به ۴۰ دلار در هر بشکه کاهش یافته است و درآمد ارزی دولت از نفت ۱۱۸ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۰ به ۲۵ میلیارد دلار تقلیل یافته است. انتظار می‌رفت که در این شرایط در جامعه تغییرات جدی اتفاق بیفتد ولی دولت با مدیریت صحیح، کشور را اداره کرده و ما شاهد ناهمگونی در جامعه نیستیم، این بدان معناست که مردم به آینده خود امید و به دولت اعتماد دارند

● دولت باید از موقعیت‌های تصدی‌گری خود و حضور مستقیم در اجرای پروژه‌های عمرانی خارج شده و سهل‌ترین شرایط را برای ورود

بخش خصوصی هموار کند. قطعاً با روش‌های جذاب می‌توانیم از بخش خصوصی استفاده نماییم.

● پرداخت بدهی دولت به پیمانکاران برای دولت از اهمیت ویژه برخوردار است طرح آقای دکتر آخوندی قابل بررسی است و در این ارتباط نظام بانکی ما با مشکل جدی مواجه است و ما باید مکانیزم‌هایی برای این کار ببندیم. ما در آینده نه چندان دور مشکلات مالی پیمانکاران را حل خواهیم کرد و تا سال آینده این مشکلات برطرف خواهد شد. من می‌دانم که یک پیمانکار که بدهی دارد یعنی چه؟ ما سعی می‌کنیم این مشکلات را از طریق اوراق مشارکت، اوراق قرضه سرو سامان دهیم.

● ما توانستیم در سال گذشته و امسال ۲۰ میلیارد دلار از پول نفت مان را از منابع چینی فاینانس کنیم و بعضی از پروژه‌ها را به افتتاح LC برسانیم و بعضی از آنها گشایش اعتبار شده اند و متقابلاً ۱۰ میلیارد دلار از منابع صندوق توسعه ملی برای کارهای آبی و خاکی برداشت کردیم و پیمانکاران این حوزه نباید دغدغه‌ای داشته باشند.

● ما به دنبال صدور خدمات فنی مهندسی به عنوان اولویت اصلی خود بعد از تحریم هستیم. در مذاکراتمان با مسئولان کشورهای مختلف تاکید داریم که صدور خدمات فنی مهندسی یک اولویت ملی است البته در بعضی از کشورها مثل عراق در این ارتباط مشکل پیدا کردیم، بنده با نخست وزیر عراق صحبت کردم و این مشکل را حل خواهیم کرد.

● بانک توسعه صادرات ایران موظف گردیده از طریق صندوق توسعه ملی که به صورت وضعیت‌های ارزی معوق مانده، پیمانکاران سر و سامان دهد و در این ارتباط صدور خدمات فنی و مهندسی برای ما از اولویت اول برخوردار است و از پیمانکاران بخش خصوصی درخواست داریم در حوزه صدور خدمات فنی و مهندسی ورود کرده و فعال شوند.

● صندوق توسعه ملی در ابتدای کار ۷۰ میلیارد دلار نقدینگی داشت، تاکنون ۳۰ میلیارد دلار هزینه شده است. ما از بخشی از ۴۰ میلیارد دلار مانده صندوق توسعه ملی به عنوان پشتیبان برای رفع موانع صدور خدمات فنی - مهندسی استفاده می‌کنیم.

● دستگاه‌های دولتی آماده هستند که ده‌ها میلیارد دلار در کشور هزینه کنند. از جمله آقای

مهندس زنگنه در وزارت نفت درصدد تعریف نزدیک به ۲۱۸ میلیارد دلار پروژه در صنعت نفت می‌باشد و علاوه بر آن باید سالی ۱۵ هزار مگاوات برق تولید و به مدار مصرف اضافه کنیم. آقای دکتر آخوندی اعلام کردند که در بخش راه و راه آهن پروژه کلان تعریف شده که بخشی از آنها بایستی از فاینانس خارجی تامین شود.

● توانمندی‌های ایرانیان در شرایط حال و پسا تحریم نباید نادیده گرفته شود و پیش بینی بانک جهانی در سال ۲۰۱۶ این است که ایران می‌تواند به رشد ۶/۷ درصد دست یابد.

دکتر عباس آخوندی وزیر راه و شهرسازی به محورهای مهم ذیل اشاره مستقیم داشتند:

● شرایط پسا تحریم دو ویژگی مشخص دارد اول اینکه شرایط برای ورود سرمایه گذاران بین المللی به ایران و حضور آن‌ها در پروژه‌های بزرگ تسهیل می‌شود و دوم پس از آن رقابت سختی بین فعالان داخلی و خارجی صورت خواهد گرفت. بنابراین ما نیاز داریم بنگاه‌های مهندسی ما توانایی پاسخگویی به این شرایط را داشته باشند.

● شرایط سخت فعلی در جامعه دارای ویژگی‌های خاص خود می‌باشد بخش تحصیل کرده ما وارد بازار می‌شوند ما نیاز به گسترش آبادانی، رفاه ملی و اشتغال آنها داریم

● روش‌های ۱۰ ساله گذشته در ارتباط با خصوصی‌سازی، نظام بنگاه داری ایران را دچار اختلال جدی نموده و آن‌ها را رنجور کرده است. بنابراین ضرورت دارد از منظر ساختاری،

دولت باید در مسیر تقویت عملی «شورای گفتگو» که در ساختار اتاق بازرگانی بعنوان پارلمان بخش خصوصی فعالیت دارد قدم بردارد و اجازه دهد که ارکان بخش خصوصی همواره در تصمیم‌گیری‌های سرنوشت ساز خود حسب صراحت در کنار دولت قرار گیرد

بنگاه‌های داخلی را برای رقابت آماده نماییم و کاملاً به اصل رقابت در نظام ارجاع کار به بنگاه‌های بخش خصوصی پایبند باشیم. بنده این موضوع را در وزارتخانه تحت مدیریت خود با قدرت اجرا می‌کنم.

● وزیر محترم راه و شهرسازی اعلام نمودند که بدهکاری‌های دولت به بانک‌ها، شرکت‌ها، افراد مختلف در شرایط کنونی ۳۰۰ هزار میلیارد تومان (حدود ۱۰۰ میلیارد دلار) و غیر قابل معامله در بازار است و باعث رکود در نظام پولی کشور شده و بنگاه‌های فعال را دچار مشکل کرده است.

● سرمایه‌ها و پول‌های سمی در نظام بانکی که با رانت به نهادهای مختلف داده شده بیش از ۱۰۰ هزار میلیارد تومان است که از جناب آقای دکتر جهانگیری به عنوان رییس شورای رسیدگی به مفاسد اقتصادی و رانت‌ها درخواست دارم به دارایی‌های سمی توجه ویژه‌ای داشته باشند.

● ما نیاز به اتخاذ یک استراتژی داریم که بنده دو پیشنهاد دارم؛ اول تکلیف بدهی‌های دولت به دیگران مشخص شود و پیشنهاد دارم که در یک بازه زمانی ۱۰ الی ۱۵ ساله و با نرخ بین المللی کم (۳ الی ۴٪) اقدام به انتشار اوراق قرضه کنیم و بخشی از درآمد نفت را برای پاکسازی به اقتصاد ملی اختصاص دهیم. پیشنهاد دوم بنده این است که یک شورای ملی مستقل زیر نظر جناب آقای دکتر جهانگیری تشکیل شود و تکلیف پول‌های سمی مشخص شود زیرا افرادی که این پول‌ها را در اختیار دارند نشان داده اند که در مسیر برگرداندن این پول‌ها قرار ندارند.

بخش خصوصی

در کدام پله ایستاده است؟

به هنگام رجوع به جایگاه بخش خصوصی، همه مسئولان مانند دولتمردان حاضر در این کنفرانس با تمام وجودشان اعتقاد دارند که گذار کشور از چالش‌های موجود و گریبان گیر در همه زمینه‌ها از جمله پروژه‌های عمرانی کشور تنها از مسیر بخش خصوصی ممکن است، ولی مشخص نیست علیرغم تاکید روشن و پیوسته مقام معظم رهبری و سایر مسئولان بلند پایه نظام در هر سه قوه مقننه، مجریه و قضاییه، چرا بخش خصوصی در عمل به گوشه‌ای رانده و بدست فراموشی کامل سپرده می‌شود؟ و نتیجه آن می‌شود که از زمان آغاز مباحث مربوط به خصوصی‌سازی و ترسیم افق سال ۱۴۰۴ که نزدیک به ۴۰٪

زمان آن سپری شده است خصوصی سازی واقعی (نه انتقال مایملک دولت به بخش های خصولتی و شبهه خصوصی) پیشرفت چشمگیر و مورد انتظار قانون و مسئولان طراز اول کشور را نداشته است. طبق شواهد امر تنها حدود ۱۰ درصد در اجرای واقعی انتقال مایملک دولتی به بخش خصوصی پیشرفت وجود دارد. با این شرایط می توان پرسید آیا عزم روشنی برای شناخت چالش ها و ورود صحیح به دستورات موکد مقام معظم رهبری در بین مجریان این قوانین وجود دارد؟ چه چالش های جدی تابحال مانع حصول به این مهم گردیده است؟ چرا نگاه ملی و آینده نگر مقام معظم رهبری که قطعا برای سلامت اقتصاد ایران اسلامی یک الزام جدی است، مغفول مانده است؟

به نظر می رسد همه فعالان و شاغلان در صنعت احداث که به نحوی دغدغه آینده جمهوری اسلامی را دارند باید اعتقاد و ایمان داشته باشند که برای رفع مشکلات و معضلات کشور و برون رفت از آن، الزامات زیر را پذیرفته و در مسیر حل و فصل آن حرکت کنند.

۱ - اقتصادهای دولتی از جمله اقتصاد ابر قدرت دولتی شرق در سطح جهانی و در ۱۰۰ سال گذشته با شکست کامل و جدی مواجه شد و نه تنها این شکست ها به از بین رفتن آبروی این کشورها منجر گردید و انواع فشارها و محرومیت های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی به شهروندان خود وارد نمودند، بلکه اساسا بازسازی شرایط موجود برای رسیدن به سطح کشورهای مشابه غربی شاید امکان پذیر نباشد و آنها برای ترمیم اقتصادشان نیاز به زمان طولانی دارند. مثال بارز و روشن این پدیده غیر معقول و غیر مطلوب اقتصادی، مقایسه دو کشور کره شمالی و کره جنوبی از منظرهای مختلف اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی است که این دو جامعه از یک ریشه تغذیه شده اند و با یک مرام و فرهنگ رشد کرده اند. اما اکنون تفاوت فاحشی نسبت به هم دارند.

● آیا وقت آن نرسیده است که بلندپایگان نظام، مسئولان قوای مقننه و مجریه با کمک و همفکری بخش خصوصی علل جهش های شگفت انگیز کشورهای هم چون برزیل، هند، کره، ترکیه، مالزی را بررسی کنند؟

● گروهی از مسئولان دولتی در برخی از جلسات، کنفرانس ها و سمینارها به بخش خصوصی خرده می گیرند که باید همت کنند و

خود سرنوشت اجرای پروژه ها را به دست گیرند. آیا بدون کمک و پشتیبانی نظام از جمله قوای مقننه، مجریه و سیستم های مالی و اعتباری در کشور چنین امکانی برای بخش خصوصی متصور و امکان پذیر است؟ به عنوان مثال بخش خصوصی کشور کره یا ترکیه، خود و به صورت جداگانه و به دور از پشتیبانی های اقتصادی-سیاسی دولت های خود در سه دهه اخیر به این جایگاه رسیده اند؟ قطعا پاسخ منفی است ما شاهد پشتیبانی بلا شرط توسط دولت های آنها برای حضور پیمانکارانشان در پروژه های نفتی-گازی کشورمان بوده ایم. پیمانکارانی همچون هیوندایی که در شرایط حال دارای نام و آوازه خوبی در کشور می باشد و در طول سه دهه گذشته و با اختصاص بخشی از منابع ارزی کشور ما به این موقعیت ها دست یافته است و مهندسان و کارشناسان خود را از منابع ارزی پروژه های کشور ما تربیت نموده است و به بازارهای جهانی روانه نموده است دولتمردان ما بپذیرند که بخش مهندسی و پیمانکاری کشور ما، به بلوغ نسبی کامل برای ورود به پروژه های بزرگ در همه بخش ها رسیده و با پشتیبانی درست و جدی دولت می تواند حتی در اغلب موارد بدون خارجیان در پروژه های کلان، مدیریت مقتدرانه آنرا بعهده گیرند.

بعنوان نمونه ما شاهد بلوغ پیمانکاران ایرانی در اجرای کلان پروژه های گازی عسلویه بوده ایم و جا دارد در این حوزه به حضور قدرتمند پیمانکاران ایرانی در اجرای پروژه های فاز ۱۲

متاسفانه دیده شده که بعضی از کارفرمایان و مجریان در یک دهه اخیر اعتقاد بر این دارند اگر فلان پیمانکار فلان مقدار از دولت طلب دارد و باز سرپاست، این بدان معنی است که قبلا زیاد برده و سردولت را کلاه گذاشته، این نگاه یک زلزله ۱۰ ریشتری برای حذف پیمانکاران بخش خصوصی است

عسلویه در طول ۱۵ سال گذشته اشاره نماییم. در قانون بهبود محیط کسب و کار ۲۱ ارگان دولتی موظف به پاسخ گویی به نیازهای بخش خصوصی از طریق شورای گفتگو هستند. درخواست بخش خصوصی از مسئولان ذیربط این است که تنها همین قانون را درست اجرا کنند، چرا که همین اقدام به تنهایی کافی است. ● وزیر محترم راه و شهرسازی در مورد بدهی های معوقه دولت به پیمانکاران اشارات روشنی نمودند آیا دولتمردان ما قبول دارند شرکت های بخش خصوصی، بنگاه های انتفاعی هستند که از منابع پروژه بایستی استفاده نموده و پروژه را اجرا نمایند و کارآفرین باشد و یا اینکه برای اجرای پروژه و در صورت عدم ایجاد تعهدات مالی، دولت از منابع شخصی خود پروژه را تامین مالی و فاینانس نمایند؟ متاسفانه دیده شده که بعضی از کارفرمایان و مجریان در یک دهه اخیر اعتقاد بر این دارند اگر فلان پیمانکار فلان مقدار از دولت طلب دارد و باز سرپاست، این بدان معنی است که قبلا زیاد برده و سر دولت را کلاه گذاشته و اکنون برای سرپا ماندن باید این پول ها را برگرداند. این نگاه یک بلای آسمانی و یک زلزله ۱۰ ریشتری برای حذف پیمانکاران بخش خصوصی است ولی دیده شده مجریان و کارفرمایان محترم بعضا از اعمال چنین رفتار و نگاهی با بخش های دولتی ندارند و معتقدند پرداخت ها به پیمانکاران بخش دولتی حتی خارج از ضوابط قراردادی در حقیقت ریختن پول از این جیب به آن جیب دولت است و منعی برای آن متصور نیستند و مجری پروژه بعضا اطمینان دارد موجب بازخواست سیستم های کنترلی و نظارتی مثل بازرسی کل کشور قرار نخواهد گرفت. این دیدگاه یک آفت جدی مدیریت اجرای پروژه ها است که نه به نفع دولت است نه به نفع بخش خصوصی؛ و فقط خسران در پی دارد.

اما راهکارهای پیشنهادی

نگارنده معتقد است تا زمانی که حداقل (نه محدود به آنها) موارد ذیل در حوزه کسب و کار صنوف مختلف پیمانکاری و صنعت احداث توسط ذینفعان وقوع نیابد حرفه پیمانکاری بخش خصوصی ما روی خوش نخواهد دید و آفتاب ما با همین شرایط در بخش خصوصی طلوع و غروب میکند.

● کلیه ذینفعان دولتی حاضر در حوزه نظام صنعت احداث و خارج از حوزه و فضای بخش

خصوصی بایستی در عمل نه در روی کاغذ، سخنرانی‌ها و کنفرانس‌ها حق و حقوق بخش خصوصی را کاملا به رسمیت بشناسد و صادقانه به این حوزه ورود نمایند.

● قوانین و مقررات بالادستی ما عمدتاً با نگاه آمرانه «کارفرما می‌تواند و پیمانکار بایستی» شکل گرفته است. کسانی که در تهیه و تدوین این قوانین دخیل اند بایستی از افرادی مطلع، خبیر و آگاه به امور ساخت و ساز صنوف پیمانکاری و صنعت احداث انتخاب شوند که خود در حوزه کارهای اجرایی حداقل در یکی از لباس‌های کارفرما، مشاور و پیمانکار حضور داشته و استخوان خرد کرده باشند.

ما نیاز جدی به تغییر نگرش و اصلاح متون قراردادی بین دولت و بخش خصوصی داریم.

● قوانین مخمل و بازدارنده که به نحوی حتی دست و پای مجریان دولتی را برای دادن حق و حقوق قانونی طرف مقابل قرارداد را بسته است را شناسایی و حذف نماییم. خوشبختانه در این حوزه مهم خواهر گرمی و ارجمند سرکار خانم دکتر امین زاده معاون محترم حقوقی رییس جمهوری در شرایط حال مسئولیت شناخت و حذف قوانین دست و پا گیر را دارند و با سعه صدر و روی گشاده حاضر به شنیدن خواسته‌های بخش خصوصی هستند و نگاه‌های ایشان در چند کنفرانس اخیر از جمله کنفرانس

حقوق انرژی به درستی نگاه‌های مثبت ایشان را در این حوزه نشان داده شد. **بر انجمن‌ها و سندیکاهای پیمانکار از نان شب واجب تر است که قوانین دست و پا گیر را شناسایی کنند و در شرایط حال که امکانات لازم در اختیار است با کمک ایشان نسبت به حذف و یا اصلاح آن همت گمارند.**

● قوانین جاری و حاضر به خصوص قانون بهبود محیط کسب و کار حاکم بر شرایط ارتباطی بین قوه مجریه و وظایف ایشان نسبت به بخش خصوصی باید توسط قوه مجریه به واقع بدرستی محترم شمرده شود. دولت باید در مسیر تقویت عملی «شورای گفتگو» که در ساختار اتاق بازرگانی بعنوان پارلمان بخش خصوصی فعالیت دارد قدم بردارد و اجازه دهد که ارکان بخش خصوصی همواره در تصمیم‌گیری‌های سرنوشت‌ساز خود حسب صراحت مندرجات همه قانون من جمله مواد ۳ و ۱۱ و خصوصاً ۱۴ قانون فوق‌الذکر سهیم باشد و در کنار دولت قرار گیرد و به گفته معاون اول محترم رییس‌جمهور در عمل سقفی برای پرواز آنها وجود ندارد تا خدایی ناکرده فلان شرکت پیمانکاری تاخواست رشد نماید و در سطح بین‌المللی عرض اندام نماید با موانع مختلف مواجه نشود.

● پیشنهاد دارد سیستم‌های کنترلی و نظارتی

در کشور همچون سازمان محترم بازرسی کل کشور به نحوی به حوزه مسئولیت‌ها و تعهدات کارفرمایان و مجریان ورود نمایند که موجب حذف اختیار و سلب فضای تصمیم‌گیری آنها را در پی نداشته باشد. به عبارت روشن‌تر ارگان‌های نظارتی و کنترلی باید با نگاه پیشگیری قبل از درمان خطوط قرمز مدیران دولتی را در حوزه وظایف آنها روشن نمایند و به کاربران قوه مجریه آموزش دهند. در این حوزه پیشنهاد می‌شود صنوف مختلف پیمانکاری پیشقدم شده و با دعوت از ذینفعان بخش دولتی و مسئولان سازمان بازرسی کل کشور این موارد را در نشست‌های کارشناسی روشن و تدقیق کنند. قطعاً رفتن به این حوزه کمک شایسته‌ای به حل و فصل مشکلات پروژه‌ها خواهد نمود.

● در سه دهه گذشته در کشور سیاست و موج بسیار پسندیده توسط نظام‌های دولتی از جمله معاونت فنی‌سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و سازمان بازرسی کل کشور برای ارزیابی عملکرد کارفرمایان، مهندسان مشاور و پیمانکاران در پروژه‌های عمرانی بکارگرفته شد. در تمام این مطالعات میدانی که از بعضی از پروژه‌های کشور صورت گرفت مشخص شد که عمر متوسط پروژه‌های عمرانی در کشور متأسفانه بالای ۱۰ سال و دوران اجرای پروژه ۲ تا ۳ برابر مدت اولیه پیمان به طول انجامیده

است. نتایج این مطالعات به روشنی نشان داده است علت اصلی این ناهمگونی عمدتاً نقش بخش کارفرمایی کشور بوده است و مشکلات ایجاد شده توسط مشاوران و پیمانکاران در اولویت‌های بعدی است. **پیشنهاد مشخص این است که دولت محترم فرایند عارضه‌یابی طرح‌های عمرانی را مجدداً زنده نماید و در پروژه‌های عمرانی و غیر عمرانی از جمله صنعت نفت کشور عارضه‌یابی نماید.** به جناب آقای دکتر آخوندی پیشنهاد می‌شود این فرایند را در حوزه مسئولیت خود در وزارت راه و شهرسازی بعنوان **الگو فعال نمایند.** بدون شک ما تا مشکل را شناسایی نکنیم نمی‌توانیم برای آن راهکار تعریف کنیم و چرخ‌های پیمانکاری، بر همین منوال می‌گردد. اشاره مستقیم و درخواست جناب وزیر محترم راه و شهرسازی از معاون محترم اول ریاست جمهوری در این کنفرانس در راستای همین خواسته‌های مشخص بخش خصوصی است که در این عارضه‌یابی مشخص می‌شود که چرا به گفته وزیر محترم راه و شهرسازی دولت نزدیک به ۳۰۰،۰۰۰ میلیارد تومان (نزدیک ۱۰۰ میلیارد دلار) به ذینفعان مقابل خود بدهکار است

● **تحریم ایران در ۲ دهه گذشته که موجب تقلیل ارزش پول ملی گردیده اثرات بسیار مخرب بر روی قراردادهای شرکت‌های پیمانکاری (در همه نوع قراردادهای ارزی، ارزی-ریالی و ریالی) گذاشته است.** بخش خصوصی انتظار و امید دارد که به این معضل بزرگ قراردادهای عمرانی نگاه کارشناسانه و دقیقی صورت گیرد و دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های اعلام شده از طرف دولت با واقعیت‌های فضای مالی این نوع قراردادها منطبق باشد. در این حوزه پیمانکاران بخش خصوصی نیاز به ارز خارجی با منبع خارجی البته با حذف دلان و کمیسیون‌های مالی و همچنین ایجاد شرایط قبول LC بانک‌های ایرانی توسط سازندگان و تولید کنندگان بین المللی دارند که در این میان ارقامی بعضاً تا سطح ۲۰٪ به عنوان کمیسیون و دلالی از درآمد ارزی کشور به هدر می‌رود.

● **بخش خصوصی امید دارد دولت محترم با نگاه کارشناسانه فضای جاری بانک‌ها، موسسات مالی و بیمه‌ای را در مسیر پشتیبانی از بخش خصوصی سوق دهد متأسفانه در حال حاضر بانک‌ها عموماً مسئولیت خود را در حد دادن**

چند ضمانت نامه به پیمانکاران و یا دادن بعضی امکانات مالی به پیمانکاران تلقی می‌نمایند. در شرایط حاضر ما نیاز جدی به تغییر ساختار نظام بانکی کشور برای ورود بانک‌های بخش خصوصی یا دولتی در کنار پیمانکاران ایرانی چه در پروژه‌های داخلی چه در پروژه‌های فرامرزی به عنوان یک مسیر تامین سرمایه داریم. قطعاً در این حوزه بایستی با انطباق با نرم‌های بین المللی کارفرمایان و بر اساس دیدگاه‌های معاونت محترم رییس جمهوری برای ایجاد شرایط مناسب برای پیمانکاران ایرانی که بتوانند خود تامین منابع مالی کنند قراردادهای BANKABLE در اختیار پیمانکاران برای ورود آنها به حوزه بانکی، مالی و اعتباری بین‌المللی برای تامین سرمایه مورد نظر دولت به منظور ورود آنها به پروژه‌های داخلی و بین المللی بنمایند.

● **پیمانکاران و فعالان بنگاههای اقتصادی در صنعت کشور مصرانه از دولت محترم استدعا و درخواست دارند که زیر ساخت‌های فعال در قوه مجریه به قوانین جاری و حاکم در روابط کسب و کار و ارجاع کار همچون قانون جاری مناقصات و قانون بهبود محیط کسب و کار احترام گذاشته و تزییبات قانونی تکلیف سفره توزیع کار بخش پیمانکاران دولتی، شبهه دولتی و خصولتی را با بخش خصوصی کلاً جدا نمایند و یا در صورت عدم امکان**

مشخص نیست علیرغم تاکید روشن و پیوسته مقام معظم رهبری و سایر مسئولان بلند پایه نظام در هر سه قوه مقننه، مجریه و قضاییه، چرا بخش خصوصی در عمل به گوشه‌ای رانده و بدست فراموشی کامل سپرده میشود؟ و نتیجه آن می‌شود که از زمان آغاز مباحث مربوط به خصوصی سازی و ترسیم افق سال ۱۴۰۴ خصوصی سازی واقعی پیشرفت چشمگیر نداشته است

ایجاد چنین ساختار قانونی در این حوزه، حداقل بر اساس توجه وزیر محترم راه و شهرسازی به صورت عملی و با ایجاد شفاف‌سازی از ایجاد رانت جلوگیری شود به نحوی که وزیر محترم راه و شهرسازی به جد در نظر دارند در وزارتخانه تحت نظارت خود چنین عمل نمایند به هر حال شرایط بکار گرفته شده در یک دهه گذشته برای بخش خصوصی بسیار نامطلوب بوده و این امر منجر به تعطیلی بنگاههای بخش خصوصی گردیده است.

● **در مقابل ما بخش خصوصی این بار به عوض خرده گیری مداوم و همیشگی از بخش دولتی و پرننگ کردن نقص‌های بخش دولتی، پروژه‌ها را از آن خود بدانند و به قراردادها با دولت به صورت برد-برد نگاه کند و آستین را بالا زده و با انتقاد از درون برای اصلاح قوانین دست و پا گیر در فضای کسب و کار و در کنار مسئولان دولتی اقدام کند.** صادقانه بگویم که در طول ۴۰ سال که نگارنده در این فضا قدم و قلم می‌زند. بخش خصوصی پیمانکاری و مهندسان مشاور ما کمتر به دیدگاه‌های فوق الذکر و انتقاد از خود عمل کرده و همواره زبان گلایه در مقابل کارفرمایان داشته است.

در خاتمه نگارنده ضمن تقدیر و تشکر از همه دست اندرکاران برگزاری پنجمین کنفرانس صنعت احداث و انرژی امید دارد نکات اشاره شده در بیانیه پایانی کنفرانس که به نحوی به چالش‌های بخش خصوصی اختصاص دارد، توسط موسسه محترم صنعت احداث با ذینفعان بخش خصوصی بصورت جدی پیگیری شود تا ان شاءالله ذینفعان بخش خصوصی از جمله صنوف مختلف پیمانکاری و صنعت احداث در عمل و به چشم خود نتایج عملی این نوع کنفرانس‌ها را شاهد باشند.

نگارنده اعتقاد دارد در شرایط حال بخش خصوصی در پله‌های آغازین دستیابی به تثبیت جایگاه خود در حوزه کسب و کار خود می‌باشد. و راه درازی در پیش رو دارد و نیاز به تلاش مضاعف می‌باشد.

اولین حضور رسمی شرکت های خارجی در بخش خصوصی کلید خورد

نخستین گردهمایی پیشگامان صنعت ساخت، فناوری مصالح ساختمان، نفت و گاز (ایران+ایتالیا) برگزار شد

برنامه ریزی متفاوت سندیکای شرکت های ساختمانی ایران برای همکاری با شرکت های ایتالیایی

بسیاری از این دیدارها در همان روز منجر به قراردادهای بعدی به منظور رسیدن به تفاهم مشترک جهت همکاری های بعدی شد.

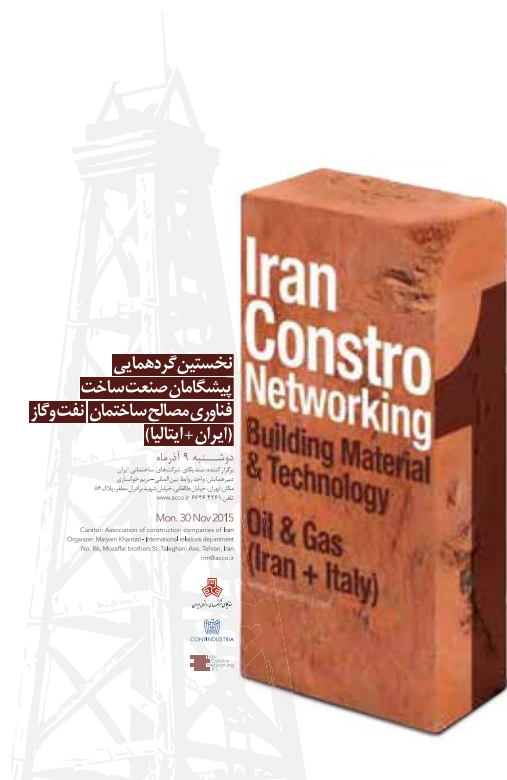
سران بزرگترین شرکت های ساختمانی کشور در شرایطی با روسای برجسته ترین شرکت های تولید صنایع و مصالح نوین ساختمانی کشور ایتالیا دیدار کردند که در این نشست شرکت های ایتالیایی ضمن آشنایی با مهمترین فرصت های سرمایه گذاری عمومی و خصوصی، برای ورود به مهم ترین پروژه های ساختمانی کشور، با همکاران ایرانی خود وارد مذاکره شدند.

اعضای هیئت مدیره سندیکای شرکت های ساختمانی در راستای نیاز روز افزون کشور به استفاده از مصالح نوین ساختمانی اولین حضور رسمی شرکت های خارجی در حوزه ساخت و ساز پس از توافق هسته ای را به مذاکره و رایزنی با شرکت های تولید کننده صنایع ساختمانی و مصالح نوین اختصاص دادند تا از این طریق اولین گام در راستای اصلاح و بهبود

نخستین گردهمایی پیشگامان صنعت ساخت، فناوری مصالح ساختمانی، نفت و گاز (ایران+ایتالیا) با حضور بزرگترین پیمانکاران ساختمانی ایران و فعالان صنایع ساختمانی کشور ایتالیا در قالب نخستین نشست مشترک فعالان ساختمانی کشور پس از توافقات سیاسی با جامعه بین المللی برگزار شد.

در این نشست مشترک که با حضور ۸۴ شرکت بزرگ داخلی و ۳۴ شرکت ایتالیایی به دعوت سندیکای شرکت های ساختمانی برگزار شد اولین جرعه حضور سرمایه گذاران خارجی در پروژه های بزرگ عمرانی کشور زده شد تا از این پس و در پی بهبود روابط سیاسی ایران با مجامع بین المللی، فعالیت های اقتصادی و عمرانی کشور هم وارد فاز تازه ای از همکاری های مشترک بین ایران و سایر کشورهای برخوردار از پتانسیل های فنی و اجرایی شود.

این نشست در حالی با اتکا بر متد ویژه خود زمینه آشنایی بزرگترین پیمانکاران ایرانی با سران شرکت های تولید صنایع و مصالح نوین ساختمانی را فراهم کرد که

پیام آبادگران
مهر ۱۳۹۴
شماره ۳۳۵

فرایندهای ساخت متناسب با فناوری های روز دنیا با تکیه بر فرصت های ایجاد شده، با حضور و سرمایه گذاری این شرکت ها در ایران برداشته شود.

برجسته ترین پیمانکاران ساختمانی ایران در شرایطی پیشگام اولین اقدام عملیاتی ورود سرمایه گذاران خارجی به پروژه های بزرگ عمرانی شدند که دو ماه قبل،

وزارت راه و شهرسازی با رونمایی از بسته ۲۵ میلیارد یورویی سرمایه گذاری، فراخوان دعوت به مشارکت فعالان ساختمانی سایر کشورها برای اجرای ۱۲۱ پروژه مهم در حوزه راه، مسکن و شهرسازی را صادر کرد. در این راستا اعضای هیئت مدیره سندیکای شرکت های ساختمانی ایران با تکیه بر برنامه ریزی های صورت گرفته، استفاده از

ارتباطات موثر با فعالان ساخت و ساز در عرصه بین الملل و همچنین بهره گیری از پتانسیل ایجاد شده از سوی وزارت راه و شهرسازی، ضمن دعوت از بزرگترین فعالان صنایع نوین ساختمانی ایتالیا، اولین مذاکرات عملیاتی خود برای ورود سرمایه های خارجی به پروژه های عمرانی کشور را کلید زدند.

معرفی فرصت های سرمایه گذاری عمومی و خصوصی به ایتالیایی ها

نایب رییس سندیکای شرکت های ساختمانی ایران در تشریح حضور پیمانکاران بزرگ ساختمانی ایتالیا در این نشست مشترک توضیح داد: همزمان با برگزاری نشست مشترک فعالان ساختمانی ایران با روسای شرکت های بزرگ ایتالیایی قرار است با برگزاری نشست های بعدی این پیمانکاران به عنوان اولین گروه سرمایه گذاران خارجی پس از توافق هسته ای تیرماه، در حوزه صنایع ساختمانی،

وارد پروژه های حوزه راه و شهرسازی شوند. جواد خوانساری افزود: مهمترین فرصت های سرمایه گذاری که هم اکنون در معرض دید این شرکت ها قرار گرفته و در نشست های بعدی به بزرگترین پیمانکاران ساختمانی سایر کشورها نیز معرفی می شود در دو بخش پروژه های عمومی و خصوصی طبقه بندی می شود که بخشی از آن ها شامل معرفی بسته ۲۵ میلیارد یورویی وزارت راه و شهرسازی برای

جذب سرمایه گذاران خارجی در پروژه های عمرانی است. این در حالی است که به گفته وی حضور شرکت های ایتالیایی علاوه بر اینکه به قصد ورود سرمایه و سرمایه گذاری در پروژه های ساختمانی به خصوص تولید و گسترش صنایع ساختمانی صورت گرفته، اهداف دیگری از جمله انتقال دانش و تجربیات جهانی به پروژه های بزرگ ساختمانی داخلی را نیز دنبال می کند.

جذب سرمایه گذار خارجی با متد جدید

خود را تأسیس کرده اند نیز با انگیزه و جهت توسعه دانش و مهارت‌های خود، با اعلام آمادگی جهت همکاری‌های بین‌المللی و مشارکت در فناوری‌های روز دنیا به ویژه در مصالح ساختمانی، حضور فعالی داشتند.

به گفته وی، حضور شرکت‌های کوچک تا بزرگ و مدیران جوان تا سران صنعت ساخت در کنار یکدیگر از یک طرف و از طرف دیگر انگیزه و اراده استوار تمامی این مدیران در به وجود آوردن شرایط پیشرفت و توسعه بخش خصوصی، موجب گردید تا این گردهمایی به نام گردهمایی "پیشگامان" صنعت ساخت نام بگیرد و نخستین حضور رسمی شرکت‌های خارجی در بخش خصوصی به دست این مدیران و پیشگامان رقم بخورد.

مصالح ساختمانی ایرانی و ایتالیایی بود. ملاقات‌های Business-to-Business (B2B) به منظور ایجاد تعامل بین دو کسب و کار که به رشد هر دو می‌انجامد می‌باشند، در این گردهمایی نیز به همین منظور در طی زمان‌های خصوصی اختصاص داده شده به هر یک از شرکت‌ها، ملاقات‌ها صورت پذیرفت که این اقدام زمینه مناسبی را برای آشنایی متخصصین بزرگ این دو کشور با یکدیگر و معرفی فرصت‌های سرمایه گذاری در پروژه‌های عمرانی ایجاد کرد.

خوانساری با تأکید بر اینکه یکی از راه‌های موثر انتقال دانش، حضور فعال در اینگونه گردهمایی‌ها است افزود: گرچه به علت حضور نامنظم تعدادی از شرکت‌های ایرانی و ایتالیایی برنامه برخی از حاضرین با جابه جایی در زمان اجرا صورت پذیرفت، اما ما می‌دانیم که با ارزش ترین دارایی هر انسان زمان وی می‌باشد و ماسعی کردیم با برگزاری برنامه‌های متفاوت در کنار ملاقات‌های بین شرکت‌ها، شرایطی را فراهم آوریم تا تمامی حاضرین ایرانی و ایتالیایی در حضور خود در راستای هدفی که بر آن گرد هم آمده اند کسب دانش نمایند.

وی خاطر نشان کرد: یکی از اهمیت‌های این گردهمایی حضور گسترده وسیعی از شرکت کنندگان آن بود که علاوه بر حضور پررنگ شرکت‌های بزرگ و شناخته شده، بسیاری از جوانان با استعداد و دانش محور که در سال‌های اخیر شرکت‌های

همچنین دبیر اجرایی نشست مشترک شرکت‌های ساختمانی با روسای شرکت‌های ساختمانی ایتالیایی در تشریح جزئیات برگزاری این نشست گفت: برای اولین بار در بخش خصوص روش جدیدی به منظور آشنایی پیمانکاران داخلی و خارجی و اطلاع آن‌ها از کم و کیف فرصت‌های سرمایه گذاری موجود در حوزه فنی، عمرانی و ساختمانی کشور در پیش گرفته شد که خروجی کاملاً متفاوت و در عین حال عملیاتی تری نسبت به نشست‌های مشابه قبلی در برداشت.

مریم خوانساری توضیح داد: در این نشست به عنوان نخستین گردهمایی پیشگامان صنعت ساخت، همزمان با برگزاری همایش و معرفی فرصت‌های سرمایه گذاری به پیمانکاران ایتالیایی، فعالان ساختمانی کشور در قالب ملاقات‌های رشد کسب و کار بین شرکت‌ها (ملاقات‌های B2B) بر میزهای جداگانه و با برنامه ریزی از پیش تعیین شده با روسای بزرگترین شرکت‌های فنی و ساختمانی ایتالیا بصورت مستقل دیدار و گفت و گو کردند که بسیاری از این دیدارها منجر به قراردادهای بعدی برای هم اندیشی بیشتر و رسیدن به تفاهم مشترک برای مشارکت دو جانبه در پروژه‌های عمرانی شد.

به گفته وی در طول زمان برگزاری این گردهمایی، ۱۶ میز فعال میزبان دو گروه از پیمانکاران ساختمانی، نفت و گاز و متخصصین

ابراز علاقه ایتالیایی‌ها به سرمایه گذاری در ایران

تقویت و بهبود روابط دو کشور از اهمیت زیادی برخوردار است چرا که بهبود روابط سیاسی یکی از مهمترین موضوعات برای سرمایه گذاران و کارآفرینان ایتالیایی است. کراوس پیشینه همکاری‌های اقتصادی و عمرانی دو کشور را تجربه ای موفق و توأم با احترام و تعامل متقابل برشمرد و تأکید کرد:

علاقه مند به همکاری و سرمایه گذاری در پروژه‌های عمرانی ایران هستند و نگاه این شرکت‌های به ایران تنها یک نگاه مصرف گرا نیست بلکه امیدواریم ایران در آینده به کانون صادرات محصولات مهندسی تبدیل شود. وی افزود: در این زمینه همکاری‌ها و تلاش‌های سیاسی ایران و ایتالیا برای

در این گردهمایی مشترک، معاون مدیرکل کنفدراسیون صنعت ایتالیا ضمن ابراز علاقه مندی شرکت‌های ساختمانی این کشور برای همکاری مشترک در اجرای پروژه‌های عمرانی، ایران را بازاری جذاب و در عین حال مشارکت پذیر برای ورود سرمایه عنوان کرد. دانیل کراوس گفت: شرکت‌های ایتالیایی

بانک و موسسات ایتالیایی در این مراسم شرکت دارند تا همکاری منطبق بر استانداردها را با شرکت‌های ایرانی شروع کنند. همکاری که بر اساس پایداری سیاسی و اقتصادی ایران شکل می‌گیرد.

وی خاطرنشان کرد: ما از آنچه در دوران تحریم بر ایران، اقتصاد و صنعت آن گذشته است آگاهی داریم و به شما برای این تلاش جدیدی تبریک می‌گویم. من شخصاً از سیاست‌های اقتصادی و نقشه‌های مالی که دولت ایران برای ما در نظر گرفته است قدردانی می‌کنم. البته این راه حلی مناسب است برای خروج از بن بستی که ایران در نتیجه تحریم‌ها با آن روبه‌رو شده است؛ تحریم‌هایی که بهای

گزافی برای اقتصاد داخلی ایران داشتند. کراوس تاکید کرد: در این چهارچوب، به

خواهان گسترش روابط اقتصادی و عمرانی با ایران هستیم.

معاون مدیرکل کنفدراسیون صنعت ایتالیا با تشکر و قدرانی از اعضای هیئت مدیره سندیکای شرکت‌های ساختمانی به خاطر دعوت از شرکت‌های ایتالیایی به منظور گفت و گوی مشترک پیرامون رشد اقتصادی و انجام همکاری‌های مشترک در زمینه فناوری مصالح ساختمان، نفت و گاز اظهار کرد: این نشست مشترک یک فرصت استثنایی برای معرفی شرکت‌های تولیدی و خدماتی ایتالیا محسوب می‌شود.

وی افزود: با توجه به امکان سودآوری همکاری بین کشورهایمان، لازم به ذکر است همکاری ما یک همکاری دیرینه و البته همیشه موفقیت‌آمیز بوده است. همچنان که شرکت‌های ایرانی و ایتالیایی در بسیاری از پروژه‌های ساخت کارخانه‌های صنعتی و سایت‌های صنعتی در ایران با یکدیگر همکاری داشته‌اند.

کراوس با بیان اینکه بسیار مشتاق آغاز دوباره همکاری با ایران در این زمینه هست، تصریح کرد: اهداف ما بازگشت به حجم تجارت با ایران برابر با دوران پیش از تحریم‌ها است. زمانیکه صادرات و واردات با هم تقریباً ۷ میلیارد دلار سود برای ایران به همراه داشت، البته با تمرکز بر درآمدهای نفتی.

وی ادامه داد: اما به هر حال همکاری ما با ایران در زمینه‌های گوناگون تجاری در ادوار گذشته بسیار قابل توجه بوده و کالاهای ما در بازار ایران جایگاه مناسبی داشته‌اند؛ به همین دلیل وزارت توسعه اقتصادی ایتالیا و سفارت ایتالیا در تهران سعی در تحکیم بیشتر این جایگاه در ایران دارند.

کراوس با تاکید بر اینکه مقامات بخش خصوصی و دولتی ایران و ایتالیا این کار را به منظور افزایش امکان همکاری بین دو کشور و تلاش برای برقراری شکل جدید از روابط تجاری، بر مبنای احترام و همکاری متقابل انجام داده‌اند، تصریح کرد: بیش از ۳۵۰ نماینده از شرکت‌ها، انجمن‌های تجاری،

نظری می‌رسد که ایران می‌تواند دوباره نقش خود را به عنوان قطب تولیدی تمام منطقه جنوب خاور میانه بدست آورد. به همین دلیل بازارهای این کشور برای ما بسیار مهم هستند. نباید ایران را فقط به عنوان یک قطب محلی برای مصرف دانست، این کشور قطبی برای صادرات کالاهای با کیفیت به کشورهای همسایه است. ما امیدواریم با تکنولوژی و دانش ایتالیایی برای تحقق این هدف با یکدیگر همکاری داشته باشیم.

کراوس ادامه داد: فکر می‌کنم آخرین تغییرات اقتصادی - سیاسی هم بر اهمیت تقویت روابط دوستانه ایران و ایتالیا تاکید می‌کند. فرهنگ یک مزیت بی‌چون و چرا برای شرکت‌های ماست که موقعیت سیاسی و اقتصادی ایتالیا را نیز تشریح می‌کند. ایتالیایی که جایگاه ویژه‌ای در سراسر کشور دارد و با این پیش زمینه، ما در فهرست اولین شرکای تجاری اروپایی در بسیاری از بخش‌های استراتژیک اقتصاد ایران مانند ماشین‌آلات، خودرو، نفت و گاز قرار داریم و خواهان انجام فعالیت‌های بیشتر در این زمینه‌ها هستیم.

وی با بیان اینکه ما با شما برای تبدیل شدن به قطب سلامت محلی برای کشورهای همسایه و ارائه راه‌حل‌های مناسب همکاری می‌کنیم، گفت: در روابط فی‌ما بین ایران و ایتالیا، شراکت اقتصادی بسیار ویژه‌ای برقرار

دانیل کراوس:

معتقد هستم در حال حاضر، حفظ مشارکت بین‌المللی بهترین استراتژی برای ایرانیان در طی سال‌های اخیر بوده و ایرانیان ثابت کردند که با تکیه بر دانش و توان فنی خود می‌توانند با عزمی راسخ رو به جلو حرکت کنند؛ طوریکه به اعتقاد من زمانی که در زمینه اقتصاد تبادل تکنولوژی و اراده برای همکاری در میان باشد ساخت مشارکتی نتایج بهتری در بر خواهد داشت.

است که شرکتهای ایتالیایی برای ساخت آن کمک شایانی کرده اند و این همکاری مطلوب به لطف کیفیت و ارزش محصولات بوجود آمده است. از این روست که همواره دولت ایران به ایتالیا به عنوان یک شریک تجاری و صنعتی خاص نگاه می کند.

کراوس خاطر نشان کرد: از آنجایی که ایتالیا به عنوان یک کشور پیشرو در جهان با اقتصادی قوی علاقمند به همکاری با جمهوری اسلامی است، ضروری است که بازارهای ما در ایران تا پیش از برداشتن قطعی تحریم ها دوباره آغاز به کار کنند و به موقعیتی که پیش از تحریم ها در بازار ایران داشتند، برسند.

وی با تاکید بر اینکه همواره ارزش تجارت ایتالیا با ایران بسیار قابل ملاحظه بود و این کشور جزو اولین کشورهای صادرکننده به ایران

بوده است، گفت: البته، مبادله داده های اخیر بین ایران و ایتالیا نشان دهنده این است که کشور ما همچنان علاقمند به بازار ایران است. به گفته وی، در فصل اول سال ۲۰۱۵، ایتالیا به عنوان نهمین صادر کننده به ایران و دهمین مشتری کالاهای ایرانی شناخته شده است.

این در حالی است که بنا به اظهار کراوس، با تبادل کلی تقریبی یک میلیارد یورو در نیمه اول سال ۲۰۱۵، اولویت اقتصادی و تجاری ایران مربوط به حوزه های ساخت و ساز، نفت و گاز بود. بخشهایی که دو ستون اصلی اقتصاد ایران محسوب می شوند.

کراوس تاکید کرد: من فکرمی کنم ما برای رسیدن به این هدف، تجربه کافی در زمینه تکنولوژی و همچنین اراده کافی برای

همکاری با شما را در اختیار داریم. وی با بیان اینکه ایران به لحاظ نیروی کار از وضعیت مطلوبی برخوردار است، گفت: شما نیروی کار بسیار خوبی دارید، موقعیت استراتژیک مناسبی در منطقه دارید هر چند نیاز دارید که بسیاری از قسمت ها و سایت ها خود را به روز رسانی کنید.

کراوس برقراری همکاری بین ایران و ایتالیا را امری ضروری عنوان کرد و گفت: تا به امروز این همکاری ها به نتایج خوبی رسیده است.

ضمن اینکه هوشیاری ما برای بهبود همکاریهای آتی با ایران گواهی است بر این حقیقت که ما ایران را به عنوان یکی از شرکای معتبر خود می شناسیم و می خواهیم که شما یکی از شرکای معتبر ما باشید.

فرصت بزرگ همکاری برای بخش خصوصی

پیام آبادگران
مهر ۱۳۹۴
شماره ۳۳۵

رئیس هیات مدیره سندیکای شرکت های ساختمانی هم با ابراز علاقه نسبت به تمایل ایران به همکاری مشترک با شرکت های تولید مصالح نوین ساختمانی کشور ایتالیا فرصت ایجاد شده برای حضور روسای بزرگترین شرکت های ساختمانی این کشور در پروژه های فنی و عمرانی را پتانسیل بزرگی در این حوزه برشمرد.

منوچهر ملکبانی فرد بر حضور روسای شرکت های بزرگ ساختمانی ایتالیا به عنوان فرصت بزرگی برای تبادل اطلاعات و دانش فنی و عمرانی تاکید کرد.

وی با بیان اینکه نحوه حضور و عملکرد شرکت های خارجی در ایران تابع سیاست های دولت می باشد، گفت: ما در ارتباط با این هیات ها یادآور شدیم که ایران بازار مصرف خوبی برای فروش مصالح و پیمانکاری کشورهای خارجی نخواهد بود؛ چرا که ایران نه در بخش تولید مصالح نیاز آنچنانی به کشور دیگری دارد و نه در بخش پیمانکاری که خود اتکای کامل است، بلکه بخش خصوصی ایران می تواند در بخش تولید مصالح و در بخش پیمانکاری شرکای تجاری

نگاه مصرفی به بازار ایران است؛ به همین دلیل تجار خارجی باید در بخش تولیدات مصالح به صورت مشارکتی و با هدف صادرات و مصرف داخلی فعالیت داشته باشند. همچنین در بخش پیمانکاری هم می تواند کنسرسیوم هایی تشکیل شود تا پروسه سرمایه گذاری به نحو بهتری انجام شود.

خوبی برای کشورهای دیگر دنیا از جمله شرکت های ایتالیایی باشد. ملکبانی فرد با تاکید بر اینکه برای فعالیت مشترک باید پروژه های ساختمانی متناسب با پتانسیل های مملکت تعریف شود اظهار کرد: جذب سرمایه گذار و جذب پروژه مهمترین هدف این همکاری محسوب می شود. اصولاً سیاست دولت هم دوری از داشتن

توصیه ایران به شرکت‌های ایتالیایی

مهندسی و در زمینه‌های مختلف ساختمانی بدون توقف ادامه داده اند.

وی افزود: ایرانیان هرگز تحت تاثیر تحریم‌ها دست از کار نکشیدند و من به جرات می‌توانم به شما بگویم که فعالان اقتصادی ایران طی یک دهه اخیر از زمان شروع تحریم‌ها و به خصوص در چهار سال گذشته بهبود بسیار زیادی در زمینه ظرفیت‌ها و امکانات داشته‌اند. در واقع در مدت تحریم بسیاری از پروژه‌هایی که ما در آن به شدت به تکنولوژی خارجی متکی بودیم، بدون حضور آنها تکمیل و به بهره برداری رسیده است، از جمله پروژه‌های عسلویه یا پروژه‌های بخش نفت و گاز و دیگر بخش‌های مهندسی و ساخت و ساز.

انصاری تاکید کرد: البته این اظهارات به این معنا نیست که ما به همکاری با همکاران ایتالیایی یا دوستانمان از دیگر کشورهای دنیا احتیاج نداریم، اما خوب است که بدانید چنین امکاناتی در ایران وجود دارد. اگر گشتی در شهرهای ما بزنید یا به کارخانه‌های

نایب رییس اتاق بازرگانی ایران خاطرنشان کرد: در پی توافق اخیر ایران با گروه ۵+۱ فرصت مناسبی برای تعامل و همکاری مشترک اقتصادی بین ایران و سایر کشورها فراهم شده و با باز شدن درهای اقتصادی ایران به روی دنیا و ایجاد اشتیاق بیشتر به توسعه، زمینه مطلوبی برای همکاری با شرکت‌های خارجی به خصوص شرکت‌های ساختمانی ایتالیایی ایجاد شده است.

محمد رضا انصاری افزود: به طور قطع همکاری شرکت‌های ساختمانی ایتالیایی با پیمانکاران ایرانی باعث بهبود ظرفیت‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری در کشور ما خواهد شد و از سوی دیگر با امکانات شکل گرفته در ایران شراکت با پیمانکاران ایرانی سهولت بیشتری را برای فعالیت‌های پیمانکاران سایر کشورها در کشور ایجاد می‌کند.

انصاری با اشاره به پیشینه موفق همکاری شرکت‌های ایتالیایی با شرکای ایرانی، خطاب به مدیران این شرکت‌ها گفت: اکنون زمان مناسبی است که شما دوباره به ایران بازگردید. مطمئن هستم که بسیاری از شما بیشتر تجربه کار در ایران را داشته‌اید.

وی تاکید کرد: همانطور که می‌دانید توافق نامه ایران و گروه سیاسی ۵+۱ باعث تغییرات بسیاری در ایران خواهد شد. در چهار سال گذشته، اقتصاد ایران لطمه زیادی دیده است. کاهش ۵۰٪ دریافت خدمات و کالا از دنیا (واردات) در کنار صدمات زیادی که ایرانیان صادر کننده خدمات یا کالا در چهار سال گذشته به دلیل تحریم‌ها - تحریم بانک‌ها و تبادلات مالی - متحمل شده‌اند از جمله این آسیب‌هاست.

انصاری خاطرنشان کرد: این در حالی است که ایران تحت تاثیر دیگر عوامل منفی ناشی از تحریم‌ها هم قرار داشته است اما با این وجود و همانطور که بسیاری از شما واقف هستید، ایرانیان طی این چهار سال همچنان به فعالیت‌های خود در زمینه‌های مختلف ساخت و ساز، در زمینه‌های مختلف

مختلفی که در سراسر کشور قرار دارند نگاهی بیاندازید، به وضوح پیشرفت‌های زیادی را در زمینه مهندسی و ساخت ساز خواهید دید؛ پیشرفت‌هایی که طی این سال‌های دشوار تحریم بدست آورده ایم. بنابراین امروز که اقتصاد کشور به روی دنیا باز شده است، امروز که اقتصاد کشور به سمت تقابل با اقتصاد دنیا پیش می‌رود، اشتیاق بیشتری برای توسعه وجود دارد، همکاری بین شما و نیروی کار و شرکت‌های ایرانی یک نعمت است.

وی ابراز امیدواری کرد: مطمئن هستیم که همکاری بین شما و ایرانی‌ها باعث بهبود ظرفیت‌های ما خواهد شد. با این وجود من به عنوان یک ایرانی که به شدت نگران توسعه و ساخت و ساز جدید در ایران هستم به شما توصیه می‌کنم، برای خود یک شریک ایرانی بیابید اما در عین حال مراقب باشید، یعنی شریک خود را با دقت انتخاب کنید، بررسی کنید کدام شرکت چه کارهایی انجام داده است. در ایران، هزاران شرکت و صدها هزار مهندس فعالیت می‌کنند پس بهتر است شریک خود را با آرامش و صبر انتخاب کنید.

مهندس انصاری:
به طور قطع همکاری شرکت‌های ساختمانی ایتالیایی با پیمانکاران ایرانی باعث بهبود ظرفیت‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری در کشور ما خواهد شد و از سوی دیگر با امکانات شکل گرفته در ایران شراکت با پیمانکاران ایرانی سهولت بیشتری را برای فعالیت‌های پیمانکاران سایر کشورها در کشور ایجاد می‌کند.

در این نشست همچنین، دکترای الهی مدیر بخش بین الملل شرکت پرلیت با اشاره به اینکه در راس فعالیت های عمرانی ایران به دلیل منطقه خشک و نمیه خشک بودن ایران، سد سازی در اولویت قرار دارد به پروژه های سد سازی از ۲۵۰۰ سال پیش تاکنون اشاره کرد و تعدادی از سدهای ساخته شده بعد از انقلاب را برشمرد.

وی در ادامه با برشمردن تعدادی از پروژه های تونل و پتروشیمی نسبت به موفقیت همکاری ایران با کشورهای دنیا در این زمینه ابراز امیدواری کرد.

همچنین علیرضا ناصر معدلی مدیرعامل شرکت پرلیت و عضو شورای عالی سندیکا

با اشاره به اینکه دکترای الهی رکوردهای عمرانی ملت ایران را برشمرد که باعث تعجب جهانیان در سطح بین المللی است عنوان کرد: ما بعد از انقلاب مورد تحریم واقع شدیم ولی شعار دادیم باورمان این است که می توانیم! و شروع به کار کردیم.

وی افزود: خوشحالیم که دولت های غربی ما را تحریم کردند چون اگر تحریم نبودیم ساخت پالایشگاه و تونل و اسکله مقدور نبود و جوانان ایرانی با تحریم مورد آزمایش قرار گرفتند.

معدلی تصریح کرد: در حال حاضر دولت تصمیم گرفته با کشورهای غربی به صورت برنده برنده پروژه های داخل منطقه را

اجرا کند.

در حال حاضر چینی ها قسمت اعظم بازار دنیا را دارند ولی اگر غربی ها با ایرانی ها که قدیمی ترین ملت منطقه هستند متحد شوند به بازار چین در منطقه فایق آماده جای آنها را خواهیم گرفت. ما ثابت کردیم هیچ پروژه ای در ایران نیست که ایرانیان قادر به انجام آن نباشند.

در ادامه این گردهمایی چند شرکت ایرانی از جمله شرکت تهران جنوب و شرکت جهان پارس در قالب نمایش یک ویدیو معرفی شدند و روح... عطایی مدیر بازاریابی شرکت جهان پارس تجربه های قدیمی همکاری با شرکت های خارجی را برشمرد.

چشم‌انداز سرمایه‌گذاری و انتقال تکنولوژی در پسابرجام

فعالان بخش خصوصی در انجمن مدیران فنی و اجرایی تشریح کردند:

باشند و به‌وجود بیاورند. وی با اشاره به این که دوره اصلاحات به ویژه در چهار سال دوم به دلیل ثبات داخلی کشور و شرایط مساعد و اعتماد بین‌المللی که جلب شده بود، شرکت‌های خوبی در کشور سرمایه‌گذاری کردند افزود: منطقه پارس جنوبی و عسلویه که قطب‌های اقتصادی کشور بودند و هم اکنون نیز قطب محسوب می‌شوند، در آن دوره با سرمایه‌گذاری خارجی و مهندسان و تلاشگران ایرانی، مدیریت شد و به سامان رسید. با تحریم‌های کمرشکن علیه کشور اگر اندک صادرات این بخش نبود، پاسخگوی نیازهای کشور نبود. بنابراین در آن دوره تجربه خوبی برای کشور شد که چنان چه با مساعد کردن شرایط و پایبندی به قواعد بین‌المللی و به دست آوردن جایگاه حقیقی خود می‌توانیم اعتماد همه را جلب کرده که به سوی ما بیایند. بنابر این با تجربه ما در آن دوران، امید است با توجه به مدیریت خوبی که در کشور وجود داشت و بستری که وجود داشت، امروز هم به وجود بیاید.

امنیت داریم؛ امنیت در سرمایه‌گذاری و امنیت در شغل که باید فراهم گردد.

به امنیت سرمایه‌گذاری نیازمندیم

مهندس آیت‌اللهی مدیرعامل بانک کارآفرین و رئیس هیات مدیره پیشین انجمن مدیران اولین سخنران پانل این نشست بود. وی در خصوص تأمین سرمایه طرح‌های عمرانی برای دوران پس از برجام گفت: ما در زمینه‌های مختلف نیاز به اجرای پروژه‌ها، طرح‌ها و سازندگی داریم. اعم از ریلی و جاده‌ای، بهداشت و درمان، در بخش نفت و گاز و پتروشیمی و صنایع بالادست و پایین دست. همه این‌ها کار و فعالیت زیادی را دربر می‌گیرند و پروژه‌های مورد نیاز فراوان است ولی چیزی که نداریم بحث تأمین منابع و سرمایه و بحث‌های اقتصادی در پروژه‌هاست. وی با اشاره به این که مجموعه الزامات و نیازهایی باید فراهم باشد، افزود: مقدماتی باید برای سرمایه‌گذاران خارجی و داخلی فراهم باشد. مجموعه الزامات نیازمند تشریح نیستند و در یک عبارت "امنیت سرمایه‌گذاری" خلاصه می‌شوند که این به قوانین جاری کشوری که سرمایه‌گذار را می‌پذیرد، بستگی دارد. مهندس آیت‌اللهی تصریح کرد: امید است مسئولان به این نتیجه رسیده باشند که کشور ما نیازمند سرمایه‌گذاری است و این که دولت هیچ نقشی در توسعه به لحاظ اقتصادی و مالی نمی‌تواند داشته باشد. وقتی به این نتیجه رسیده باشند باید شرایط پذیرایی از سرمایه‌گذار را هم داشته

انجمن مدیران فنی و اجرایی سه شنبه ۲۶ آبان، نشست/ با حضور اعضای انجمن، هیأت‌مدیره و بازرسان انجمن‌های عضو شورای هماهنگی تشکل‌های مهندسی، صنفی، حرفه‌ای کشور در سالن اجتماعات سندیکای شرکت‌های پیمانکار تأسیساتی و تجهیزات صنعتی ایران برگزار کرد که در این نشست مهندس عطاءاله آیت‌اللهی مدیرعامل بانک کارآفرین و مهندس احمد خرم نایب رئیس هیأت‌مدیره و وزیر پیشین راه و ترابری رؤسای چهار تشکل حرفه‌ای در خصوص بهره‌برداری از توان ملی برای تأمین سرمایه طرح‌ها در پساتحریم سخنرانی کردند. این نشست با سخنان مهندس امیری‌فر رئیس هیأت‌مدیره انجمن مدیران فنی و اجرایی آغاز شد. امیری‌فر گفت: انجمن مدیران فنی و اجرایی براساس سنوات گذشته در برگزاری نشست‌ها و همایش‌ها، تقریباً پیشقدم بوده و امیدوار است باعث ایجاد انگیزه و تحرک در سایر تشکل‌های مهندسی و حرفه‌ای کشور شود. وی با اشاره به این که باید خود را برای ورود به مرحله پساتحریم و پسابرجام آماده و مهیا کنیم گفت: این پرسش ذهن‌ها را مشغول کرده که برای مدیران فنی و اجرایی کشور که عمری با وضعیت بد اقتصادی روزگار گذرانده‌اند، پس از این پساتحریم، آیا فرجامی هست؟

مهندس امیری‌فر تأکید کرد: مدیران ما برای برنامه‌ریزی و جذب سرمایه‌های کلان داخلی و خارجی نیاز به آرامش دارند و با توجه به این که سرمایه ترسو است پس از پساتحریم نیاز به

بخش خصوصی توان رقابت با بخش حاکمیتی را ندارد

مهندس احمدخرم وزیر پیشین راه و ترابری در دولت اصلاحات و نایب رییس انجمن مدیران فنی و اجرایی دیگر سخنران این نشست بود که با اشاره به این که ما در قانون اساسی سه بخش دولتی، خصوصی و تعاونی داریم، گفت: دستی در قانون اساسی برده شده و بخش حاکمیتی نیز اضافه شده است که جریان اقتصادی کشور را دچار مشکل کرده است. برای تکمیل پروژه خصوصی سازی لازم است این بخش حاکمیتی نیز به بخش خصوصی واگذار شود و این کار باید در برنامه ششم توسعه دیده شود. اگر این کار انجام نشود بخش خصوصی توان رقابت با بخش حاکمیتی را نداشته و این باعث خواهد شد دستاوردهای جامعه پیمانکاری و مشاوران بر باد رود.

وی یکی از کارهایی که در پسابرجام باید انجام شود را مستند کردن حرکت آتی کشور دانست و گفت: این مسأله در برنامه چهارم توسعه دیده شد و قرار شد در دو سال اول برنامه، طرح جامع و طرح‌های منطقه‌ای تهیه شود. اولین ماده‌ای که آقای احمدی‌نژاد از این برنامه حذف کرد، همین ماده بود، چرا که می‌خواست کشور را بر اساس سلیقه خود و اطرافیانش اداره کند. مهندس خرم درباره نحوه عملکرد بخش خصوصی نیز گفت: این درست است که دولت‌ها کم یا بیش درست عمل نکردند اما پرسش این است که آیا بخش خصوصی درست عمل کرده است؟ ما باید یک سوزن به خودمان بزنیم و نحوه عمل خود را در این سال‌ها نقد کنیم. آیا توانسته‌ایم یک فراقسیون در مجلس از تشکل‌های مهندسی داشته باشیم تا مسائل بخش خصوصی به خوبی منتقل شود؟ آیا ما در کمیسیون عمران مجلس کسی را داریم که نقطه نظرات ما را به اطلاع قانون‌گذاران برساند؟ وزیر پیشین راه و ترابری هم‌چنین به ضرورت کوچک‌سازی دولت نیز اشاره کرده و گفت: دولت و بخش خصوصی آمادگی این کار را ندارند. برای

کوچک‌سازی دولت لازم است که بخش خصوصی توانمند شود تا بتواند نیروی تعدیل شده را جذب کند و اگر این کار انجام نشود، ما نباید به دست یافتن به توسعه، امید زیادی داشته باشیم.

فقط با شراکت تکنولوژی می‌آید

سخنران دیگر این همایش، مهندس محمدرضا انصاری عضو انجمن، نایب رییس اتاق بازرگانی، رییس هیأت اجرایی شورای هماهنگی بود. وی با ابراز خوشحالی از حضور در این گردهمایی که به لحاظ کیفی بسیار بالاست، در باره موضوع نشست (بهره‌برداری از توان ملی برای تأمین سرمایه طرح‌ها) گفت: دنیا به ایران با ۸۰ میلیون جمعیت به عنوان کشوری که استعداد آن را دارد که به رونق اقتصاد جهانی پس از رکود کمک نماید، نگاه می‌کند. به همین دلیل هم این توافق با تمام مشکلات و مخالفت‌های داخلی و خارجی اتفاق افتاد و پس از این هم پیش خواهد رفت. با نگاه به صحنه مخالفت‌ها خواهیم دید که جغرافیای اقتصادی منطقه در حال تغییر است. یعنی ایران شانس این را دارد که از مقام سوم اقتصاد منطقه پس از ترکیه و عربستان به مقام اول در ده سال آینده دست یابد. وی با بیان این که شنیده‌ام عربستان روزانه ده میلیون دلار خرج لابی علیه مذاکرات ایران با ۱ + ۵ می‌کرده که این رقم از اسرائیل هم بیشتر است، گفت: این علامتی به ماست که می‌گوید در سال‌های آینده مرکز توجه ایران خواهد بود. ما شاهد موج فعالان اقتصادی هستیم که از کشورهای اروپایی به ایران می‌آیند.

مهندس انصاری با بیان این که پس از جنگ جهانی دوم، هم زمان با طرح مارشال که در اروپا انجام شد و سرمایه‌های زیاد خارجی وارد گردید، همین اتفاق در آمریکای جنوبی که آن زمان، حیات خلوت آمریکا محسوب می‌گردید، هم افتاد. پس از ۱۵ سال، اروپا سر پای خود ایستاد و آلمان به دومین صادرکننده پس از آمریکا بدل گردید اما آمریکای جنوبی هنوز هم به توسعه دست نیافته است و اکثر مردم آن در فقر به سر می‌برد. راز این اتفاق در چیست؟ این مثال در این زمان می‌تواند به ما کمک کند. اینک ما صحبت انتقال تکنولوژی را زیاد می‌شنویم که همه هم مدافع آن هستیم. آیا این انتقال تکنولوژی با سرمایه خارجی اتفاق خواهد افتاد؟

مهندس انصاری تصریح کرد: باز هم در همان مقایسه تاریخی می‌بینیم که می‌تواند پول بیاید ولی انتقال تکنولوژی اتفاق نیافتد. البته شوق

حضور خارجی‌ها در ایران غیرقابل انکار است ولی پرسش اصلی آن است که این حضور آیا منجر به رفع مشکلات ما و انتقال تکنولوژی خواهد شد؟ آیا این اتفاق به رشد ۸ درصدی منجر می‌شود؟ به نظر من می‌تواند این اتفاق بیافتد اما شرط آن، این است که سرمایه‌ها و پیمانکاران خارجی که به ایران می‌آیند، با یک شرکت ایرانی شریک شوند. اگر شراکت اتفاق بیافتد انتقال تکنولوژی خواهیم داشت و اگر فقط کارگر استخدام کند لزوماً انتقال تکنولوژی نخواهیم داشت.

وی با بیان این که حال پرسش این خواهد بود که آیا شرکت‌های ایرانی استعداد آن را دارند که با شرکت‌های بزرگ خارجی شریک شوند، خاطر نشان ساخت: شریک شدن دو گروه با هم، نیاز به یک فهم مشترک و یک رشد یافتگی مدیریتی دارد. نمی‌توان انتظار داشت بین دو شرکت با تفاوت‌های زیاد اشتراک به وجود آید. پس ما در این طرف هم نیاز به کار داریم اما معتقدم که شرکت‌های ایرانی توانایی بهبود را دارند و شراکت ظرفیت‌سازی به وجود می‌آورد و نباید خیلی از سطح رشد یافتگی پایین‌تر شرکت‌های ایرانی هراس داشت.

شناسایی مشکلات قانونی برای سرمایه‌گذاری

سخنران بعدی، مهندس جواد خوانساری نایب رئیس سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران و عضو انجمن مدیران فنی و اجرایی بود که پس از تشکر از انجمن مدیران بابت برگزاری این نشست، گفت: در مورد تأمین سرمایه برای طرح‌های پس از براجام، دوستان صحبت‌های مفصل و کاملی داشتند از این رو، به دو نکته می‌پردازم. موضوع اول آن که در این شرایط که شرکت‌های خارجی به ایران روی آورده‌اند، برای مذاکره و گفت و گو راهکارهایی پیدا کنیم. متأسفانه ما در این جمع‌ها خیلی کم حضور داشته‌ایم. وی افزود: مطلب دوم، نوع سرمایه‌گذاری در داخل است که در آن مشکلاتی برای سرمایه‌های خارجی و حتی داخلی وجود دارد که لازم است ما علاوه بر گفت و گوی مستقیم با طرف‌های خارجی، در بررسی و شناسایی مشکلات قانونی کشور در امر سرمایه‌گذاری و تلاش در رفع آن کوشا باشیم.

پس از طرح پرسش‌هایی از طرف حضار و پاسخگویی توسط اعضای پانل، گفت و گوهای انجام شده توسط مهندس طباطبایی مقدم جمع‌بندی و ارائه شد.

تاریخچه و مزایای حضور بخش خصوصی در طرح های عمرانی

محمد رضا حاجی علیخانی

مهندس عمران - کارشناس ارشد مدیریت پروژه

استفاده از سرمایه گذاری بخش خصوصی در طرح های عمرانی و زیرساختها سابقه طولانی دارد. با توجه به رشد کشورهای در حال توسعه و کهنه شدن زیرساختها در کشورهای پیشرفته غربی، شکافی بین زیرساختهای موجود و مورد نیاز ایجاد شده است. در کشورهای توسعه یافته، سرمایه گذاری در زیرساختها حدود یک دهم سرمایه های کشور را در برمی گیرد اما در کشورهای در حال توسعه، نقش سرمایه زیرساختها ضرورت بیشتری دارد. در این نوشتار نگاهی اجمالی به سرمایه گذاری بخش خصوصی در طرح های عمرانی دنیا شده است.

سوابق جهانی

در قرن نوزدهم اکثر خطوط راه آهن و شبکه های برق توسط شرکتهای خصوصی احداث شده است. در اوایل دهه ۱۹۰۰، اکثر شبکه های بزرگ خصوصی به انحصار بخش خصوصی درآمد یا ملی شد. در دهه ۱۹۳۰ در ایالات متحده، مقررات دولتی برای نظارت بر شرکتهای انحصاری خصوصی بیشتر شد^(۱). در دهه ۱۸۳۰ و ۱۸۴۰ بانکداران و مهندسان، بانی ساخت شبکه های راه آهن بودند. شبکه های اولیه راه آهن آمریکا مانند بویتون و برچستر، بوستون به لوول، و بوستون به پروویدنس با سرمایه خصوصی ساخته شد. در بریتانیا، راه آهن با سرمایه های خصوصی محلی برای کاهش هزینه حمل و نقل ساخته شد. یک منبع عمده تامین مالی پروژه ها، مشارکت عمومی در سهام شرکت ها بود. راه آهن های سراسری قاره های آمریکای شمالی مانند Canadian Pacific و Union Pacific با سرمایه شرکت های خصوصی و کمک های دولتی (در قالب زمین و پول نقد) ساخته شد. در فرانسه نظریه ساخت راه آهن های دولتی به نفع امتیازهای واگذاری در ۱۸۴۵ کنار گذاشته شد و ساخت آنها عمدتاً توسط بانک های سرمایه گذاری

انجام گرفت. پروژه های نیروگاهی و شبکه توزیع هم ۵۰ سال بعد الگوی مشابهی را دنبال کردند و مشارکت شرکتهای صنعتی و مالی، پروژه ها را ترویج دادند^(۲). در اواسط دهه ۱۹۸۰ مشارکت شرکتهای خصوصی، شرکتهای مهندسی و نهادهای مالی به طور فزاینده ای در ساخت پروژه های بزرگ مهندسی^(۳) وارد شدند^(۴). چهارچوب قراردادهای امتیازی قرن ۱۹ به تدریج تا اواسط دهه ۱۹۸۰ به قراردادهای ساخت-بهره برداری-انتقال (BOT) تبدیل شد. براساس گزارشی در سال ۱۹۹۴، سرمایه گذاری عمومی زیرساختها در آمریکا حدود ۲ درصد، در فرانسه ۴ درصد و در ژاپن ۶ درصد تولید ناخالص داخلی (GNP) را شامل می شود^(۵). براساس گزارش دیگری طبق برآورد انجام شده در سال ۱۹۹۸، تقاضای پروژه های زیرساختی جهانی حدود ۵۰۰ میلیارد دلار در سال بوده و سرمایه گذاری بخش خصوصی در این زمینه در حال رشد است که اصلاحات اقتصادی و نهادی برای ورود آنها به پروژه های زیرساختی در حال انجام است. به نقل از مقامات بانک جهانی در خاورمیانه و شمال آفریقا در دهه آینده حدود ۳۵۰ میلیارد دلار در زیرساختها سرمایه گذاری خواهد شد و لذا

راه های مؤثر و کارآمد تحویل پروژه های بزرگ مهندسی بحث می شود. سهم بخش خصوصی در زیرساختها از ۹ درصد در فرانسه و ۱۳ درصد در آلمان تا ۴۷ درصد در آمریکا و ۷۱ درصد در انگلیس متغیر است^(۶).

سابقه در ایران

مشارکت بخش غیردولتی سابقه طولانی در ارائه خدمات عمومی و عام المنفعه در ایران دارد مانند وقف و ساخت کاروانسراها، پل ها، آب انبارها، مدارس، مساجد، حمام ها. برخی کارهای عمرانی از دوره قاجار با توجه به پیشنهادات سرمایه گذاران داخلی و خارجی به صورت واگذاری امتیاز و بهره برداری انجام شد، مانند اعطای امتیاز ساخت راه آهن سراسری به بارون دوروینتر انگلیسی (۱۸۷۱/م/۱۲۵۰ش) (که انجام نشد)، ساخت راه آهن تهران به ری توسط سرمایه گذار بلژیکی (۱۸۸۸/م/۱۲۶۷ش)، ساخت نخستین کارخانه برق تهران (۱۹۰۵/م/۱۲۸۴ش) با سرمایه بخش خصوصی، کشف نفت در مسجد سلیمان (۱۹۰۸/م/۱۲۸۷ش) توسط دارسی انگلیسی و تاسیس شرکت نفت ایران و انگلیس (۱۹۰۹/م/۱۲۸۸ش) (بریتیش پترولیوم کنونی)،

ساخت راه آهن جلفا به تبریز توسط روسیه (۱۹۱۵م/۱۲۹۴ش)، ساخت راه آهن بوشهر به برازجان توسط انگلیسی ها (۱۹۱۸م/۱۲۹۷ش) (که بعداً جمع شد)، ساخت راه آهن زاهدان به میرجاوه توسط انگلیس (۱۹۱۹م/۱۲۹۸ش) و ساخت راه آهن ۵۲ کیلومتری خزیمه به مسجد سلیمان توسط شرکت نفت انگلیس و ایران (۱۹۲۴م/۱۳۰۳ش). اما کشف نفت و ورود درآمد آن به بودجه دولت از اوایل دوره پهلوی عملاً موجب شد که دولت از سرمایه بخش خصوصی بی نیاز شده و عملاً سیاستها به طرف عدم توجیه اقتصادی طرحها و عدم رغبت بخش خصوصی به سرمایه گذاری پیش رفت.

مزایای حضور بخش خصوصی در طرح های عمرانی

به کارگیری سرمایه بخش خصوصی همراه با مدیریت او فرصت ارتقای کیفیت و بهره‌وری را در ساخت و بهره‌برداری از تاسیسات عمومی و ارایه خدمات عمومی نیز فراهم می‌آورد، انتظاری که بخش عمومی به ازای انتقال قسمتی از مدیریت خود از بخش خصوصی دارد. برای توفیق در مشارکت بخش عمومی و خصوصی برای ارایه خدمات عمومی، باید راهکارهای لازم از طریق تنظیم و به کارگیری چهارچوب های قراردادی مناسب فراهم گردد. طیف وسیعی از همکاری بین بخش عمومی و بخش خصوصی در ارایه خدمات عمومی قابل تصور است که از سرمایه گذاری و مدیریت کامل بخش عمومی شروع شده و به سرمایه گذاری و مدیریت کامل بخش خصوصی منتهی می‌شود، ولی منظور از مشارکت عمومی - خصوصی^(۸) (که به اختصار PPP) نامیده شده

و به «واگذاری امتیاز» نیز مصطلح است، قسمتی از این طیف است که در آن بخش عمومی امتیاز ارایه خدمات عمومی و ساخت مستحقات مربوط (با یا بدون بهره‌برداری) را همراه با تأمین مالی به بخش خصوصی واگذاری می‌کند. قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی اشکال مختلفی از قراردادهای بلندمدت بین اشخاص حقوقی و نهادهای عمومی را دربر می‌گیرد و هدف آنها تأمین مالی، طراحی، ساخت و انتقال مدیریت طرح یا فعالیت عمومی به بخش خصوصی است. بهای خدمات حاصل از اجرای قرارداد (محصول پروژه) ممکن است از سوی استفاده کننده نهایی پرداخت شود، مانند پروژه های آب آشامیدنی، گاز، برق، تلفن یا حمل و نقل عمومی، یا به

دلایل عملکردی از سوی بخش عمومی تقبل شود، مانند برق عمومی، بیمارستانها، راهها و مدارس. از طرف دیگر ممکن است پس از پایان مدت قرارداد، مستحقات طرح به مالکیت بخش خصوصی درآید و یا به بخش عمومی منتقل شود. قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی باید کلیه اشکال مختلف اقتصادی و حقوقی را برای امکان پذیر نمودن مشارکت بخش خصوصی در طرحها و فعالیت های عمومی پوشش دهد. ماهیت بلندمدت قرارداد مشارکت اقتضا می‌کند شرایط قرارداد طوری تنظیم شود که اولاً در طول دوره اجرا از انعطاف لازم برخوردار باشد و ثانیاً توازن لازم بین دو طرف قرارداد برقرار گردد، به ترتیبی که بخش عمومی از دریافت خدمات مطابق شرایط قرارداد مطمئن شود و سرمایه گذار نیز از بازگشت سرمایه و سود خود اطمینان حاصل کند^(۸).

ویژگی پروژه های مشارکت عمومی - خصوصی عبارت است از طولانی بودن، نیاز به بودجه کلان، ساختار فنی و اجرایی پیچیده، تهیه و تنظیم اسناد این پروژهها به صورت موردی انجام می‌گیرد^(۹).

بخش خصوصی در زیرساخت ها، آمارهای جهانی

نمودار ۱- روند تعداد و مبلغ پروژه های مشارکت بخش خصوصی در دنیا را در فاصله سالهای ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۲ به نقل از نشریه سالانه «مسؤلان ارشد مشارکت عمومی - خصوصی سازمان

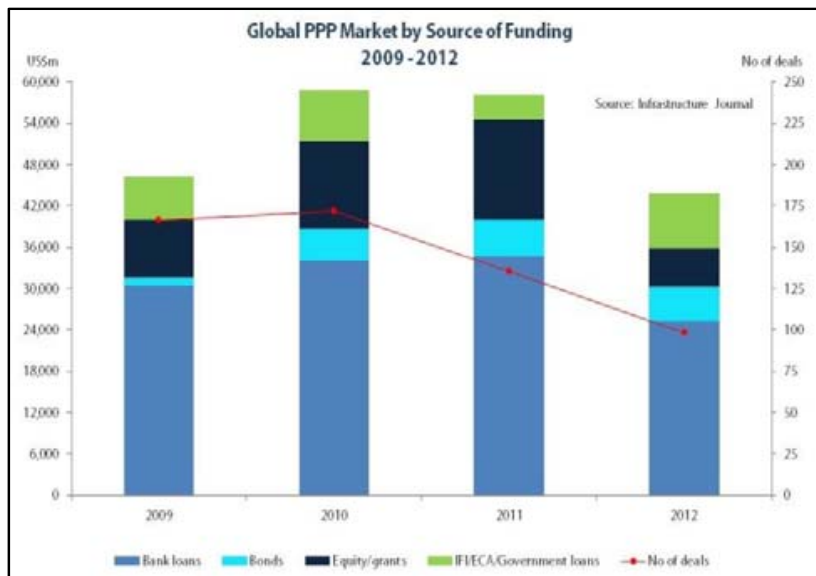
همکاریهای اقتصادی» نشان می‌دهد^(۱۰)

در نمودار ۲ - بعد مشاهده می‌گردد که در سال ۲۰۱۲ علیرغم کاهش این پروژهها در جهان، بیش از ۱۷۵ پروژه با رقمی بالغ بر ۴۰ میلیارد دلار از منابع مختلف مالی انجام شده است. همچنین نمودار زیر تغییرات تعداد و مبلغ پروژه های مشارکت بخش خصوصی در اروپا در فاصله سالهای ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۳ را به نقل از «گزارش بررسی بازار مشارکت عمومی - خصوصی اروپا، مرکز تخصصی PPP اروپا» نشان می‌دهد.^(۱۱)

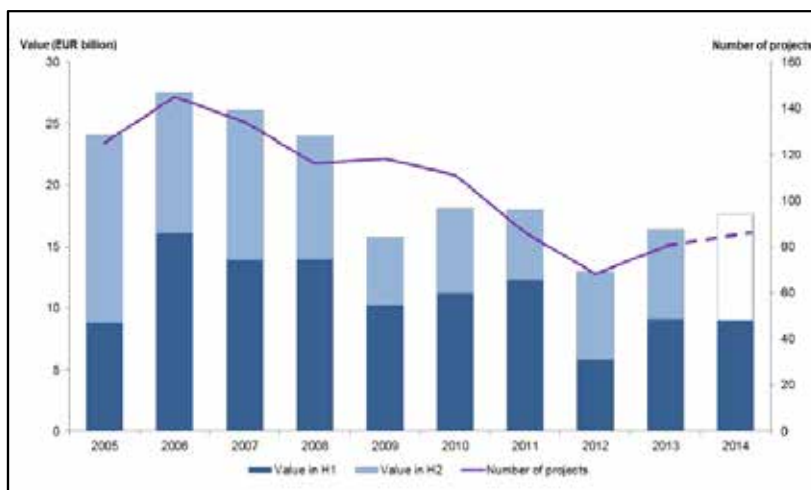
نمودار ۲ - بعد نمایان گر انجام ۱۵ میلیارد یورو پروژه به این روش در سال ۲۰۱۲ است که خود به دلیل بحران مالی جهانی، از سال ۲۰۰۷ به این طرف کاهش داشته است. همچنین نشان دهنده این است که کشورهای اروپایی علی‌رغم توان مالی بهتر، استفاده بهتری نیز از این راهکار نموده‌اند.

اقدامات جدید در ایران

با توجه به کشف نفت و درآمد زیاد دولتهای مختلف از این محل، مشارکت بخش غیردولتی ایران کم رنگ شد، ولی در سالهای اخیر این مساله باز مورد توجه قرار گرفت و زمینه های قانونی نیز برای استفاده از سرمایه بخش خصوصی در طرحهای عمرانی و زیربنایی ایجاد شده است که عبارتند از قانون حمایت از سرمایه گذاری خارجی (FIPPA) (۱۳۸۱)، قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱۳۸۴)، انتشار موافقت نامه ساخت -

نمودار ۱ -

عمده مشکلات این طرحها نیز عبارت بوده‌اند از ضعف در مطالعات امکان‌سنجی، آشنایی ناکافی دست‌اندرکاران به محیط کار مشارکتی، ناکافی بودن مقررات مربوط به ارجاع کار، تسهیم ریسک و تضامین، و مشکل تأمین مالی بخش خصوصی از بانک‌ها. (۱۴)

اقتصادی سازی طرح‌های عمرانی

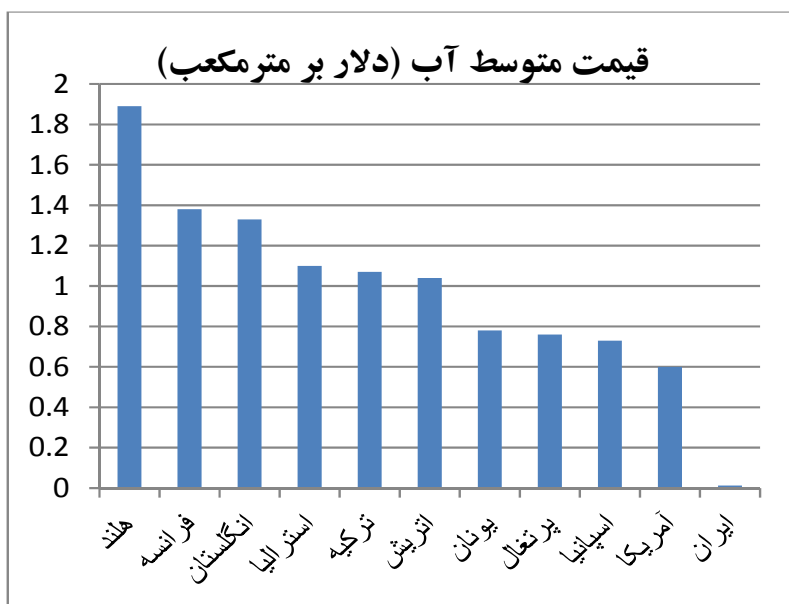
طبق گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس (۱۵)، یکی از نکات مهم در جذب سرمایه بخش خصوصی در طرح‌های زیربنایی، اقتصادی‌سازی آنها است. در ادامه مقایسه قیمت آب در برخی کشورها و ایران ارائه شده که نشان‌دهنده مشکل واقعی نبودن بهای فروش برای جذب سرمایه خصوصی در این پروژه‌ها است. علی‌رغم کمبود آب در ایران، قیمت و الگوی مصرف و بهره‌وری آن نسبت به بسیاری کشورهای دنیا بسیار پایین‌تر است. در حال حاضر قیمت تمام شده آب در ایران برای مصارف خانگی مترمکعبی حدود ۶۰۰ تومان (حدود ۰/۲ دلار)، صنعتی ۴۰۰ تومان (حدود ۰/۱۳ دلار) و برای آب کشاورزی ۸۰ تومان (حدود ۰/۰۲۵ دلار) است. اما قیمت فروش آن برای مصرف خانگی حدود ۲۵۰ تومان (حدود ۰/۰۸ دلار) و کشاورزی ۸ تومان (حدود ۰/۰۰۳ دلار) است. یعنی قیمت فروش آب خانگی حدود ۶۰ درصد و آب کشاورزی ۱۰ درصد قیمت تمام شده است. جدول زیر قیمت آب مصرفی در چند

(ماده ۲۲۰) (۱۲)

همچنین انتشار پیش‌نویس چهارچوب موافقت‌نامه مشارکت عمومی-خصوصی در اسفند ۹۳ که مانند شرایط عمومی پیمان برای قراردادهای مشارکت عمومی و خصوصی است، بخشی از راه را برای انعقاد این قراردادها هموار نموده است. (۱۳)

پروژه‌های اجرا شده به شیوه مشارکت عمومی-خصوصی در ایران تا سال ۱۳۹۱ نیز عبارتند از بالغ بر ۲۵۰۰ کیلومتر آزادراه (با حدود ۵۶۰۰ میلیارد تومان که حدود نیمی از آن تا آن تاریخ به بهره‌برداری رسیده بود)، ساخت ۱۳ نیروگاه برق با ۸ هزار مگاوات ظرفیت، ساخت آب شیرین‌کن و ساخت تاسیسات تصفیه فاضلاب.

بهره‌برداری - واگذاری (۱۳۸۷)، قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰)، قوانین بودجه سال ۱۳۹۱، سال ۱۳۹۲ و سال ۱۳۹۳ و همچنین انتشار پیش‌نویس چهارچوب موافقت‌نامه مشارکت عمومی-خصوصی در مرداد ۹۳ و اصلاحیه‌های آن در آبان ۹۳ و اسفند ۹۳. بخش عمده این قوانین برای جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری (۱۳۹۴ - ۱۳۹۰) تیلور یافته که برخی مواد مهم آن عبارت است از جذب سرمایه خصوصی برای تکمیل پالایشگاه‌های موجود (ماده ۱۲۸)، ساخت نیروگاه‌های برق (ماده ۱۳۳)، خرید آب استحصالی، پساب تصفیه‌شده، آب مزاد ناشی از صرفه‌جویی حقابه‌داران و هزینه‌های انتقال آب توسط بخش غیردولتی (ماده ۱۴۲-الف)، سرمایه‌گذاری و مالکیت، مدیریت و بهره‌برداری سدها و شبکه‌های آبرسانی (ماده ۱۴۲-ب)، ساخت پایانه‌های حمل و نقل (ماده ۱۶۳)، حمل و نقل ریلی (ماده ۱۶۴)، سرمایه‌گذاری مشترک با بخش‌های غیردولتی تا سقف ۴۹ درصد برای توسعه منابع آب و کشاورزی (ماده ۱۹۴-م)، به کارگیری روشهایی از قبیل «تأمین منابع مالی، ساخت، بهره‌برداری و واگذاری»، «تأمین منابع مالی، ساخت و بهره‌برداری»، «طرح و ساخت کلید در دست»، «مشارکت بخش عمومی - خصوصی» و یا «ساخت، بهره‌برداری و مالکیت» برای تکمیل پروژه‌های عمرانی و پیاده‌سازی ساز و کار تأمین مالی آنها (ماده ۲۱۴)، واگذاری مالکیت یا حق بهره‌برداری طرح‌های تملک‌داری سرمایه‌ای جدید و نیمه‌تمام و تکمیل شده و آماده بهره‌برداری به بخش غیردولتی

جدول: قیمت آب مصرفی در سال ۲۰۰۸ (دلار به ازای مترمکعب)

کشور	سرانه آب (مترمکعب)	متوسط	کشاورزی	صنعتی	خانگی
هلند	۶۵۹	\$ ۱,۸۹	\$ ۱,۴۴	\$ ۱,۰۸	\$ ۳,۱۶
فرانسه	۳۰۵۹	\$ ۱,۳۸	\$ ۰,۰۸	\$ ۰,۹۵	\$ ۳,۱۱
انگلستان	۲۳۱۱	\$ ۱,۳۳	\$ ۰,۰۲	\$ ۱,۶۸	\$ ۲,۲۸
استرالیا	۲۲۰۳۹	\$ ۱,۱۰	\$ ۰,۰۲	\$ ۱,۶۴	\$ ۱,۶۴
ترکیه	۳۱۰۷	\$ ۱,۰۷	\$ ۰,۰۱	\$ ۱,۶۸	\$ ۱,۵۱
اتریش	۶۵۲۹	\$ ۱,۰۴	\$ ۱,۰۱	\$ ۱,۰۵	\$ ۱,۰۵
یونان	۵۱۳۳	\$ ۰,۷۸	\$ ۰,۰۵	\$ ۱,۱۴	\$ ۱,۱۴
پرتغال	۳۵۹۹	\$ ۰,۷۶	\$ ۰,۰۲	\$ ۱,۲۶	\$ ۱,۰۰
اسپانیا	۲۴۰۸	\$ ۰,۷۳	\$ ۰,۰۵	\$ ۱,۰۸	\$ ۱,۰۷
آمریکا	۹۰۴۴	\$ ۰,۶۰	\$ ۰,۰۵	\$ ۰,۵۱	\$ ۱,۲۵
ایران	۱۷۰۴	\$ ۰,۱۳	\$ ۰,۰۰۳	\$ ۰,۱۳	\$ ۰,۰۸

پی نویسی:

برنامه ریزی کشور، اسفند ۱۳۹۳، ص ۷

۱۰- "OECD 2013 annual meeting of senior PPP officials, Overview of global PPP markets", Price water house Coopers (pwc), 2013 – p.4

11- "Review of the European PPP Market ,First half of 2014", European PPP Expertise Centre (EPEC)- p.1

۱۲ - قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴) - ۱۳۹۰)، معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور، اسفند ۸۹

۱۳ - چهارچوب موافقنامه مشارکت عمومی - خصوص ، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور - اسفند ۱۳۹۳

۱۴ - گردهمایی سالانه معاونت نظارت راهبردی - اردیبهشت ۱۳۹۲

۱۵ - ساماندهی طرحهای عمرانی (ارائه یک الگوی اولیه) - مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی - معاونت پژوهشهای اقتصادی - ۱۳۹۳ - ص ۶

16- Water Pricing, Canadian Water Policy Backgrounders, Sep 2011, www.cwf.ca

1- Miller, R. , and Lessard D., The Strategic Management of Large Engineering Projects, Shaping Institutions, Risks, and Governance, with the participation of IMEC Research Group, Massachusetts Institute of Technology, 2000 – p. 51

۲- همان - ص ۵۸

3- Large Engineering Projects (LEPs)

۴- همان - ص ۵۲

5- Mintz, J. M., and Preston, R. S. 1994. "Infrastructure and Competitiveness", Kingston, Ontario: John Deutsch Institute

6- Roger, N. 1998. "Meeting Infrastructure Needs in the 20th Century". Joint OECD-World Bank workshop, Paris

7- Public Private Partnership (PPP)

۸ - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، اسفند ۱۳۹۳ ، «چهارچوب موافقنامه مشارکت عمومی - خصوصی».

۹ - چهارچوب موافقنامه مشارکت عمومی - خصوص ، سازمان مدیریت و

چالش‌های اقتصاد دولتی

دکتر محمود جامساز

از آن جایی که براساس علم و تجربه، اقتصاد دولتی همواره با رانت همراه بوده است، به ویژه آن که بخش اعظم از درآمدهای آن از طریق فروش ثروت ملی یعنی نفت و گاز و سایر منابع طبیعی تامین می‌شود، مسلماً تولید فساد می‌گردد. این فساد هم در دستگاه‌های دولتی که بیشتر با امور مالی سرو کار دارند و هم زیرمجموعه‌های آن و از همه مهم‌تر، در نظام بانکی کشور دیده می‌شود. در سال‌های ابتدای انقلاب، با توجه به جو موجود و تفکر انقلابی که سعادت و خوشبختی ملت ایران را هدف خود می‌دانست و عده‌ای بدون چشمداشت، با تلاش شبانه‌روزی در راستای این هدف مقدس فعالیت می‌کردند، تفکر غالب بر جامعه علیه بخش خصوصی شکل گرفته بود، یعنی سرمایه و سرمایه دار، در نگاه اول از یک بار منفی برخوردار بودند. بنابراین تقریباً تمام اموال سرمایه داران از جمله شرکت‌ها و گروه‌های صنعتی بزرگ توسط دولت مصادره شد تا افراد متعهد آنان را اداره کنند. متأسفانه این وضع چندان دوام نداشت، زیرا حدود ۸۵ درصد اقتصاد در اختیار دولت قرار گرفت. از طرفی اقتصاد تبدیل به یک پشتوانه مالی سیاسی شد و با سیاست گره خورد. یعنی علاوه بر آنکه اقتصاد دولتی شد، در واقع می‌توان گفت که به یک مجموعه اقتصادی - سیاسی تبدیل شد. در این شرایط دیوان سالاری در اقتصاد دولتی با توجه به درآمدهای نفتی به شدت رشد کرد و هزینه‌های دولت را نیز افزایش داد. اما هیچگاه ملاحظه نشد که دولت در بودجه سالانه با کسری مواجه نشود. حال پرسش اینجاست که این کسری، از کجا سرچشمه می‌گیرد؟ مگر بودجه به صورت متوازن به مجلس تقدیم

نمی‌شود؟ یکی از مهم‌ترین علل بروز کسری بودجه که خود مولد بسیاری از معضلات اقتصادی کشور است و تاثیر ناگواری روی زندگی معیشتی و قدرت خرید مردم می‌گذارد، عدم انتظام مالی دولت در اجرای بودجه است، زیرا ردیف‌های بودجه جابه‌جایی می‌شوند و برخلاف نص صریح اصل ۵۵ قانون اساسی که هیچ هزینه‌ای از اعتبارات مصوب نباید تجاوز کند و هر وجهی در محل خود به مصرف برسد، متأسفانه این اصل مهم رعایت نشده و معمولاً بسیاری از منابع بودجه که باید صرف امور مصرح در بودجه شوند در راه مقاصد دیگری مصرف شده‌اند و نهادهای نظارتی هم نیز پیگیر تخلفات دولت‌ها نبوده‌اند. در مزایده‌ها، قراردادهای، مناقصات و معاملات دولتی در داخل و خارج کشور، کمیسیون‌های بسیاری که پنهانی صورت می‌گرفته، مخارج را به قدری بالا برده که اغلب پروژه‌ها نا تمام مانده‌اند. اکنون بیش از ۵۰ هزار پروژه ملی و استانی نیمه تمام در کشور داریم که در سالیان گذشته منابع تامین آن هم در بودجه سالانه کشور مشخص شده بود. اما به سبب مدیریت نا بهینه و فساد در دستگاه‌های دولتی متأسفانه نه تنها این پروژه‌ها به پایان نرسیده، بلکه در اثر طول زمان از حیزانتفاع افتاده است. در دوران ریاست جمهوری نهم و دهم که بیشترین درآمدهای نفتی در تاریخ کشور نصیب ایران شد، متأسفانه بیشترین مفاصد اقتصادی نیز در این برهه از زمان شکل گرفت. پروژه‌های بی‌شماری روی زمین ماند و ناتمام رها شد. برخی بانک‌های کشور آلوده و به بنگاهداری تبدیل شدند. هزاران میلیارد تومان تسهیلات به عوامل رانتی متصل به قدرت و ثروت اعطا شد که اکنون از بازپرداخت

آن طفره می‌روند. به نحوی که مطالبات معوقه بانک‌ها اینک یکی از بزرگ‌ترین معضلات بانک مرکزی است؛ زیرا بانک‌ها از منابع تهی شده‌اند و قادر به پرداخت تسهیلات نیستند. انتشار بخشی از مفاصد اقتصادی بانکی که اخیراً صورت گرفته و از ۲۵۰ هزار میلیارد تومان متجاوز شده، یکی از مهم‌ترین معایب اقتصاد دولتی است، زیرا این مجموعه اقتصادی قادر نبوده است که از اموال و ثروت عمومی استفاده مطلوب نماید و حتی منافع ملی را به خطر انداخته است؛ به نحوی که در حال حاضر شاخص فلاکت در بالاترین حد خود قرار گرفته و خط فقر از ۱۰ میلیون نفر فراتر رفته است. دولت کنونی که با شعار تدبیر و امید روی کار آمد، با هدف ساماندهی اقتصاد کشور توانست تورم را تا حدودی کنترل کند. اما همچنان سایر مشکلات اقتصادی و اجتماعی به قوت خود باقی است. هنوز از رکود خارج نشده‌ایم، فاصله فقر و غنا بسیار زیاد است، قدرت خرید مردم بسیار پایین است و مردم واقعا در وضعیت نامناسب معیشتی روزگار می‌گذرانند. شاید برخی از این موارد را بتوان به تحریم‌های اقتصادی نسبت داد، اما عمده‌ترین عامل، عدم مدیریت صحیح و غیر علمی و سوء استفاده‌های کلان در اقتصاد دولتی و رواج فساد در کشور بوده است. تا زمانی که ریشه این فساد خشکانده نشود نمیتوان به مسیر توسعه گام نهاد. لذا یکی از عمده‌ترین پیش زمینه‌های دستیابی به رشد و توسعه اقتصادی مبارزه بی‌امان با فساد و ایجاد تغییر و تحول بنیادین در نظام اقتصادی و بانکی کشور است که بتواند با نظام‌های اقتصادی آزاد و توسعه یافته در جهان همخوانی داشته باشد.

راه‌های عبور از رکود اقتصادی

۴ کارشناس اقتصادی در یک نشست بررسی کردند

پیام آبادگران
مهر ۱۳۹۴
شماره ۳۳۵

ایران متأثر از عوامل عمده‌ای است که به سادگی نمی‌توان برای آن راهکار ارائه داد. به گفته پسران، عامل مهم دیگری که در وضعیت فعلی اقتصاد ایران نقش مهمی ایفا کرده و می‌کند تحریم‌های اقتصادی است که سبب کاهش کارایی اقتصاد ایران شده است. با برداشته شدن تحریم‌ها، ضرورت تعدیل و اصلاح اقتصاد ایران بیش از پیش خود را نشان می‌دهد. از سوی دیگر سرمایه‌گذاری‌هایی که باید در ایران انجام می‌شد اتفاق نیفتاد و منابع اقتصادی به سمت مصرف حرکت کرد تا سرمایه‌گذاری. وی با بیان اینکه قیمت نفت در آینده کوتاه‌مدت بین ۴۵ تا ۵۰ دلار باقی می‌ماند، گفت: حتی اگر میزان صادرات ایران هم افزایش پیدا کند، درآمد نفتی به میزان

خوانساری هم از دیگر سخنرانان این نشست بودند که اقتصاد ایران را از نگاه خود ترسیم کردند. محورهای مهم مورد اشاره در سخنان این ۴ کارشناس در ادامه می‌آید:

هاشم پسران: بخش خصوصی گسترش یابد، اقتصاد ایران می‌تواند شکوفای شود

محمد هاشم پسران اقتصاددان برجسته ایرانی که از طریق ویدئو کنفرانس در دومین نشست راهبردی اقتصاد ایران حضور یافته بود در مدت ۱۴ دقیقه جنبه‌های متعددی از اقتصاد ایران را تحلیل کرد و برای آنکه مشکلات اقتصادی حل شود به دولت توصیه کرد اصلاحات اقتصادی عقب انداخته نشود. او البته این نکته را هم گوشزد کرد: اقتصاد

دومین نشست تخصصی راهبردی اقتصاد ایران روز دوازدهم آبان با موضوع عبور از رکود، فضایی را فراهم کرد تا چهار تن از کارشناسان خبره وضعیت پیش آمده اقتصاد ایران را تحلیل کنند و در لابه‌لای صحبت‌های خود راهکارهایی را ارائه بدهند تا دولت یازدهم آن را به کار گیرد. پروفسور محمد هاشم پسران اقتصاددان برجسته ایرانی که در دانشگاه کالیفرنیا تدریس می‌کند هم توصیه کرد اقتصاد ایران در دوران پسا تحریم باید اصلاح شود و در این باره هیچ تأخیری جایز نیست. محمد ستاری فر رئیس اسبق سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی هم به موضوعاتی پرداخت که به گمان او اگر ریشه‌ای اجرا شود می‌تواند اقتصاد را با تحول بزرگی روبه‌رو کند. سعید لیلاز و مسعود

گذشته نخواهد بود و دولت و مردم ایران باید خود را با درآمد نفتی پایین‌تر تطبیق دهند. بنابراین نمی‌توان این گزاره را مطرح کرد که درآمد نفتی ایران به درآمد پیش از اعمال تحریم‌ها باز می‌گردد. صرفاً باید امیدوار بود که میزان سرمایه‌گذاری‌ها بویژه در زمینه صادرات غیرنفتی و از سوی بخش خصوصی افزایش یابد. پسران همچنین به اتفاقات مثبتی اشاره کرد که اخیراً در اقتصاد ایران روی داده است و افزود: کاهش نرخ تورم که زمان روی کار آمدن دولت روحانی حدود ۴۵ درصد بوده است و در حال حاضر به حدود ۱۳ درصد رسیده رویداد بسیار مثبتی است. کاهش تورم سریع رخ داد و دولت چنین سرعتی را پیش‌بینی نکرده بود به همین دلیل نرخ سود در بانک‌ها بیش از نرخ تورم قرار گرفته است؛ اگر سود مساوی یا کمتر از نرخ تورم باشد در سرمایه‌گذاری اثری ندارد اما در شرایط کنونی که نرخ سودها بیش از نرخ تورم است، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی ضربه می‌بیند.

این اقتصاددان با اشاره به برنامه انتشار چهار تا پنج میلیون دلار اوراق قرضه دولتی گفت: اگر دولت در نظر داشته باشد، نرخ بهره این اوراق را نیز برای تشویق مردم به خریداری

بالا ببرد، ممکن است بانک‌های خصوصی نیز نرخ سود خود را در سطوح بالایی نگه دارند که اجازه نمی‌دهد منابع مالی بانک‌ها به سمت اوراق قرضه سرازیر شود در نتیجه اختلاف میان نرخ اسمی سود در بازار با نرخ تورم، منجر به افزایش نرخ بهره واقعی خواهد شد. وی افزود: افزایش نرخ بهره واقعی به کاهش سرمایه‌گذاری می‌انجامد از این رو بسیار حائز اهمیت است که سیاست‌های پولی و مالی که قرار است به اجرا درآید نرخ بهره واقعی را افزایش ندهد؛ در واقع، با افزایش نرخ تورم نرخ سود اسمی نیز باید کاهش پیدا کند و اگر این اتفاق رخ ندهد، لطمه بزرگی به اقتصاد ایران وارد می‌شود. وی افزود: اصلاحات اقتصادی باید در صدر سیاست‌های دولت ایران قرار بگیرد؛ نباید این‌گونه تصور کرد و باور داشت که اگر تحریم‌ها برداشته شود، اقتصاد ایران خود را با نظام اقتصادی جهان تطبیق خواهد داد در حالی که باید تلاش‌های بیشتری در این زمینه صورت بگیرد. با این بهانه که گشایش‌هایی قرار است در زمینه برداشته شدن تحریم‌ها و درآمدهای ارزی صورت بگیرد، نباید اصلاحات اساسی اقتصادی در ایران را به تعویق انداخت. وی خوشبینی و باور خود را نسبت به ارتقا و بهبود اقتصاد ایران ابراز کرد و افزود: اگر جمعیت جوان، سرمایه‌گذاری و تکنولوژی در ایران به درستی به خدمت گرفته شود و بخش خصوصی گسترش یابد، اقتصاد ایران می‌تواند شکوفا شود.

محمد ستاری فر:

بخش خصوصی مستقل عمل کند

در این مراسم محمد ستاری فر رئیس اسبق سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و استاد دانشگاه با اشاره به ضرورت توجه ریشه‌ای به بحران رکود در اقتصاد ایران اشاره کرد و گفت: جابه‌جایی جایگاه و قدرت دولت و بازار در بخش خصوصی از کلیدی‌ترین فرآیندهای توسعه به شمار می‌آید لذا توسعه محقق نمی‌شود مگر آنکه به طور شفاف جایگاه دولت و بازار مشخص شود. بخش خصوصی اگر قرار باشد هر روز با دولت گفت‌وگو کند، نمی‌تواند توسعه پیدا کند یا

حتی بخش خصوصی نامیده شود. برای آنکه این بخش تقویت شود نیازمند این هستیم که بخش خصوصی مستقل عمل کند و برای فعالیت‌های خود منتظر و یا وابسته به تصمیم‌های دولت نباشد چرا که چنین امری آنها را از شاکله اصلی شان دور می‌کند.

این اقتصاددان در بخش دیگری از این نشست با برشمردن چهار ویژگی در شرایط توسعه اقتصادی گفت: پیامدها و میوه‌های اقتصادی نظیر اشتغال، رونق و مهارت‌تورم در گرو فضای نهادی و قانونی همراه با بستر اجرایی و حکمرانی درون سازمان‌هاست. وی با اظهار اینکه عقلانیت جمعی و سازمانی در ایران ضعیف است، درباره توسعه پایدار اقتصادی افزود: دغدغه‌های سه‌سده اخیر جوامع بشری در گذار جابه‌جایی قدرت بین دولت و بازار بوده است؛ از این رو تعیین چگونگی رابطه بین نهاد قدرت و مردم بسیار حائز اهمیت است و **مادامی که با توسعه بخش خصوصی قدرت دولت را محدود نکنیم به توسعه اقتصادی نخواهیم رسید، چرا که دولت طی ۳۰ سال اخیر همیشه با رکود مواجه بوده و به ناحق صاحب درآمدهای نفتی شده است. بازاری که**

محمد ستاری فر:

مادامی که با توسعه بخش خصوصی قدرت دولت را محدود نکنیم به توسعه اقتصادی نخواهیم رسید، چرا که دولت طی ۰۳ سال اخیر همیشه با رکود مواجه بوده است و به ناحق صاحب درآمدهای نفتی شده است بازاری که نگاهش به دولت باشد و نهادهای مدنی نیمه‌جانی از جمله اتاق تهران وجود داشته باشد نمی‌تواند در توسعه پایدار نقش مؤثری ایفا کند

محمد هاشم پسران:

اگر جمعیت جوان، سرمایه‌گذاری و تکنولوژی در ایران به درستی به خدمت گرفته شود و بخش خصوصی گسترش یابد، اقتصاد ایران می‌تواند شکوفا شود

نگاهش به دولت باشد و نهادهای مدنی نیمه‌جانی از جمله اتاق تهران وجود داشته باشد نمی‌تواند در توسعه پایدار نقش مؤثری ایفا کند.

سعید لیلایز:

بهترین راه برای شکستن رکود فعلی مراجعه کردن به مردم و بخش خصوصی است

سعید لیلایز کارشناس اقتصادی نیز در این مراسم گفت: در حال حاضر حدود ۱۰۰ میلیون مترمربع مسکن شهری بدون مشتری داریم که ارزش آن حدود ۲۰۰ هزار میلیارد تومان است و همچنین بین ۹ تا ۱۰ هزار میلیارد تومان موجودی واحدهای تولیدی در انبارها است. با توجه به وضعیت پیش آمده برای اقتصاد به نظر می‌رسد این میزان موجودی در آینده‌ای نزدیک مورد مصرف قرار نگیرد. بر این اساس حداقل تا دو سال آینده رونقی برای بازار مسکن و حتی تولید نخواهیم داشت. به نظر من رکود فعلی اولین رکود درون‌زا در اقتصاد ایران است. وی افزود که اگر تا یک دهه آینده دولت قادر نباشد که بدون درآمدهای نفتی اقتصاد را اداره کند بخش خصوصی در ایران تبدیل به یک موضوع می‌شود. در ۲۰ سال گذشته خصوصی‌سازی در ایران یک ژست بوده است اما وضعیت فعلی را باید فرصتی برای بخش خصوصی بدانیم.

لیلایز درباره بسته اقتصادی دولت برای خروج از رکود که در مهرماه سال جاری رونمایی شد، گفت: ارائه چنین بسته‌هایی می‌تواند برای شروع حرکت مناسب باشد اما مشکلات ساختاری که در سال‌های اخیر به اقتصاد ایران اضافه شده است با چنین اقداماتی برطرف نمی‌شود و این مسائل باید از همان راهی که آمده‌اند بازگردند. امیدی که به سرمایه‌گذاری خارجی بسته‌ایم واهی است، چراکه با اوضاع سیاسی فعلی اتفاق نخواهد افتاد. بخش خصوصی باید در این زمینه فعال باشد. مشکل اقتصاد ایران در حال حاضر قدرت خرید مردم است، با وجود تلاش‌هایی که در این زمینه صورت گرفته بین ۳۵ تا ۴۰ درصد نسبت به سال ۸۹ قدرت خرید پایین‌تر آمده است. این عنصر اصلی مشکلات اقتصاد امروز ایران است که بسادگی قابل رفع نیست و وجود تورم باعث می‌شود اتخاذ سیاست‌های انبساطی برآحتی انجام نشود. **بیشتر راه حل‌هایی که برای حل مسائل اقتصادی در ایران ارائه می‌شود، راه حل‌های سیاسی است تا راه حل‌های اقتصادی؛** به عنوان نمونه اینکه یارانه‌ها را قطع کنیم یک راه حل سیاسی است یا اینکه می‌گویند قیمت حامل‌های انرژی باید افزایش پیدا کند در چارچوب راه حل‌های سیاسی است. **به اعتقاد من بهترین راه برای شکستن رکود فعلی مراجعه کردن به مردم و بخش خصوصی است،** امروز نقطه امید اقتصاد ایران برای خروج از رکود بخش خصوصی است. لیلایز گفت: در بهترین حالت در سال‌های گذشته بین سه تا پنج میلیارد جذب سرمایه‌گذاری خارجی اتفاق افتاده است که بعید به نظر می‌رسد با توافق صورت گرفته حتی به وضعیت قبلی برسیم که البته بیشتر این سرمایه‌گذاری‌ها در حوزه نفت، گاز و پتروشیمی خواهد بود. تنها راه نجات اقتصاد ایران از وضعیت فعلی آزادسازی اقتصادی است، آزادسازی که باید منسجم و همگن باشد. این یک گزینه برای اقتصاد ایران نیست بلکه یک اجبار است.

مسعود خوانساری:

بدهی دولت به پیمانکاران و صنایع باقی است

همچنین مسعود خوانساری رئیس اتاق بازرگانی تهران اوضاع اقتصادی کشور در

سال جاری را اصلاً خوب ندانست و گفت: در ۶ ماهه اول سال پیش‌بینی رشد منفی را برای اقتصاد داریم و اگرچه در سال گذشته رشد ۳ درصدی در اقتصاد داشتیم اما از فصل چهارم سال گذشته، اقتصاد به طرف رکود حرکت کرد و در ۶ ماهه اول نیز به نظر می‌رسد رشد منفی باشد. وی ضمن پیش‌بینی اینکه رشد اقتصادی تا پایان سال بین منفی نیم درصد یا مثبت نیم درصد خواهد بود، افزود: با اینکه توافق هسته‌ای صورت گرفته اما بعید است که اثرات آن را امسال ببینیم و شاید در سال‌های آینده اثرات آن متوجه اقتصاد ایران شود. وی اضافه کرد علاوه بر اینها تسهیلات بانکی نیز نسبت به سال گذشته رقمی حدود ۶۰ تا ۷۰ هزار میلیارد تومان کاهش یافته و امیدی به آن نیست، اما در مقابل هزینه‌های تولید در کشور کماکان باقی است.

به گفته رئیس اتاق بازرگانی، در ۶ ماه گذشته، دولت حدود ۲۹ هزار میلیارد تومان، یارانه پرداخت کرده اما در همین مدت حداکثر ۸ هزار میلیارد تومان بودجه عمرانی پرداخت شده و بدهی‌های دولت به پیمانکاران و صنایع باقی است. از طرف دیگر قیمت دلار نتوانسته خود را با تورم هماهنگ کند و این نگرانی وجود دارد که مجدداً اتفاقی که در سال‌های ۹۰ و ۹۱ درباره نرخ ارز افتاد، تکرار شود.

مسعود خوانساری:

بعید است اثرات توافق هسته‌ای صورت گرفته را امسال ببینیم و شاید در سال‌های آینده اثرات آن متوجه اقتصاد ایران شود. در کنار آن تسهیلات بانکی نیز نسبت به سال گذشته رقمی حدود ۶۰ تا ۷۰ هزار میلیارد تومان کاهش یافته و امیدی به آن نیست، اما در مقابل هزینه‌های تولید در کشور کماکان باقی است

سعید لیلایز:

بیشتر راه حل‌هایی که برای حل مسائل اقتصادی در ایران ارائه می‌شود، راه حل‌های سیاسی است تا راه حل‌های اقتصادی. به اعتقاد من بهترین راه برای شکستن رکود فعلی مراجعه کردن به مردم و بخش خصوصی است، امروز نقطه امید اقتصاد ایران برای خروج از رکود بخش خصوصی است

این رفتارها اعتبار حرفه‌ای شما را به خطر می‌اندازد

۸ نشانه یک کارمند در دسرساز

هستید به جای اینکه راه‌هایی برای انجام آنها پیدا کنید اگر جمله مورد علاقه شما این است که «این روش هیچوقت کار نخواهد کرد» شما اثری ناامید کننده روی تیمتان خواهید گذاشت.

در یک حلقه منفی گیر کنید

نامیدی موضعی در کار یک حالت طبیعی است ولی اگر شما نسبت به شغل و شرکت خود هر روز احساس منفی داشته باشید این موضوع روی کیفیت کار و زندگی شما تاثیر خواهد گذاشت. وقتی با این حالت مواجه شدید، بهترین کار این است که راهی پیدا کنید که از آن طریق احساس رضایت در کار داشته و حرکتی رو به جلو داشته باشید.

از همه رئیس‌هایی که تا به حال داشته‌اید بدتان می‌آید

اگر شما هیچگاه از مدیری که با آن کار می‌کنید راضی نیستید، باید به دنبال چیزی باشید که از خود شما سرچشمه می‌گیرد. این موضوع ممکن از عدم توانایی شما در راضی شدن، انتظارات غیرمعقول در مورد کار، مشکل با رئیس، مشکلات عصبی، سختی در تنها بودن با دیگران یا مشکلات دیگر باشد. ولی این نکته با ارزش خواهد بود که نگاهی به آن بیندازید و بفهمید که مشکل از کجاست. (اقتصادنیوز)

چیزی که از شما خواسته‌اند انجام دهید. اگر شما عادت رد خواسته‌ها یا مواردی که با آن مخالفید را دارید، مدیر مجبور خواهد شد تا کار شما را موشکافی کرده و از عدم رد جنبه‌هایی که دوست ندارید مطمئن شود.

در پیدا کردن مدیر سابقی که شما را

به جایی معرفی کند دچار مشکل شدید اگر وقتی با مدیران سابقتان تماس می‌گیرید آنها از شما حمایت نمی‌کنند، احتمالا یک دلیلی دارد. برخی مدیران با درخواست معرفی به طور کلی مشکل دارند، پس اگر شما با چنین مشکلی مواجه شدید، لازم است که در مورد چگونگی رابطه با آنها مجدداً تفکر کنید.

همیشه به جای اجازه، درخواست بخشش کنید این موضوع حقیقت دارد که برای پیشرفت در حرفه، از شما انتظار می‌رود که در برخی موقعیت‌ها به صورت مستقل قضاوت کرده و تصمیم بگیرید ولی اگر برخی از تصمیم‌های کلی با ریسک بالایی همراه باشد، اغلب مدیران می‌خواهند وارد گود شوند. اگر شما به صورت خودجوش اقدام به عملی کنید و بعد امید به بخشش داشته باشید، کم‌کم مورد غضب کارفرمای خود قرار خواهید گرفت.

به دنبال دلایلی برای عدم انجام کارها

موفقیت کاری فقط مهارت‌هایی که با آن شغل را به دست می‌آورید، مربوط نیست. رابطه شما با همکاران به ویژه چگونگی درک رئیس‌تان از شخصیت شما نیز روی موفقیت و اعتبار حرفه‌ای شما بسیار تاثیرگذار است. بخش مالی یا هو ۸ نشانه‌ای که در صورت وجود، از شما یک کارمند مشکل‌آفرین در محیط کاری ساخته و اعتبار حرفه‌ای و انتخاب‌های آینده‌وی با خطر مواجه می‌کند مورد بررسی قرار داده است.

مدیریت را به عنوان دشمن خود ببینید

اگر شما فکر می‌کنید که رابطه کارمند-مدیر به موقعیت ما علیه شما تبدیل شده است، احتمال اینکه نگرش شما روی مدیرتان تاثیر گذاشته و او نیز شما را به عنوان دشمن خود قلمداد کند زیاد خواهد بود. در این صورت هیچکس نمی‌خواهد که روزهای خود را با کار در کنار دشمن خود بگذارند.

حداقل یک بار در ماه اعلام کنید

«این شغل من نیست»

زمان‌هایی وجود دارد که شاید لازم باشد بگویید شما برای این شغل ساخته نشده‌اید. ولی اگر شما از کارهای موظفی خود سرباز زدید احتمالا به شدت خودتان را گول زده‌اید. با این حال یک شغل هیچگاه جامع نبوده و اکثر مردم تا پایان انجام کار به خوبی در شغل خود جانی افتند.

درخواست مدیر خود را

به عنوان پیشنهاد تلقی کنید

گاهی اوقات خواسته مدیران یک پیشنهاد است که شما در قبول یا رد آن مختارید ولی اغلب اوقات مدیران از شما انتظار دارند که

پنج سبک مدیریتی ضد توسعه در ایران

پاگرد

پاگرد در راه پله‌ها، زمینه‌ساز فراغتی کوتاه برای انسان از فشار ناشی از بالا رفتن از پله‌ها است و این پاگرد در مجله.....
کمیسیون انتشارات

پیام‌آبادگران
مهر ۱۳۹۴
شماره ۳۳۵

در حال حاضر بیش از ۴۴۰ هزار نفر به عنوان مدیر در دستگاه‌های اجرایی کشور اشتغال به کار دارند. این در حالی است که تعداد کارمندان کشور ژاپن با جمعیت ۱۲۷ میلیونی جمعاً ۳۰۰ هزار نفر است و ما در ایران با ۷۵ میلیون جمعیت ۱،۵ برابر کل کارمندان ژاپن، فقط مدیر داریم!

مرتضی نظری

پژوهشگر آموزش و پرورش و توسعه انسانی

عصر ایران- بنا به اعلام رسمی در حال حاضر بیش از ۴۴۰ هزار نفر به عنوان مدیر در دستگاه‌های اجرایی کشور اشتغال به کار دارند. این در حالی است که تعداد کارمندان کشور ژاپن با جمعیت ۱۲۷ میلیونی جمعاً ۳۰۰ هزار نفر است و ما در ایران با ۷۵ میلیون جمعیت ۱،۵ برابر کل کارمندان ژاپن، فقط مدیر داریم! طبق آخرین آمارها، در حال حاضر در کشور حدود ۳۶۰۰ سازمان و دستگاه اجرایی، نزدیک به ۴ میلیون کارمند حقوق بگیر و ۴،۵ میلیون نفر بازنشسته مستمری بگیر داریم. در دومین بخش از یادداشت "درنگی بر موانع توسعه یافتگی ایران"، به پنج شیوه مدیریتی ضد توسعه در کشور می‌پردازم که باعث توقف و ایستایی در روند توسعه یافتگی کشور هستند. با پوزش از مدیران متخصص، دلسوز و عاشق میهن، با وجدان، متعهد و لایق، خوانندگان گرامی را با سبک‌های مدیریتی زبان بار و خسارت‌آور آشنا می‌کنم. مدیران و شیوه‌های مدیریتی که وجودشان در مسند امور مساوی است با عقب ماندگی، هدررفت منابع و تأخیر در روند توسعه کشور:

۱- مدیران معامله‌گر و بی‌هویت

مدیرانی هستند که از سبک پوشش تا طرز سخن گفتن خود را با گفتمان دولت‌ها

تنظیم می‌کنند و دوری و نزدیکی به گروه‌ها و افراد ذی نفوذ سیاسی را با شامه قوی خود می‌سنجند که چه زمانی راهنمای چپ و چه زمانی راهنمای راست را بفشارند. این تیپ مدیران از همه بیشتر تحول کشور را قفل می‌کنند. اخلاق، جوانمردی و پایبندی به قیود انسانی هرگز در قاموس این مدیران جایگاهی ندارد. این‌ها را باید دلان سیاسی و اقتصادی نامید. برای ایشان هرگز مهم نیست چه کسی در رأس کار باشد. مهم تارهای در هم تنیده‌ای هست که روی آن می‌غلطند و از منابع و مزایای دولتی و بیت‌المال ارتزاق می‌کنند. وقتی پای اصلاح طلبی در میان باشد، ژست اصلاح طلبی می‌گیرند و وقتی اصول‌گرایی روی بورس باشد، گوی سبقت را از اصول‌گرایان می‌ربایند. پیش چشم این جماعت معامله‌گر، دغدغه‌های اخلاقی، ملی و میهنی، پیشرفت کشور، جوانمردی و وطن‌پرستی خنده‌دارترین واژگان است. تنها دو چیز در نظر این مدیران مقدس است: ما باشیم و منافع ما برقرار باشد!

۲- مدیران پاره وقت و از راه دور

این دسته از مدیران اگر چه به اسم مدیر تام و تمام یک سازمان یا اداره هستند اما واقعیت چیز دیگری است. دو روز تدریس در دانشگاه، یک روز مشاور یک شرکت، دو روز سفر کاری! اینان سازمان خود را از راه دور اداره می‌کنند. این مدیران سعی می‌کنند سازمان را با ساعات حضور خود تنظیم کنند. گاهی از خود می‌پرسم در حکم کارگزینی این مدیران مگر فوق‌العاده مدیریت و سایر مزایا بابت «یک ماه کار تمام وقت» پرداخت نمی‌شود پس چگونه می‌پذیرند که نیمی از هفته را در محل خدمت نباشند و از این مزایا برخوردار شوند؟

۳- مدیران قبیله‌ای و عشیره‌ای

این بلیه همیشگی سازمان‌های دولتی و اجرایی

در کشور ماست. مدیری فقط همشهری‌های خود را به کار می‌گمارد و امور عشیره خود را رتق و فتق می‌کند. این دسته مدیران هیچ‌گونه درکی از نگاه ملی به مسائل ندارند. ایران و آینده کشور را در روستا و زادگاه خود می‌بینند. وقتی با یک ارباب رجوع یا کارمند سازمان خود مواجه می‌شوند که در زمره همشهریان نیست، گویی با یک غیر ایرانی و بیگانه طرف هستند. ماحصل فامیل‌گرایی چیزی جز تضییع حقوق مردم و جلوگیری از شایسته‌سالاری نیست.

۴- مدیران آکادمیک و غیر اجرایی

این قبیل مدیران از مدیریت فقط دانش آن را به ارث برده‌اند. مدیران دانشگاهی اما کم‌توان و غیر اجرایی! به همه چیز از منظر مسأله و موضوع پژوهشی نگاه می‌کنند. سازمان را با کلاس درس اشتباه گرفته‌اند. نمی‌دانند که منابع، زمان و انرژی در حدی نیست که به پای افکار و آرمان‌های انتزاعی آنها تلف شود. این مدیران نمی‌دانند در کنار ارزشمندی نگاه پژوهشی به مسایل، سرعت عمل هم مهم است. این مدیران به اسم کار علمی، خواسته یا ناخواسته فرصت‌های طلایی توسعه را می‌سوزانند.

۵- مدیران ترسو و مطیع

مدیرانی که می‌بینند و می‌دانند نتیجه تصمیم مقام مافوق آن‌ها چقدر زیان بار است اما به دلیل شخصیت ضعیف و منفعل خود هرگز لب به نقد و نظر نمی‌کشایند. خطر این قبیل مدیران بزدل به دلیل اطاعت پذیری و بله قربان‌گویی این مدیران یا از سر به خطر نیفتادن منافع آنهاست یا به دلیل اینکه تصور می‌کنند شایستگی یعنی اطاعت پذیری محض از مافوق و بی‌نیازی به نظرات کارشناسان!

چرا هیچ کس دوست ندارد بند دوم مرغ سحر را بخواند؟

ساقی گلچهره بده آب آتشین، پرده دلکش بزن ای یار دلنشین
ناله برآز قفس ای بلبل حزین
کز غم تو، سینه من، پر شرر شد، پر شرر شد
اما چرا کسی این بند را دوست ندارد؟

بند اول شعری انقلابی است که به دستگاه ظلم می تازد، از زندانی و در قفس بودن آزادی خواهان گله می کند، آرزوی پایان شب تاریک را دارد و مردم را به قیام و انقلاب جهت پایان دادن به ظلم و شکستن قفس فرامی خواند

اما بند دوم شعری اجتماعی است. شاعر در این بند از رواج دروغ، منسوخ شدن حقیقت طلبی، از بین رفتن عشق واقعی میان عاشق و معشوق و گم شدن مهر و محبت و شرافت گله می کند و از کسانی می نالد که وطن و دین را بهانه ای برای دزدی کرده اند. اینان چه کسانی هستند؟ تنها حاکمان یا تمامی مردم؟ فضای حاکم بر این بخش از شعر به مورد دوم اشاره دارد. همچنین زمانی که شعر از جور مالک و ارباب شکایت می کند اغنیا را به عنوان طبقه ای از جامعه به باد نقد می گیرد نه به عنوان بخشی از وابستگان دولت در بند اول پیشنهاد شعله فکندن در قفس که همانا براندازی حکومت ظالم است مطرح می شود اما در مورد بند دوم شاعر هیچ راه حلی نمی یابد و در نهایت بلبل را فقط به بر آوردن ناله های حزین از درون این قفس خود ساخته فرامی خواند.

مردم ما همیشه دوست داشته اند که ریشه مشکلات را در حکومت بشناسند و خود را از هر گونه اشکالی مبرا بدانند از این روی خوانندگان همان بخشی از مرغ سحر را خوانده اند و می خوانند که مورد پسند عامه مردم است. جالب این جاست که برخی بی توجهی به بند دوم را به دلیل سیاسی بودن آن دانسته اند که چنین دیدگاهی موجب شگفتی است. ما تا به حال بارها به دستور بند اول عمل کرده ایم و قفس را آتش زده ایم اما پس از فرو نشستن شعله خود را در قفسی جدید یافته ایم. ای کاش یک بار هم که شده بند دوم را بخوانیم و همت کنیم بر اساس آن ارزش های انسانی را در جامعه ایرانی احیا نماییم.

مرغ سحر نیازی به معرفی ندارد. سروده ای از محمد تقی بهار در دوران مشروطه که پس از آغاز حکومت رضا شاه به صورت ترانه اجرا شد. آهنگ این اثر، از مرتضی نی داوود، فوق العاده زیباست. آهنگ با وجود گیرایی زیر و بالای چندانی ندارد بنابراین حتی کسانی که با خوانندگی آشنایی ندارند می توانند آن را به راحتی بخوانند. اکثر خوانندگان نامی نیز اجرایی از مرغ سحر را به نام خود ثبت کرده اند که می توان به ملوک ضرابی، قمرالملوک وزیری، نادر گلچین، هنگامه اخوان، محمد رضا شجریان و نیز اجراهای متفاوتی از فرهاد، همای و محسن نامجو اشاره کرد:

آنچه تا کنون به عنوان مرغ سحر شنیده ایم عبارت است از بند اول این شعر:

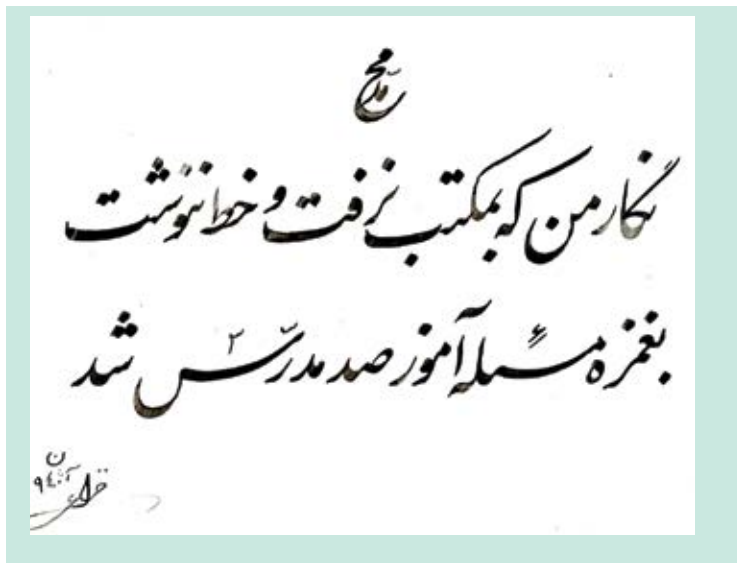
مرغ سحر ناله سرکن، داغ مرا تازه تر کن
ز آه شرر بار این قفس را بر شگن و زیر و زبر کن
بلبل پریسته ز کنج قفس درآ، نغمه آزادی نوع بشر سرا
وز نفسی عرصه این خاک تیره را. پر شرر کن
ظلم ظالم، جور صیاد آشیانم داده بر باد
ای خدا، ای فلک، ای طبیعت، شام تاریک ما را سحر کن
نوبهار است، گل به بار است، ابر چشمم، زاله بار است
این قفس، چون دلم، تنگ و تار است
شعله فکن در قفس ای آه آتشین
دست طبیعت گل عمر مرا مچین
جانب عاشق نگه ای تازه گل از این، بیشتر کن
مرغ ببیدل شرح هجران مختصر، مختصر کن

اما شاید خیلی ها ندانند که این فقط نیمی از مرغ سحر است و این شعر بند دومی دارد که تقریباً هیچ خواننده ای تمایلی به خواندن آن ندارد:

بند دوم می گوید:

عمر حقیقت به سر شد، عهد و وفایی اثر شد
ناله عاشق، ناز معشوق، هر دو دروغ و بی ثمر شد
راستی و مهر و محبت فسانه شد
قول و شرافت همگی از میانه شد
از بی دزدی، وطن و دین بهانه شد
دیده تر کن

جور مالک، ظلم ارباب، زارع از غم گشته بی تاب
ساغر اغنیا پرمی ناب، جام ما پرز خون جگر شد
ای دل تنگ ناله سرکن، از مساوات صرف نظر کن

۸۵ درصد خرابی ماشین آلات مربوط به روانکاری نادرست است

در سمینار روانکارها مطرح شد:

پیام آبادگران
مهر ۱۳۹۴
شماره ۳۳۵

و حتی استانداردهای شناخته شده را قبول نداریم. اگر انتظار شکوفایی اقتصادی داریم باید تسهیل قانونی و بسترسازی اجرای قانون را در همین دوره رکود انجام دهیم. با فرض اینکه تشکلهای در تعامل با دولت این تسهیلات قانونی را به وجود می آورند، قدم بعدی دستیابی به دانش و تکنولوژی است. دوران رکود بهترین زمان برای هم افزایی و دانش اندوزی ماشین آلات است، نتایجی که طی یک سال اخیر گرفته ایم امیدوار کننده بوده است، علیرغم اینکه با ساده اندیشی گاهها ادعا می کنیم قادریم مسائل جهانی

در این سمینار یادی از مهندس مسعودی بنیانگذار آنالیز روغن نیز شد. در ابتدای این جلسه مهندس غنی زاده گفت: ما در ایران از قانون اشباع هستیم. سرمایه گذاران خارجی رتبه ایران را در فضای کسب و کار رتبه پایینی می دانند. ما رتبه ۱۶۷ را در شفاف سازی و رتبه ۱۱۸ را در فضای کسب و کار داریم. ما در صادرات هم رتبه پایینی داریم چرا که قوانین مان یا بسیار ناقص است یا متناقض. عملکرد گمرک و استاندارد هم بسیار بد است چرا که استانداردهای جهانی را کنار گذاشته ایم

با توجه به اهمیت روانکارها در نگهداری ماشین آلات و ایجاد صرفه جویی قابل توجه در هزینه مربوط به پروژه ها، سمیناری با همین نام، در هفتم آبان ماه ۹۴ در سندیکای شرکتهای ساختمانی برگزار شد. در این جلسه مهندس محمدی، مهندس عمرانی و مهندس طهماسبی درباره ابعاد مختلف روانکارها سخن گفتند. شناسایی روانکارها، مشخصات فنی آن، نحوه انتخاب آن، تاثیر کاربرد آن در نگهداری ماشین، انبارش روانکارها، و پایش وضعیت ماشین آلات از سرفصل های این سمینار آموزشی بود.

را در ۱۰ دقیقه حل کنیم. اما عملاً نشان داده‌ایم با استاندارد و برنامه‌ریزی قادر به اجرای کارها هستیم.

سمینار روانکارها دارای اهمیت زیادی است و می‌تواند نتایج خوبی داشته باشد. اگر ماشین‌آلات را خوب نشناسیم و در نگهداری و بهره‌برداری از آن نکوشیم این ثروت ملی را از بین برده‌ایم. با کنترل روانکارها ۱۷ درصد صرفه‌جویی امکان‌پذیر است. به دلیل مقرون به صرفه بودن روانکارها، مدیران شرکتها باید آن را جزو سرفصلهای مدیریتی خود قرار دهند. باید به جای خرید ماشین‌آلات در دوران بعد از تحریم به نگهداری ماشین‌آلات توجه کنیم، در دو هفته اخیر سمیناری درباره روغن ایتالیایی داشتیم که بسیار روشن‌گر بود. ما نیز سوالاتی درباره استفاده این روغن در اقلیم پرسیدیم. امروز هم در خدمت مهندس طهماسبی، مهندس محمدی و مهندس عمرانی هستیم تا درباره شناسایی روانکارها، مشخصات فنی آن، نحوه انتخاب آن، تاثیر کاربرد آن در نگهداری ماشین، انبارش روانکارها، و پایش وضعیت ماشین‌آلات سخن بگویند.

روغن ومشتقات آن از آن جهت مهم است که ۸۰ درصد توقف و خرابی ماشین‌آلات به دلیل ایراد در همین امر است. متأسفانه در ایران اکثر کارگاه‌های ما دنبال EM هستند نه CM؛ PM هم در انتها قرار دارد، در حالی قبل از اینکه تئوری‌ها را بیشتر از اندازه شده، افت فشار روغن باعث تماس قطعه با قطعه شود و ماشین خراب شود باید CM انجام شود. ما باید بحث EM را فراموش کنیم و بحث PM را پیش بکشیم یعنی به پیشگیری اهمیت بدهیم. برای مثال در جاهایی که نگهداری و سرویس درست انجام شده تا ۱۰ سال بی‌نیاز از تعمیرات بوده‌ایم. انتخاب صحیح روانکار نیز از همین جهت اهمیت دارد اگرچه ما در این مورد فقط به موتور اهمیت داده‌ایم و از بقیه اجزا مانند دیفرانسیلها و تویی سرچرخها غافل بوده‌ایم. پایین آمدن کیفیت روغن

مهندس غنی‌زاده:

اگر ماشین‌آلات را خوب نشناسیم و در نگهداری و بهره‌برداری از آن نکوشیم این ثروت ملی را از بین برده‌ایم. با کنترل روانکارها ۱۷ درصد صرفه‌جویی امکان‌پذیر است. به دلیل مقرون به صرفه بودن روانکارها، مدیران شرکتها باید آن را جزو سرفصلهای مدیریتی خود قرار دهند. باید به جای خرید ماشین‌آلات در دوران بعد از تحریم به نگهداری ماشین‌آلات توجه کنیم.

در شرایطی که اورلود زیاد وجود دارد باعث صدمات جدی به ماشین می‌شود.

وی افزود: در بسیاری از شرکت‌های سازنده ماشین‌آلات برای روغن ۷۰ خاصیت ذکر شده است. وظیفه اصلی روغن روانسازی قطعات متحرک موتور، گیربوكس، دیفرانسیل، و... به حداقل رساندن اصطکاک و فرسایش، کمک به کاهش حرارت و جذب ذرات معلق است. روغن انواع مختلفی دارد از اینرو باید در کتابچه راهنمای طرز کار، جدول روغن وجود داشته باشد. روانکاری به عنوان علم تسهیل نسبی حرکت سطوح در تماس با یکدیگر تعریف شده است و سابقه آن به پیش از اختراع چرخ برمی‌گردد که بیش از ۳ هزار سال قبل است. حمل ۲۰ تن بار در لودر به شش نکته اتکا به زمین یعنی بلبرینگ فشار می‌آورد و این فشار منتقل می‌شود، اگر گریس فاسد باشد بحث انتقال را نخواهد داشت و بلبرینگ که امروزه نزدیک سه میلیون تومان قیمت دارد از بین خواهد رفت. اما با تعویض به موقع روغن می‌توان از این مشکل جلوگیری کرد.

روغن علاوه بر روانکاری، تشکیل لایه‌ای از روغن با ضخامت مناسب بین قطعات متحرک می‌دهد و اصطکاک را به حداقل می‌رساند و از سائیدگی قطعات فلزی جلوگیری می‌کند. ضخامت روغن بین موتور، یاتاقان و میل‌لنگ ۶ صدم تا ۱۵-۱۶ صدم میلی‌متر است. اگر روغن با کیفیت یا روغنی که کارخانه سازنده توصیه کرده نریزیم کسری روغن و افت فشار روغن خواهیم داشت، کسری روغن هم به دلیل بخار شدن روغن است که می‌تواند منجر به روغن‌ریزی شود. بحث انتقال حرارت توسط روغن مهم است و در برخی ماشینها که قدرت بالا می‌رود، روغن به عنوان ماده پایین آورنده حرارت استفاده می‌شود. خاصیت بعدی روغن ضربه‌گیری است. در برخی ماشینها موقع کار کردن ۱۸ تن ضربه به سرپیستون وارد می‌شود. جایی که حرارت لحظه‌ای ۲۵۰۰ درجه سانتی‌گراد است. چون دور موتور لودر در هنگام کار کردن ۵۰ دور در ثانیه است، سیلندرها ۵۰ بار این حرارت را تجربه می‌کنند که روغن می‌تواند آن را کنترل کند و از دمپ جلوگیری

کند.

یکی از خرابی‌های ما در اثر خوب نبودن روغن، فرار روغن و تماس قطعه با قطعه است که یاتاقان و میل‌لنگ را لاغر می‌کند. و براده‌های حاصل احتمال گرفتگی یاتاقان را بالا می‌برند، و استکان تاپییدهای ما هم که داخل سیلندر در کنار هم حرکت می‌کنند سفید خواهند شد، و در این هنگام حتی اگر موتور تعمیر هم شود صدای غیرعادی آن قطع نخواهد شد، چرا که خوردگی به سیلندر هم رسیده است. در این مرحله است که آنالیز روغن نمی‌تواند مشکل را حل کند. خورده شدن استکانها باعث می‌شود نتوانیم فیلترگیری کنیم و قدرت موتور پایین می‌آید، چون گودی حاصل نمی‌گذارد مقدار باز و بسته شدن سوپاپ تنظیم شود. وی با اشاره به اینکه در هر حال اهمیت روغن آنقدر زیاد است که در کشورهای اروپایی روغنی با عمر طولانی ساخته‌اند که قریب به ۱۲۰ هزار کیلومتر کار می‌کند و نیاز به تعویض روغن را کم می‌کند، افزود: ما می‌توانیم در کشورمان مصرف قطعات یدکی را به حداقل ممکن برسانیم در حالی که امروزه مصرف قطعات ما چند برابر کشورهای اطرافمان است و آن هم فقط به دلیل بحث سرویس و نگهداری است.

وی به تشریح اوایل پمپ پرداخت و گفت: قلب موتور اوایل پمپ است. طول دنده اوایل پمپ هر چقدر بیشتر باشد میزان روغنی که منتقل می‌کند بیشتر است. بهتر است بعد از روشن کردن ماشین بلافاصله

گاز ندهیم، و در بدو امر میزان ظرفیت روغن را چک کنیم. تولورانس وقتی زیاد شود ۲۰۰ - ۴۰۰ لیتر در دقیقه روغن برمی‌گردد و در تمام مدت براده یا خاک را می‌چرخاند و گیربکس را خراب می‌کند. روغن هم به جای رفتن در مدار وارد کارتل می‌شود.

وی درباره سوپاپ کنترل فشار توضیح داد و افزود: افت فشار روغن باعث خرابی یاتاقان می‌شود. گاه همه تکه‌های آن از بین می‌رود. متاسفانه ما تمامی نشتی‌ها را نادیده می‌گیریم در حالی که باعث افت روغن و گرم شدن روغن می‌شود و ظرفیت آن را پایین می‌آورد.

وی به تشریح خنک‌کننده اوایل جت پرداخت و افزود: افت فشار روغن باعث می‌شود ضربه‌ها به میل‌لنگ وارد شود و ضربات متعدد باعث بریدن میل‌لنگ می‌شود. امروزه تمام ماشین‌ها توربوشارژ دارند تا قدرت موتور را با تعداد سیلندرها هماهنگ کنند. این دستگاه روی آگزوز نصب شده از دود آن نیرو می‌گیرد. به دلیل دمای بالای این منطقه لوله‌ای به آن روغن می‌رساند، تا آن را خنک کند. وقتی روغن به موقع تعویض نشود یا خاک وارد آن شود، خاک موجود و ذرات ریز به پره‌ها خورده، به دلیل دور بالا، آنها را می‌کند و را در سرپیستون یا سوپاپ‌ها فرو می‌کند و تولورانس را به هم می‌زند، توربین به پروانه گیر کرده، ماشین دود می‌کند. ادامه مسیر با این وضع موتور را از کار می‌اندازد. به هیچ عنوان همزمان با گاز دادن نباید ماشین را روشن یا خاموش

کرد چون گرفتگی پیستون ایجاد می‌شود. وی درباره روغنکاری بلبرینگ و گیربکس گفت روغنکاری نامساعد باعث خورده شدن آنها و سروصدای زیاد است و افزود: اگر دمای محیط تا ۵۰ درجه بالا برود، روغن ۳۰ یا ۴۰ ما که تا ۵۰ درجه بالای صفر کاربرد دارد و قابل استفاده نیست. نوع روغن با دما ارتباط دارد. البته در کشورهای دیگر روغنی را می‌توان یافت که در تمام فصلها و در تمام ماشینها کار کند. یکی از مشکلات ما این است که روغن خوب انتخاب نمی‌کنیم و زیر کارتر آتش روشن می‌کنیم! سفارش روغن باید متناسب با فصول و دما صورت گیرد. یکی از خواص روغن خوب مقاومت آن در برابر سوختن است، که در غیر این صورت باعث رینگ چسباندن می‌شود. ما همیشه پیشنهاد می‌کنیم تخلیه روغن زمانی صورت بگیرد که روغن گرم است تا آلودگی‌های روغن در دیواره‌ها نماند. در اکثر کارگاه‌ها روغن به طور ایستاده نگهداری می‌شود که باعث نفوذ بخار آب می‌شود. گیرس کمپرس را می‌توان ۶ ماه نگهداری کرد اما بقیه گریسها را ۱۲ ماه می‌توان نگهداشت. مصرف سوخت، مصرف روغن، و نیاز به تعمیر با انتخاب روغن با کیفیت پایین می‌آید. استفاده روغن با کیفیت مانع خوردگی میل سوپاپ و بادامک می‌شود. خورده شدن بادامک مانع فیلترگیری می‌شود.

وی افزود: ما می‌توانیم با هم‌افزایی اطلاعات هزینه‌ها را کم کنیم، خیلی از پروژه‌ها به خاطر ماشین متوقف شده‌اند، توقف این ماشینها باعث توقف کار می‌شود. برای جلوگیری از این امر یکی از قدمهای کاربردی توجه به آنالیز روغن است.

سخنران بعدی مهندس محمدی بود. وی گفت: OCM مراقبت وضعیت ماشین آلات از طریق آنالیز روغن است که حدود ۲۰ سال است در کشور ما معرفی شده است و در بسیاری جاها در دست اجراست. اما متاسفانه علاوه بر اینکه در خاورمیانه تنها کشوری هستیم که آن را اجرا می‌کنیم و غرب دوست ندارد آن را در اختیار کشورهای جهان سوم قرار دهد، اما هنوز عمق پیدا نکرده و از بسیاری ظرفیتهای آن استفاده نشده است. ماشین آلات از مهمترین ارکان

توسعه هستند، ما سالانه حدود یک میلیارد یورو واردات ماشین داریم که سهم بزرگی از سبد اقتصاد کشور است. پس لازم است ما به این موضوع اهمیت بدهیم. در تولیدات صنعتی ۱۵ تا ۴۰ درصد هزینه به مراقبت برمی‌گردد، در کارهای عمرانی - البته آمار دقیقی وجود ندارد - ۵۰ درصد هزینه‌ها مربوط به نگهداری است. البته در پروژه‌هایی مانند سد و راه بیش از ۵۰ درصد هزینه تمام شده مربوط به ماشین‌آلات است. از اینرو نگهداری پیشگیرانه راه حل مهمی است. یکی از بحث‌های جدی در این باره، CM است.

جایگاه ماشین‌آلات در شرکت‌های عمرانی مناسب نیست و خود ماشین‌آلات هم راندمان پایینی دارند که لزوم توجه به نگهداری را در کشور ما بیشتر می‌کند. CM استخراج و تحلیل داده‌ها از درون سیستم جهت ارزیابی وضعیت سلامت و هرگونه عیب است، در حالی که دستگاه به کار خود ادامه می‌دهد. OCM شاخه‌ای از CM است که در سال ۴۰ میلادی آغاز و در سال ۷۰ وارد کاتریپلار شد و اکنون کاتریپلار سالی یک میلیون نمونه تست می‌کند. در ایران در سال ۸۶ در شرکت توانکاو این امر شروع شد. OCM سه قسمت قابل بحث دارد که شامل علم آزمایشگاهی لازم برای OCM، دانش تفسیر نتایج، و دانش بهره‌برداری از آن است. CM اهداف زیادی دارد از جمله افزایش اطمینان و بهره‌وری، کنترل فنی، کنترل مدیریتی و ملاحظات زیست محیطی.

وی افزود: کنترل کیفی می‌گوید روغنی که خریداری می‌شود درست خریده شده یا نه و با استاندارد آن تطبیق دارد یا نه. کنترل PM مورد بعدی است، که ما هنوز درگیر آن هستیم که تعویض روغن بالا است و ما بیش از یک میلیون لیتر روغن مازاد استفاده می‌کنیم. این امر به خاطر وجود باور غلط در مورد هماهنگی تعویض با توجه به ساعت است. در حالی که مقدار گوگرد گازوئیل و کیفیت روغن در اینباره تأثیرگذار است و با توجه به بالا رفتن کیفیت روغن و ماشین‌ها نیازی به این همه تعویض نیست و می‌توان با آنالیز روغن نقطه اپتیموم تعویض روغن را به دست آورد. راه‌آهن جمهوری اسلامی

سال ۸۲ گزارش داد که ۱/۵ میلیارد تومان از طریق آنالیز روغن، صرفه‌جویی در مصرف روغن داشته است. درباره برنامه‌ریزی تعمیرات که متاسفانه همیشه از OCM فقط آن را مدنظر قرار می‌دهیم، در حالی که باید اول نمودار دستگاه به دست آمده باشد تا پیش‌بینی شود چه زمانی فرسایش از کنترل خارج می‌شود. این امر بیشتر به دلیل نیروی انسانی نامناسب برای CM است. عیب‌یابی به موقع هم مهم است. کنترل مدیریتی هم باید با تکیه بر داده‌ها صورت بگیرد. از روی آنالیز روغن می‌توان تشخیص داد فرسایشها مربوط به چه چیزی است.

برای اثربخش کردن OCM در پروژه‌های عمرانی باید بستر مناسبی مهیا شود. بدون بستر سازی این کار اثربخش نخواهد بود، باید در شرکتی که OCM اجرا می‌شود سازمان کار مشخص باشد، متاسفانه شرکت‌های خصوصی در این باره ضعیف عمل کرده‌اند. به کارگیری نیروی انسانی مناسب، تعریف اختیارات و وظایف متناسب با اهداف هم جزو این بستر سازیها است. در بیش از ۹۰ درصد موارد استهلاک یک فرایند تدریجی است، فرسایش عادی در تمام قطعات وجود دارد ولی با نرخ کم، اما وقتی

مهندس محمدی:
ماشین‌آلات از مهمترین ارکان توسعه هستند، ما سالانه یک میلیارد یورو واردات ماشین داریم که سهم بزرگی از سبد اقتصاد کشور است. پس لازم است ما به این موضوع اهمیت بدهیم. در تولیدات صنعتی ۱۵ تا ۴۰ درصد هزینه به مراقبت برمی‌گردد، در کارهای عمرانی - البته آمار دقیقی وجود ندارد

اتفاق غیرعادی روی دهد نرخ فرسایش بالا می‌رود و ممکن است به فرسایش اولیه، عیب اولیه، عیب جدی، خرابی اولیه و خرابی نهایی و توقف منجر شود که با تکنیک OCM می‌توان در فرسایش اولیه هم متوجه اتفاق شد. در حالی که برداشت ما از OCM فقط مربوط به خرابی دستگاه است. بی‌شک فرسایش اولیه را به راحتی و با هزینه کم می‌توان رفع و اصلاح کرد.

وی افزود: در دنیا بیشترین دلایل خرابی و ۸۵ درصد آن به آلودگی روغن - مخصوصا سیلیس - و روغن نامناسب مربوط است، در ایران به دلیل سرویس‌های نگهداری نامناسب و اقلیم خشک این میزان بیشتر است. میزان قلیایی بودن روغن به دلیل جلوگیری از احتراق در محیط اسیدی در روغن نو ۱۲ است و وقتی به ۶ می‌رسد باید روغن عوض شود. توجه نکردن به این امر هم مشکل‌زا است. عوامل دیگری مانند قطعات بی‌کیفیت نیز مهم است. نباید روغن‌ها به مدت طولانی انبارش شود یا در محیط سرپوشیده و نالوده نگهداری شود. روغن نباید هوا بکشد.

برای اجرای CM اول باید برنامه محور باشیم و برای اجرای آن باید بدانیم از کدام ماشین، از کدام قسمت آن و چه زمانی نمونه گرفته شود. یعنی نمونه‌گیری باید هدفمند و منظم باشد. می‌توان با توجه به میزان کارکرد، اهمیت و حساسیت دستگاه و کاربرد آن از دستگاه نمونه گرفت. برای این منظور جداولی وجود دارد که توسط کاتریپلار ارائه شده و می‌تواند راهگشا باشد. CM باید از اولین روز استفاده از ماشین (دوره آب‌بندی) به کار گرفته شود چون روندی پیشگیرانه است و بهترین زمان نمونه‌گیری نزدیک به زمان تعویض روغن است. در قدم بعدی، باید از تجهیزاتی که قرار است تحت پوشش قرار گیرند لیستی تهیه شود. و برنامه‌ای برای کنترل آنها ارائه شود، برنامه‌ای منظم که اثربخشی را تضمین کند. باید انتظارات ما از CM واقع‌بینانه باشد. از اهداف OCM کشف آلودگی، اطمینان از اقدام اصلاحی، و مطابقت دادن روغن‌ها با روغن توصیه شده است.

وی افزود: در چرخه CM نمونه باید به

موقع، اصولی و درست استخراج شود. ماشین باید موقع نمونه‌گیری گرم باشد. از وسط کارتر باید نمونه‌گیری شود و از تجهیزات سالم به این منظور استفاده شود. دیرفرستادن نمونه اثربخشی نتایج را کم می‌کند. آزمایشگاه باید استاندارد باشد، و داده‌ها پردازش شده، تحلیل اولیه به صاحب ماشین ارائه شود. شرکت نیز باید نتایج را آنالیز کرده، تصمیم‌گیری کند. و بر اساس تصمیم حاصل اقدام نماید و نمونه مجددی، برای اطمینان از اثربخشی ارسال کند. باید اقدامات اصلاحی ثبت شود. تا اتفاقات بعدی، با توجه به سوابق قابل بررسی و اصلاح باشد.

وی در پایان به زمینه‌های آسیب CM اشاره کرد از جمله نبود آموزش، اجرای ناصحیح، مقاومت در برابر آن، فقدان مراجع حمایتی و نظارتی، عدم تناسب انتظارات با تمهیدات اجرایی و... افزود: بر مبنای آمار کاترپیلار به ازای هر دلار OCM مشتریها بیش از ۱۰ دلار صرفه‌جویی کرده‌اند. در ایران این میزان بیش از ۲۰ دلار است، چرا که ریخت و پاش ما زیاد بوده و با شروع صرفه‌جویی این رقم حاصل می‌شود. دانشگاه ماساچوست عنوان کرده سالانه ۲۵۰ میلیارد دلار هزینه از طریق CM قابل کنترل است. آنالیز روغن برای راهبری ماشین‌آلات ضروری است، چرا که بدون آن راهبری در فضایی تاریک اتفاق می‌افتد. علاوه بر بسترسازی باید با مفاهیم CM آشنا شویم و برنامه و هدف در اجرای آن داشته باشیم.

در ادامه مهندس میلاد فزونی گفت: در HSE ماشین‌آلات کاری که ما انجام می‌دهیم صیانت از انسانها و ماشینها به عنوان سرمایه شرکتها است. محیط زیست هم متاثر از ماشین‌آلات است که باید مورد صیانت قرار گیرد. کار اصلی HSE شناسایی، ارزیابی، کنترل یا تغییر خطرات است. البته گاه تغییر امکان ندارد و نیاز به کنترل است. عامل خطر ایجادکننده خطر است اما خطر رویداد یا اتفاقی است که گاه قابل پیش‌بینی و گاه غیرقابل پیش‌بینی است و می‌تواند زیان‌آور باشد. عوامل زیان‌آور محیط کار چند دسته‌اند که شامل عوامل فیزیکی مانند دما، عوامل شیمیایی مانند مواد آتش‌گیر، عوامل مکانیکی مانند اجزای

ماشین، عوامل ارگونومیک (حالت بدن)، عوامل بیولوژیک مثل میکروبه‌ها، عوامل روانی مثل ناراحتی عصبی، و... است. وی افزود: در دسته‌بندی خطرها و عوامل شیمیایی قابل اشتعال بودن روغن مورد توجه ما است. مثلت حریق شامل مواد سوختنی، حرارت و آتش است. اگر یکی از عوامل حذف شود آتش خاموش می‌شود. اما در محیط کار ما، کپسول با اکسیژن خود می‌تواند ماده سوختنی را برای مثلت حریق فراهم کند. مواد قابل اشتعال انواع مختلفی دارند که گریس و روغن هم شامل آنهاست. در عوامل فیزیکی گرد و غبار موجود در کارگاه‌ها هم می‌تواند به بدن صدمه بزند. قطعات تیز و برنده، خودروها و ماشینهای حمل بار، ابزارهای کار و اجسام در ارتفاع هم می‌توانند ایجاد خطر کنند که برای استفاده از آنها آیین‌نامه‌هایی وجود دارد. در مورد عوامل ارگونومیک، کار مداوم و تکراری و حمل اجسام سنگین می‌تواند روی اعصاب فرد تاثیر بگذارد. در مورد عوامل روانی، می‌توان به نداشتن تمرکز اپراتورهای ماشین در اثر مسائل روانی محیط کار اشاره کرد.

مهندس میلاد فزونی:

تولید ضایعات، دفع پسماند، دود، مصرف آب و... از عواقب بی‌توجهی به محیط زیست در پروژه‌ها است. مخصوصاً در مورد روانکارها می‌توان به روغن ریخته شده بر روی خاک اشاره کرد که می‌تواند تا ۱۰ سال خاک را نابارور کند. باید در زمان استفاده به مشخصات روغن و افزودنی‌های آن توجه شود. در مورد روغن، قابل اشتعال بودن آن لزوم نگهداری در شرایط خاص را می‌طلبد

در مورد مسائل زیست محیطی پروژه‌ها، تولید ضایعات، دفع پسماند، دود، مصرف آب و... از عواقب بی‌توجهی به محیط زیست در پروژه‌ها است. مخصوصاً در مورد روانکارها می‌توان به روغن ریخته شده بر روی خاک اشاره کرد که می‌تواند تا ۱۰ سال خاک را نابارور کند. باید در زمان استفاده به مشخصات روغن و افزودنی‌های آن توجه شود. در مورد روغن، قابل اشتعال بودن آن لزوم نگهداری در شرایط خاص را می‌طلبد. بخار روغن می‌تواند برای سیستم تنفسی مشکلاتی ایجاد کند. در این موارد باید برگه MSTS روغن را به همراه مصدوم به بیمارستان برد. روغن در صورت تماس با بدن انسان هم می‌تواند خطرات پوستی داشته باشد، و فرد را دچار عوارض پوستی کند که توصیه می‌شود در اینباره شستشو با آب و صابون به مدت ۱۵ دقیقه صورت گیرد. در صورت تماس با چشم هم روغن می‌تواند در بلندمدت به کوری منجر شود، اما در مرحله درمان باید چشم را ۱۵ دقیقه شستشو داد. اگر روغن توسط فردی خورده شود، نباید او را وادار به استفراغ کرد بلکه باید او را در حالت نشسته قرار دهیم.

در ادامه مهندس عمرانی عنوان کرد:

روغن به دلیل عدم تجزیه‌پذیری به محض اینکه وارد طبیعت می‌شود بیش از ۱۰ سال تاثیر آن پابرجاست. HSE به تعداد شغل‌های دنیا شاخه دارد، البته در حال حاضر در دنیا سعی دارند مشتقات نفتی را دوستدار محیط زیست کنند که اثر پاک‌کنندگی آلاینده‌های قبلی را هم داشته باشند. شرایط انبارش روغن اهمیت دارد، چون قابل اشتعال هستند توصیه بر انبارش محدود آن است. روغن آلاینده است، حتی روغن نو. اما روغن استفاده شده به دلیل فلزات سنگین موجود در آن آلوده‌تر است و اگر به آبهای زیرزمینی راه پیدا کند می‌تواند زیست بوم را تحت تاثیر قرار دهد. وی در پایان توجه نکردن به بحث آلاینده‌ها را باعث ایجاد خطرات جانی، قانونی و مالی زیادی اعلام کرد.

در پایان این جلسه پرسشنامه‌هایی جهت بررسی میزان استفاده شرکت‌کنندگان از سمینار منتشر شد.

خروج از رکود صرفاً به برنامه‌های اقتصادی بر نمی‌گردد

میثم موسایی - استاد دانشگاه تهران

وزیر اقتصاد از تحولات جدی در حوزه اقتصادی در چندماه آینده خبر داده است. وقتی نفر اول تیم اقتصادی دولت از تحول در اقتصاد کشور در ماه‌های آینده سخن می‌گوید به آن معناست که برنامه‌ای برای ایجاد این تحولات در دولت تدوین شده است. البته اظهار نظر در مورد این برنامه وقتی هنوز از آن رونمایی نشده است کار آسانی نیست اما با توجه به شواهد و اهداف دولت و نکاتی که وزیر امور اقتصادی و دارایی به آن اشاره کرده است می‌توان گفت نکات کلیدی مانند اصلاح ساختار بانکی، افزایش منابع بانک‌ها برای پرداخت تسهیلات، پرداخت بدهی دولت به بانک‌ها، تقویت بخش خصوصی برای توسعه اقتصاد و خروج آن از رکود مد نظر دولت است. این نکات کلیدی می‌تواند نشانه‌های مثبتی برای تحولات اقتصادی در آینده باشد اما دولت در این مسیر مشکلات زیادی نیز بر سر راه دارد. بازگرداندن اعتماد سرمایه‌گذاران و بخش خصوصی موضوع مهمی است که دولت برای اجرای برنامه‌های اقتصادی و خروج از رکود باید به آن توجه کند و بیش از

گذشته برای جلب اعتماد بخش خصوصی تلاش کند؛ بازگشت اعتماد سرمایه‌گذاران خود برنامه‌ای زمانبر است. خروج از رکود صرفاً به برنامه‌های اقتصادی بر نمی‌گردد. برنامه‌های سیاسی دولت نقش اساسی در خروج از رکود بر عهده دارد. بخش عمده‌ای از اصلاح فضای کسب و کار که زمینه‌ساز خروج از رکود است به رفتارهای دولت در حوزه سیاسی و بین‌المللی بستگی دارد. در مدت دو سال تلاش دولت برای ایجاد روابط جدید با کشورها بوده که این گشایشی در بهبود فضای کسب و کار تلقی می‌شود. نکته مثبت اقدامات اقتصادی دولت در دو سال گذشته کاهش نرخ تورم است. اگر شرایط کسب و کار بهبود نیابد تلاش دولت برای افزایش بودجه‌های عمرانی منجر به کسری بودجه و افزایش تورم می‌شود. کاهش قیمت نفت و در نتیجه درآمدهای ارزی نیز چالشی دیگر پیش روی دولت برای اجرای برنامه‌های اقتصادی است. برای حل این مشکلات اصلاح اقتصاد به سمت برنامه‌های توسعه‌ای راهی جز اصلاح ساختارها ندارد. مثلاً در بخش

یارانه‌ها حذف یارانه ثروتمندان باید هر چه زودتر اجرا شود. پرداخت سالانه حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان یارانه نقدی دست دولت را در حل مشکلات اقتصادی بسته است. کاهش درآمدهای نفتی نیز مشکل مهم دیگری بر سر راه اجرای برنامه‌های اقتصادی است. به دست آوردن جایگاه ایران در کشورهای عضو اوپک به خاطر سقوط قیمت نفت بازمی‌نمی‌تواند درآمد زیادی نصیب ایران کند. بین نوسانات قیمت نفت و رونق و رکود در اقتصاد ایران ارتباط تنگاتنگی وجود دارد. کاهش درآمدها اثر مستقیمی بر اختصاص بودجه به پروژه‌های زیرساختی و عمرانی می‌گذارد. دولت از طرفی می‌خواهد پروژه‌های عمرانی را پیش ببرد اما از طرف دیگر نمی‌خواهد کسری بودجه نرخ تورم را به سال‌های قبل بازگرداند. بنابراین به نظر می‌رسد اصلاح برنامه‌هایی مانند پرداخت یارانه انرژی، وابستگی به درآمدهای نفتی، فضای کسب و کار، بانک‌ها و سیاست‌های پولی و... لازمه توسعه اقتصادی مد نظر دولت است، چراکه تحول در این بخش‌ها اقتصاد را روی ریل قرار می‌دهد.

نقد و ارزیابی برنامه‌های دولت برای خروج از رکود

در ششمین نشست هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران مطرح شد

که کارشناسان به جای آنکه نسبت به وضعیت اقتصاد اعتراض کنند خیلی بهتر است که به دولت راهکار عملیاتی ارائه دهند. همچنین سناریوهایی که قرار است اقتصاد با آن دست به گریبان شود مورد اشاره قرار گرفت. تمام سخنرانان بر این موضوع تأکید داشتند که ایران باید از رکود خارج شود و هشدار دادند اگر رکود عمیق تر شود اقتصاد ایران نمی‌تواند بعد از برداشته شدن تحریم‌ها وضعیت خوبی داشته باشد. در عین حال توصیه شد اگر دولت می‌خواهد از رکود ایجاد شده تا حدوی خارج شود باید به اقدامات مهمی از جمله کاهش نرخ سود بانکی دست بزند.

ششمین جلسه هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران روز ۲۴ آبان با حضور مهمانان دولتی در حالی برگزار شد که خبرسازتر از نشست‌های پیشین بود. اول از همه مسعود نیلی مشاور اقتصادی رئیس جمهوری خبر داد که نرخ تورم نقطه‌ای پایان آذرماه تک رقمی می‌شود بعد حسین عبده تبریزی مشاور وزیر راه و شهرسازی گفت که نرخ سود بانکی باید دستوری کاهش پیدا کند. همچنین محسن جلال پور، رئیس اتاق بازرگانی ایران تأکید کرد بسته دولت مشکلات کلان اقتصاد ایران را حل نمی‌کند. در این جلسه محورهای کلی اقتصاد مورد بحث و بررسی قرار گرفت و عنوان شد

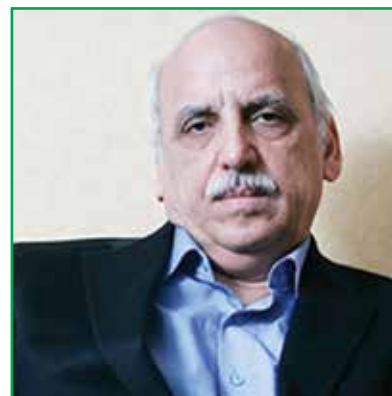

پیام‌آبادگران
مهر ۱۳۹۴
شماره ۳۳۵

که رشد اقتصادی برای پایان سال جاری منفی شود. باید تلاش کنیم تا رشد اقتصادی برای سال جاری هم مثبت باقی بماند. دلیل اصلی که باعث شده اقتصاد ایران وارد رکود شود و رشد اقتصادی نسبت به سال گذشته کمتر شود کاهش تقاضا است. نیلی اذعان داشت: کاهش تقاضای خرید به اکثر بخش‌ها رسیده است. وقتی مصرف در یک کشور به سمت منفی گرایش پیدا می‌کند تنها راه حل تحریک تقاضا است. نیلی با بیان اینکه اقتصاد ایران هیچ وقت به اندازه فعلی در مضیقه مالی نبوده است، تأکید کرد: اگر وضعیت عنوان شده ادامه پیدا کند در نخستین سال بعد از برداشته شدن تحریم‌ها به جای آنکه به سمت اصلاحات اقتصادی برویم باید سیاست انبساطی

حقیقت ایران حتی بعد از برداشته شدن تحریم‌ها با مسأله تنگنای مالی مواجه خواهد بود. از این رو قابل پیش بینی است که نفت نمی‌تواند نقش مهمی در رونق اقتصادی ایفا کند چرا که قیمت آن میل به سمت پایین دارد. نیلی تصریح کرد: هر میزان هم که تلاش کنیم از ظرفیت نفت استفاده شود کارساز نخواهد بود چرا که این بخش دیگر مانند سال‌های گذشته درآمدزایی ندارد. از سویی این روزها در مورد افزایش نرخ بیکاری هم صحبت می‌شود. در این بخش با سه معضل روبه‌رو هستیم. یک انباشت دانشجویها، دوم تعداد جمعیت غیرفعال در اقتصاد و سوم کاهش نرخ مشارکت در اقتصاد است. وی خاطرنشان کرد: با توجه به وضعیت فعلی اقتصاد و نگاه مثبت به آینده نباید اجازه دهیم

نیلی: دو سناریوی نفتی برای سال آینده
مسعود نیلی مشاور اقتصادی رئیس جمهوری در این مراسم گفت: بعد از برداشته شدن تحریم‌ها دسترسی به منابع مالی به دو شکل خواهد بود. در حالت بدبینانه تنها ۵۰۰ هزار بشکه به صادرات افزوده خواهد شد و قیمت نفت در حدود ۴۰ دلار است. حالت دوم اینکه یک میلیون به صادرات نفت اضافه شود و قیمت هر بشکه به ۵۰ دلار برسد. البته در هر دو حال دولت با محدودیت‌های مالی مواجه خواهد شد لذا از هم‌اکنون باید به گونه‌ای عمل کنیم که اقتصاد برای آن روزها آماده باشد. وی با پیش بینی اینکه کل درآمد کشور از فروش نفت در سطح ۴۰ میلیارد دلار خواهد ماند، افزود: این عدد نمی‌تواند برای بودجه و ادامه فعالیت‌های عمرانی مفید باشد. در

نخواهد بود و چنانچه دولت بخواهد ۳۰۰ هزار میلیارد تومان به عنوان بدهی خود به دست طلبکارانش بدهد و به جای آن اسناد در اختیار آنها قرار دهد، سال آینده باید ۱۰۰ هزار میلیارد تومان به عنوان نرخ سود این اسناد بپردازد. مشاور وزیر راه و شهرسازی تصریح کرد: بانک‌ها آنقدر دوام نمی‌آورند که نرخ سود از طریق بازار کاهش یابد و بنابراین باید برای تهیه و اجرای بسته رونق اقتصادی مواردی را مدنظر قرار داد. وی در توضیح مطلب فوق خاطرنشان کرد: کاهش نرخ سپرده بانک‌ها نزد بانک مرکزی باید بسرعت صورت گیرد، چراکه اکنون هیچ کاسی در کشور وجود ندارد که ۳۲ درصد سود داشته باشد و بنابراین ادامه وضعیت فعلی قابل تداوم نیست. بانک مرکزی با یک دستورالعمل می‌تواند همانطور که بهره پرداختی، مرکب است، نرخ سود نیز به صورت مرکب محاسبه شود.

است و نظام بانکی نمی‌تواند به دلیل وجود این مشکل نیاز صنعت را به لحاظ منابع تأمین کند و بنابراین اگر بخواهیم تأمین مالی صورت دهیم، باید ابتدا مسائل مربوط به نرخ بهره را حل کنیم. مهمترین موضوع در حال حاضر برای برون رفت از تنگنای مالی، سود بانکی است و البته این موضوع اختلافاتی با سیاست‌های جاری دارد. عده تبریزی ادامه داد: برای رفع مشکل رکود باید پول در اقتصاد وارد کنیم؛ همانطور که در سال ۲۰۰۸ کشورهای مختلف دنیا مجموعاً ۱۴ هزار میلیارد دلار پول در اقتصاد تزریق کردند تا توانستند از بحران خارج شوند. مشکل اکنون این است که دولت پولی ندارد و نظام بانکی هم نمی‌تواند پول خرج کند. مشاور وزیر راه و شهرسازی اظهار داشت: اگر مشکل نرخ سود حل نشود، بدهی‌های دولت قابل بازپرداخت

کنترل نشده را پیگیری کنیم. از این رو توصیه می‌کنم که سال طلایی ۹۵ را از دست ندهیم و تمام بخش‌ها در کنار هم برای حل مشکلات اقتصادی با یکدیگر همفکری کنند. معتقدم تا قبل از پایان یافتن سال جاری کارشناسان و تحلیلگران اقتصادی به جای اعتراض و انتقاد به دولت راهکار ارائه دهند و شرایطی را فراهم کنند که دیگر شاهد کاهش تقاضا نباشیم. اگر رکود عمیق تر شود اقتصاد آسیب پذیرتر خواهد شد.

عده تبریزی: ضرورت کاهش نرخ سود بانکی ولو به صورت دستوری

حسین عده تبریزی رئیس اسبق سازمان بورس و مشاور وزیر راه و شهرسازی در این مراسم گفت: برای آنکه وضعیت اقتصاد از شکل فعلی (رکود) خارج شود چاره‌ای نداریم جز آنکه از نرخ سود بانکی بکاهیم. اگرچه اقتصاددانان کشور چهار دهه است که می‌گویند در نرخ سود بانکی نباید دخالت شود اما هم اکنون باید دخالت کنیم. شورای پول و اعتبار باید به صورت دستوری وارد این جریان شود و برای کاهش آن با توجه به نرخ تورم تصمیم‌گیری کند.

وی با تأکید بر ضرورت تصمیم‌گیری سریع و قاطعانه شورای پول و اعتبار در رابطه با نرخ سود بانکی، گفت: اکنون زمان آن نیست که کاهش نرخ سود بانکی را به بازار یا به بانک‌ها بسپاریم بلکه شورای پول و اعتبار باید رأساً و با قدرت وارد عمل شده و زمینه را برای کاهش نرخ سود بانکی با یک دستور قاطع فراهم کند. وضع بانک‌ها اکنون بسیار دشوار است و نمی‌توان با نرخ سود فعلی گشایشی در اقتصاد حاصل کرد. مشاور وزیر راه و شهرسازی افزود: هم اکنون مشکل اصلی ما کمبود مالی

■ مسعود نیلی مشاور اقتصادی رئیس جمهوری خبر داد که نرخ تورم نقطه‌ای پایان آذرماه تک رقمی می‌شود

■ حسین عده تبریزی مشاور وزیر راه و شهرسازی گفت که نرخ سود بانکی باید دستوری کاهش پیدا کند.

■ محسن جلال پور، رئیس اتاق بازرگانی ایران تأکید کرد بسته دولت مشکلات کلان اقتصاد ایران را حل نمی‌کند

جلال پور: بسته دولت مشکلات کلان اقتصاد ایران را حل نمی‌کند

همچنین محسن جلال پور رئیس اتاق ایران، بسته دولت برای بازگشت رونق اقتصادی را مسکن خواند و گفت: این بسته در گذر زمان می‌تواند بخش کوچکی از مشکلات اقتصادی را حل کند اما تا فضای اقتصاد باز نشود و امکان جذب سرمایه مشترک و سرمایه‌گذار خارجی فراهم نباشد، نمی‌توان رونق جدی در اقتصاد را شاهد بود. وی خاطرنشان کرد: بخشی از پیشنهادهای اتاق بازرگانی در قالب بسته خروج از رکود دیده شده بود اما تمامی نظرات اتاق تأمین نشد، چرا که اتاق خواستار تحریک تقاضا، تأمین بخشی از سود تسهیلات، کاهش بدهی دولت به بخش خصوصی و کاهش نرخ سود بین بانکی بود.

دکتر غلامرضا علی زاده

سازوکارها و راهبرد تامین مالی

سرمایه گذاری عمومی و خصوصی در توسعه زیرساختها

مقدمه: می‌گویید مشارکت یکی از مهمترین ابزارهای رشد و توسعه می‌باشد به ویژه برای کشورهای در حال توسعه مشارکت ارادی، خلاق و آگاهانه افراد در روندها و فرآیندهای امور برنامه‌ها و سیاستگذاران آنها از پایه‌های اصلی توسعه است. بنابراین ایجاد زمینه‌های مشارکت اجتماعی با ویژگی‌های برشمرده شده فوق، محور عناصر مورد لزوم توسعه است با این رویکرد که مشارکت اجتماعی پایه و مایه اصلی تشکیل دهنده سرمایه اجتماعی است. یکی از مفاهیم مهم در سرمایه اجتماعی ایجاد شبکه اعتماد (Network of trust) است که به گروهی اطلاق می‌شود که بر اساس اعتماد متقابل به یکدیگر از اطلاعات و هنجارها و ارزشها یکسانی در تبادلات میان هم استفاده می‌کنند. هر اندازه سهم سرمایه اجتماعی در نظام اجتماعی بالاتر باشد بوروکراسی و کاغذبازی و دیوانسالاری در آن جامعه کاهش می‌یابد و روند امور با سرعت و سهولت انجام می‌گیرد.

گسترده‌ی موضوع بحث: سرمایه‌گذاری

سرمایه‌گذاری تخصیص ارزشی در زمان حال است، برای دسترسی به ارزشی بیشتر در آینده. در این تعریف دو عنصر ارزش اضافی (بازدهی) و زمان وجود دارد. به عبارتی این بازدهی معطوف به آینده است. پیش بینی آینده نیز احتمالی و غیر قطعی است لذا عنصر ریسک و خطر در آن لحاظ می‌شود. بنابراین سرمایه‌گذاری بر دو پایه استوار است: ۱- ریسک ۲- خطر پذیری.

سرمایه‌گذار زمانی تصمیم به سرمایه‌گذاری می‌گیرد که حد مطلوبی از ریسک و بازدهی برای سرمایه‌گذاری تأمین شده باشد. به عبارتی بازدهی و امنیت عامل اصلی تصمیم‌گیری است. در نظام اقتصادی جهان دو نوع روش تأمین منابع برای بنگاه‌های اقتصادی وجود دارد:

۱- استفاده از منابع مالی بانکی (Bank based)

۲- روش پایه اوراق بهادار (Security based) باید گفت، کشورهای صنعتی به طور میانگین حدود ۵۵ درصد از تشکیل سرمایه ناخالص داخلی (FCF) را از طریق بازار سرمایه تأمین می‌کنند و این میانگین تشکیل سرمایه ناخالص داخلی در کشورهای تازه صنعتی شده به حدود ۲۵ تا ۳۰ درصد می‌رسد. یکی از شاخصهای مهم اقتصادی که از آن با نام شاخصهای کلیدی Key indicators یاد می‌شود نسبت تشکیل سرمایه ناخالص به کل تولید ناخالص داخلی است که به اختصار، به صورت (FCF) به کار برده می‌شود.

اگر بپذیریم که اقتصاد ملی از دو بخش غیرمالی (حقیقی) و مالی تشکیل شده است؛ بنابراین باید بگویم که بخش غیرمالی (حقیقی) شامل جریان کالاها و خدمات از تولیدکنندگان به مصرف‌کنندگان و نیز جریان نیروی انسانی از مصرف‌کنندگان (عرضه‌کنندگان) به سمت تولیدکنندگان است.

بر همین اساس، در بخش مالی اقتصاد ملی نیز جریان وجوه اعتبارات و سرمایه از ناحیه پس‌اندازکنندگان، موسسات اعتباری و مالی و صاحبان سرمایه، به سمت سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان کالاها و خدمات و یاد دولت در حرکت است. این دو بخش بر یکدیگر تأثیر متقابل دارند و مکمل یکدیگرند. لازم به ذکر است که بازارهای مالی به چندین نوع طبقه‌بندی می‌شوند که یکی از موارد متداول آن بازار پول و بازار سرمایه است که معمولاً این دو نوع بازار به صورت رسمی و سازمان یافته عمل می‌کنند البته نهادهای واسطه‌ای نیز میان عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان قرار دارند که در تسهیل و تسریع جریان وجوه، نقش مهمی ایفا می‌کنند که از آنها با نام موسسه‌های واسطه مالی نامبرده می‌شود.

تعریف مفاهیم کلیدی و واژه‌ها:

در این بخش از بحث، تعریف، توضیح و شرحی

اجمالی نسبت به مفاهیم ارائه شده می‌دهیم: بازار پول زیرمجموعه‌ای از بازار مالی است و در کنار بازار سرمایه مطرح می‌شود این دو بازار مکمل یکدیگرند، بازار پول به تأمین مالی کوتاه مدت می‌پردازد و منابعی تحت عنوان وام برای مقاصد کوتاه مدت می‌پردازد، منابعی که تحت عنوان وام برای مقاصد کوتاه مدت در این بازار عرضه می‌شود. عمدتاً برای بهبود وضعیت نقدینگی واحدهای اقتصادی است. این بازار وجوهی را در اختیار بنگاه‌های اقتصادی قرار می‌دهد. در تعریف بازار پول می‌توان گفت، که کمبود و یا مازاد نقدینگی موقتی را جبران می‌کند.

بازار سرمایه- این بازار نیازهای واحدهای تجاری و دولت را در محدوده مالی وام‌های بلندمدت و میان مدت برآورده می‌کند که معمولاً مدت آن برای بیش از یکسال است در واقع بازار سرمایه منبع اصلی تأمین مالی بلندمدت است که اوراق قرضه (با سررسید بیش از یکسال) در آن مبادله می‌شود. در کشورهای پیشرفته ابزارهای بازار سرمایه از اهمیت بیشتری برخوردار است و در ایران تأمین منابع مالی بر عهده بازار پولی (بانکها) گذاشته شده است.

انواع سرمایه‌گذاری در جهان

سرمایه‌گذاری در جهان با انواع و روشهای متنوع و متعددی انجام می‌شود که به طور مختصری به پاره‌ای از آنها اشاره می‌شود.

- سهام

- اوراق قرضه

- روش کوتاه مدت انتقال سرمایه (Finance)

پرداخت قیمت فناوریها و تجهیزات دریافت شده در قبال برات مدت دار (Usance)

خطوط اعتباری (Credit lines) دریافت‌کننده آن، بدون پرداخت وجهی اجازه می‌یابد به اندازه

معینی از تولیدات و خدمات اعطاکننده خط اعتباری، استفاده نماید.

بهره‌برداری و واگذاری، که سرمایه‌گذار خارجی پس از کسب امتیاز واحد صنعتی، مسئولیت تأمین مالی، ساخت و بهره‌برداری از واحد صنعتی را با شرایط از پیش تعیین شده برای مدت مشخص (حدود ۱۰ الی ۱۳ سال) برعهده می‌گیرد. (BOO-Build operate & ownership) ساخت و بهره‌برداری و مالکیت این روش مشابه روش Bot می‌باشد با این تفاوت که مالکیت طرح مذکور به کشور میزبان منتقل نمی‌شود.

انتقال در این نوع سرمایه‌گذاری قرارداد تسهیلات جدید با سرمایه خصوصی ایجاد می‌شود و بعد از انقضای مدت اجاره، مالکیت آن به دولت میزبان انتقال می‌یابد. (BLT-Build Lease & transfer) ساخت، اجاره، بهره‌برداری) این نوع سرمایه‌گذاری همانند BLT می‌باشد ولی مالکیت به دولت میزبان انتقال نمی‌یابد.

(DBOM) Design build operate & transfer طراحی، ساخت، بهره‌برداری و انتقال مالکیت این نوع سرمایه‌گذاری چون BOO است ولی برای احیاء (ترمیم) یک طرح موجود انجام می‌شود و مالکیت آن در اختیار سرمایه‌گذار است.

BUYBACK - (بیع متقابل) در این نوع سرمایه‌گذاری خرید کارخانه، تجهیزات تولیدی و یا تکنولوژی در آزاء تحویل محصولات مستقیم و یا غیرمستقیم آن، انجام می‌گیرد.

شیوه‌های سرمایه‌گذاری خارجی در ایران

سرمایه‌گذاری خارجی به دو شکل مستقیم و غیرمستقیم انجام می‌شود که در نوع اول شخص حقیقی و یا حقوقی خارجی درصدی از سرمایه یا سهام عادی و یا حق رأی بنگاه اقتصادی به ثبت رسیده را در اختیار می‌گیرد این نوع سرمایه‌گذاری با کنترل و پذیرش ریسک و مدیریت واحد سرمایه‌پذیر همراه است ولی در نوع دوم که آنرا سرمایه‌گذاری در سبد مالی نیز می‌گویند، سرمایه‌گذاری بر روی اوراق بهادار، (سهام، شبه‌سهام) و ابزارهای بدهی مانند اوراق قرضه و نیز ابزارهای مشتق، مانند قراردادهای پیمان آتی و اختیار معامله در بازار اوراق بهادار انجام می‌شود و سرمایه‌گذار در کنترل یا مدیریت واحدهای سرمایه‌پذیر نقشی ندارد. باید یادآور شوم که به دلیل کمی وقت این مفاهیم به طور اجمالی شرح داده شد.

عوامل موثر در انگیزه سرمایه‌گذاران خارجی

سرمایه‌گذاران خارجی برای سرمایه‌گذاری نیاز

به انگیزه قوی دارند برای ایجاد مشوق‌ها و انگیزه‌های کافی برای آنها باید تمهیداتی از این قرار اندیشیده شود:

- اطمینان سرمایه‌گذار به بازگشت سود و اصل سرمایه و سرعت و سهولت در انجام امور اداری و اقدام در روند و فرآیند آن

- مشخص و معین و با ثبات بودن قوانین مالی و مالیاتی در داخل کشور سرمایه‌پذیر و ثبات و استمرار آن.

- شفافیت و روشنی و وحدت رویه در برداشت از مقررات بازار سهام و اوراق قرضه و سایر بازارهای مرسوم.

- کاربر استانداردهای لازم جهانی در کیفیت عملیات حسابداری و معیارهای تعریف شده آن برای شفاف‌سازی صورتهای مالی

- ایجاد بسترها و امکانات لازم برای سرعت و سهولت و قابلیت‌های نظام تسویه حساب

- امکانات کافی کارگزاری و ایجاد زمینه‌های لازم برای دسترسی به موسسه‌های امین و کارگزار.

- مشخص و معین بودن میزان و چارچوب قانونی برای حمایت از حقوق سرمایه‌گذار

نتیجه‌گیری

نامساعد بودن محیط کسب و کار، بوروکراسی تو در توی طولانی که قرار گرفتن در دالانهای پیچ در پیچ آن، بخش بزرگی از انرژی و توانایی‌های نهادهای سرمایه‌گذار را نابود می‌سازد و خروج از آن نیز با صرف ظرفیت‌های زمانی طولانی همراه است به همین دلیل میزان ورود سرمایه به ایران در حد مورد انتظار نبوده است، به طوری که حدود ۳/۲ درصد بازار مالی کشور مربوط به سرمایه‌گذاری خارجی می‌باشد.

عوامل مثبت موثر در جذب سرمایه‌گذاری خارجی در ایران

- امکان بالا رفتن نرخ رشد اقتصادی در کشور و بنگاه‌های اقتصادی آن در سال آینده

- امکان تثبیت روند و فرآیند نرخ ارز در مبادلات ارزی در سال آینده

- بالا رفتن میزان ذخایر ارزی در کشور و بنگاه‌های اقتصادی سرمایه‌پذیر در سال آینده

- ثبات، امنیت و سلامت نظام بانکی و سرعت و سهولت اجرایی و عملیاتی در آن بر اساس بسته رونق اقتصادی

- بالا بودن میزان نقدینگی در بازار سرمایه اعم از سهام و اوراق بهادار

- متناسب و واقعی بودن نرخهای بهره در کشور میزبان و بانکهای تخصصی و تجاری آن

پیشنهاد

نظرات خود را در زمینه مشارکت عمومی و خصوصی در توسعه زیرساختهای کشور در سه سطح خرد، میانه و کلان به شرح زیرارایه می‌دهم.

در سطح کلان

۱- ایجاد شرایط مساعد برای فعالیتهای برون مرزی و صدور خدمات فنی و مهندسی

۲- حمایت نهادهای برون مرزی حاکمیتی از بخش خصوصی فعال در حوزه مأموریت آنها

۳- حضور فعالان نمایندگان واقعی بخش خصوصی در کارگروه تهیه مقاله‌نامه‌های دولت با سایر کشورها

۴- پذیرش استانداردهای بین‌المللی و کاربرد آن در روند امور بخش خصوصی

۵- ایجاد شرایط کافی برای همکاری بخش خصوصی ایران با بخش خصوصی سایر کشورها و فراهم کردن امکانات و حمایت‌های لازم

۶- ایجاد جاذبه‌هایی لازم برای سرمایه‌گذاران خارجی و فراهم کردن امکانات رفاهی و گذراندن اوقات فراغت مناسب برای آنها در چارچوب عرف بین‌المللی

۷- حمایت از اصل سرمایه و سود انتظاری سرمایه‌گذاری در طول مدت قرارداد

۸- فراهم کردن زمینه‌های پیاده‌سازی طرحها و پروژه‌های عمرانی به روش (P.P.P) زیرا به نظر می‌رسد با وجود ۷۰ هزار پروژه نیمه‌تمام در کشور که به حدود ۴۰۰ هزار میلیارد تومان منابع مالی نیاز دارد (که حدود ۱۳ برابر بودجه عمرانی سالانه فعلی کشور است) و انجام آن در بازه زمانی ۱۵ تا ۲۰ سال قابل تحقق است لذا امکان اجرای پروژه‌های جدید با پیش پرداخت توسط بخش کارفرمایی لااقل برای ۱۰ سال آینده، به نظر می‌رسد مقدور و میسر نباشد و اگر احتمالاً منابعی هم به دست آید مصروف پروژه‌هایی خواهد شد که لااقل ۸۰ درصد آن تکمیل شده باشد، لذا انجام هر پروژه جدیدی به روش P.P.P خواهد بود و پیمانکاران با روشهای سرمایه‌گذاری اشاره شده در قیل باید سرمایه‌گذار برای اجرای پروژه را خود یافته و به کار گیرند.

به ویژه در قراردادهای جدید نفت کلیه ریسکها به پیمانکار برمی‌گردد و تأمین منابع مالی و سرمایه‌گذار خارجی و یا داخلی نیز برعهده پیمانکار می‌باشد و از سازوکارهایی چون تعدیل نیز برخوردار نمی‌باشد که در این زمینه مقاله‌ای در دست تهیه می‌باشد.

لزوم ضمانت اجرایی در فعالیتهای مهندسی

دکتر آخوندی در گردهمایی کانون مهندسان فارغ التحصیل دانشکده فنی دانشگاه تهران مطرح کرد

پیام آبادگران
مهر ۱۳۹۴
شماره ۳۳۵

اصلی را به همراه داشته باشد. وی با اشاره به اخلاق حرفه‌ای از دیدگاه‌های مختلف گفت: در بررسی نقش حرفه‌ای‌ها در جامعه ابتدا باید دید که آنها رفاه و منافع ملی را بیشینه می‌کنند یا نه و اینکه اگر انحصار و قدرت را در اختیار آنها قرار دهیم، چگونه می‌توانیم آن را کنترل کنیم؛ زیرا با موضوع اقتدار مواجه هستیم و آنها همواره تلاش می‌کنند حتی در تدوین قانون نیز دخالت کنند. آخوندی تصریح کرد: در این شرایط مقوله اخلاق مطرح می‌شود اینک رفتار مبتنی بر اصول چگونه موجب حرکت رو به جلو و نوعی حس اعتماد در جامعه می‌شود. از دیدگاه سنت، فضیلت انسان‌ها با محور دین مطرح می‌شود که افراد دارای ویژگی‌های اخلاقی همچون صبر، شکیبایی و... هستند و همه اینها فردی است. در این دیدگاه گفته

فعالیت‌های مهندسی بر رعایت سپهر عمومی تاکید کرد و گفت: در اصلاح جامعه تنها نباید رفتار افراد محور قرار گیرد زیرا برخی ممکن است اصلاح‌پذیر نباشند. از این رو، جامعه نیز باید شرایط سوءاستفاده را برای افراد ایجاد نکند، گرچه در اجرای اخلاق عمومی همواره باید در نظر داشت که مهرورزی را نمی‌توان با سخاوت از جیب مردم به نمایش گذاشت زیرا این مسئله، ویژگی فردی است.

به گفته آخوندی در هر جامعه بخشی از مشاغل از سوی سازمان‌های دولتی اداره می‌شود که وظیفه آنها ارتقای منافع ملی و رفاه جامعه است، حال در این ساختار ممکن است به دلایل مختلفی همچون نبود نظارت، ناهماهنگی ساختار اجرایی و نبود ضمانت اجرایی در قبال مسئولیت‌ها و... نتیجه دیگری همچون فساد یا انحراف از وظیفه

گردهمایی عمومی کانون مهندسان فارغ التحصیل دانشکده فنی دانشگاه تهران روز چهارشنبه ۲۹ مهرماه در دانشگاه تهران با سخنرانی عباس آخوندی وزیر راه و شهرسازی برگزار شد. مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی و کانون مهندسان فارغ التحصیل دانشکده فنی دانشگاه تهران برگزارکنندگان این گردهمایی بودند.

دکتر محمدحامد امام جمعه‌زاده (مکانیک ۵۵) رئیس هیات مدیره کانون، ضمن خوشامدگویی به حضار، با اشاره به موضوع اخلاق مهندسی، نامه دکتر آخوندی خطاب به جامعه مهندسی در این خصوص را قرائت کرد و پس از آن عباس آخوندی با موضوع «اهمیت اخلاق مهندسی در افزایش سرمایه اجتماعی مهندسان ایرانی» سخنرانی کرد و ضمن اشاره به اهمیت لزوم ضمانت اجرایی در

سوی خود مردم تعیین شوند تا با پرداخت هزینه به آنها از تعارض در موقعیت شغلی جلوگیری شود.

مراسم با تشکیل میزگردی مرکب از دکتر آخوندی و حضور مهندس محمد عطاردیان (راه و ساختمان ۳۸) دبیر محترم شورای عالی سندیکای شرکت های ساختمانی ایران و مهندس اسماعیل مسگرپورطوسی (مکانیک ۵۹) عضو هیات رئیسه جامعه مهندسان مشاور ادامه یافت.

مهندس عطاردیان به نمایندگی از سندیکای شرکت های ساختمانی ایران ضمن تشکر از سخنان دکتر آخوندی اظهار داشت: بحث اخلاق در زمانی که در شرایط بحران قرار داریم بسیار اهمیت دارد. در شرایطی که شما اخلاق حرفه ای را رعایت کرده اید و در مقابل شما دیگران رعایت نکردند.

در ادامه مهندس مسگرپور بحث اخلاق مهندسی را از حوزه محیط زیست مطرح کرد به اعتقاد وی اخلاق حرفه ای در مورد مسئله محیط زیست به خصوص در حوزه آب رعایت نشده است و نسل های آینده ما از این سوء مدیریت ضرر خواهند کرد.

این برنامه با پرسش و پاسخ حضار به اتمام رسید. در حاشیه مراسم، خبرنگاران رسانه های عمومی به طرح سئوالات خود از وزیر راه و شهرسازی و هیات همراه پرداختند.

حفظ یکپارچگی رفتاری، افزایش کارایی، مسئولیت پذیری و نبود تعارض منافع از اصول اخلاق عمومی است که مهم ترین آنها این است که فرد نباید در موقعیت سوءاستفاده قرار گیرد و وسوسه شود، زیرا بحث فساد در اینجا مطرح خواهد شد. برای نمونه، موضوع مهندسان ناظر که از سوی نظام مهندسی انتخاب می شوند و پروژه های مردم را ارزیابی می کنند در حالی که هزینه خود را از مردم می گیرند، گزارش کار خود را به شهرداری ارائه می کنند که ضمانت اجرایی در آن وجود ندارد. از این رو، اگر پروژه ای برای شهرداری نظارت می شود باید از سوی همین سازمان، مهندسان به کار گرفته شود و هزینه آنها را پرداخت کنند و اگر قرار است پروژه های مردم را نظارت کنند از

می شود افراد اصلاح شوند جامعه نیز اصلاح می شود، این در حالی است که نمی توان مدعی شد تمام افراد جامعه اصلاح پذیر هستند. بنابراین دیدگاه سنتی اخلاق به تنهایی در اصلاح و هدایت جامعه کفایت نمی کند.

عباس آخوندی با ارائه دیدگاه رئالیست ها از موضوع اخلاق افزود: از آنجا که رئالیست ها و نهادگرا می گویند برای اصلاح جامعه، خود را معطل افراد نکنید زیرا افرادی که در رأس قرار می گیرند به عنوان نماینده مردم حافظ منافع قشر سرمایه دار (بورژوا) هستند، موضوعی که از سوی لیبرال ها نیز تایید می شود و آنها می گویند انسان گرگ انسان است، از این رو باید با قرار دادن جامعه در حالت تعادل، قدرت را کنترل کرد. وزیر راه و شهرسازی با بیان اینکه مدیر دولتی باید با وضع قوانین، تولید کالا و خدمات و هماهنگی، منافع عمومی ایجاد کند، افزود: از آنجایی که امکان کنترل قدرت در حرفه و سیاست وجود ندارد، می تواند منافع عمومی را تبدیل به منافع شخصی کند، در چنین شرایطی رعایت اصل عدالت، سودمندی و اعتماد پذیری در فعالیت آنها موثر است؛ موضوعی که در دولت گذشته باعث شد از جیب مردم مهرورزی شود در حالی که این موضوع یک ویژگی فردی است.

او با تاکید بر اینکه هر خدمتی که موجب سلب آزادی، حقوق مدنی، اقتصادی و... شود با وجود اینکه متضمن منافع عمومی باشد غیر اخلاقی است، تصریح کرد: انصاف، شفافیت، پایبندی به اصول،

مهندسان ناظر که از سوی نظام مهندسی انتخاب می شوند و پروژه های مردم را ارزیابی می کنند در حالی که هزینه خود را از مردم می گیرند، گزارش کار خود را به شهرداری ارائه می کنند که ضمانت اجرایی در آن وجود ندارد

سیاست های جدید در برابر سدسازی

در حدود ۸۲۵۰ مگاوات، بیش از ۹۸ درصد از تولید ملی برق تجدیدپذیر و حدود ۱۴ درصد از مجموع الکتریسیته تولیدی در ایران را تشکیل می‌دهد. در واقع میزان تولید برق آبی به مقدار منابع آبی کشور بستگی دارد. بر همین اساس در سال های اخیر به دلیل کم آبی، باز کردن دریاچه سدها برای تولید برق با حساسیت بیشتری انجام می شود.

سد گلپایگان نخستین سد مخزنی خاکی و نخستین سد مدرن ایران بود که مطالعات این سد در سال ۱۳۲۳ و عملیات ساخت آن نیز در سال ۱۳۲۶ آغاز شد و در سال ۱۳۳۶ به بهره برداری رسید. این سد نقطه عطفی در تاریخ سدسازی ایران محسوب می شود. بعد از آن در طول دو دهه قبل از انقلاب ۱۴ سد بزرگ

جمله سدسازی تعطیل نشود و فقط اولویت و تمرکز در این پروژه ها با توجه به شرایط خاص حوضه ها تغییر کند.

تولید برق از سدهای کوچک و بزرگ

صنعت برقابی به معنی تولید انرژی برق با استفاده از آب ذخیره شده در پشت سد است. نیروگاه های برقابی انرژی مورد نیاز خود را برای تولید برق از جریان آب رودخانه ها یا کانال های انتقال آب تأمین می کنند. اکنون تجهیزات این نیروگاه ها روی حدود ۳۰ سد در ایران نصب شده یا در مرحله اجراست و این سدها علاوه بر تأمین آب مورد نیاز کشاورزی منطقه، منبعی برای تولید برق در زمان اوج مصرف است. انرژی برقابی در ایران با ظرفیتی

عظیمه لباف - خبرنگار روزنامه ایران: تقریباً بخش اعظم آب شرب مصرفی کشور از طریق سد استراتژیک تأمین می شود و این سدها در تأمین آب شرب شهرها اهمیت ویژه ای دارند. به عنوان مثال در تأمین آب شرب تهران منابع مختلفی دخیل هستند که براساس مدل نرمال در تقسیم آب، حدود ۶۰ درصد آب شرب از منابع آب سطحی که همان سدها هستند، تأمین می شود و ۴۰ درصد باقی مانده برعهده منابع آب زیرزمینی است. البته این مدل در شرایط ترسالی و خشکسالی دستخوش تغییر است، اما به طور کلی سدها در دراز مدت به مراتب نقش پررنگ تری دارند. این اهمیت منابع سطحی موجب شده تا هیچ گاه طرح های آبی کشور از

دیگر نیز با کمک مهندسان و مشاوران خارجی ساخته شد، اما پس از انقلاب، ظرفیت و توان سدسازی قابل توجهی به وجود آمد که موجب سرعت گرفتن فعالیت‌های سدسازی در ایران شد. شرکت‌های سدسازی تقویت شدند و بیش از ۲۰۰ شرکت پیمانکاری، ۷۰ شرکت مشاور و ۳۰ شرکت بزرگ در زمینه احداث سد به وجود آمد. همین‌طور در این مدت صدها واحد تولیدی انرژی برقابی در داخل کشور تأسیس شد. به این ترتیب با رشد صنعت سدسازی داخلی و سرعت گرفتن روند احداث سد در ایران تعداد سدهای کشور طی ۶ دهه گذشته به ۶۴۷ واحد رسید و همچنان ۱۱۹ سد دیگر در دست اجرا وجود دارد. برخی از این سدها به طور مؤثر آب شرب کشور را تأمین می‌کنند و برخی برای تأمین آب مورد نیاز کشاورزی یا تولید برق به کار گرفته می‌شود. این سدها با وجود خشکسالی و کاهش حجم مؤثر آب مخازن‌شان در سال‌های اخیر توانسته‌اند به مدیریت توازن میان عرضه و تقاضای آب کمک شایانی کنند و نسبت به گذشته حتی نقش پررنگ تری داشته باشند. در حال حاضر تنها ۴۶ درصد حجم مخازن سدها پر است که تقریباً حجمی معادل ۲۲ میلیارد و ۸۰۰ میلیون مترمکعب می‌شود. وضعیت پرشدگی سدهای کشور نیز نشان می‌دهد که از مجموع ۱۵۹ سد بزرگ کشور، ۶۱ سد که ۴۲ درصد از ظرفیت کل مخازن سدهای کشور را به خود اختصاص داده‌اند، کمتر از ۴۰ درصد ظرفیت خود، آب دارند.

این تغییرات که در پی کاهش نزولات جوی در ۱۵ سال اخیر رقم خورده موجب شده است تا ساخت بسیاری از سدهای نیمه کاره بر اساس طرح اولیه پروژه (در قیاس با آمارهای دراز مدت بارش‌ها) دیگر توجیه اقتصادی نداشته باشد و به مرور شاهد مشکلاتی در جانمایی غلط و نبود همخوانی میان تأسیسات و احجام برخی از سدها با مقدار نزولات جوی و روان آب حوضه‌های آبریز این سدهای در دست ساخت باشیم. البته درصدی از این مشکلات به نقص در مطالعات و کارشناسی پیش از اجرای طرح و برخی به تغییرات اقلیمی و آب و هوایی کشور باز می‌گردد. این موارد در کنار سدسازی‌های بی‌رویه در

این سدها با وجود خشکسالی و کاهش حجم مؤثر آب مخازن‌شان در سال‌های اخیر توانسته‌اند به مدیریت توازن میان عرضه و تقاضای آب کمک شایانی کنند و نسبت به گذشته حتی نقش پررنگ تری داشته باشند. در حال حاضر تنها ۶۴ درصد حجم مخازن سدها پر است که تقریباً حجمی معادل ۲۲ میلیارد و ۸۰۰ میلیون مترمکعب می‌شود.

سال‌های اخیر منابع مالی زیادی را هدر داده است. به منظور جبران ضرر و زیان ناشی از این امر بازنگری در ساخت سدهای در دست مطالعه و اجرا اکنون یکی از استراتژی‌های وزارت نیرو در دولت یازدهم است که تاکنون نتیجه آن، بازنگری در ساخت ۲۷ سد از ۱۱۹ سد در دست ساخت کشور است. اگرچه دولت معتقد است که طرح‌های آبی کشور نظیر سدسازی نباید تعطیل شود اما به دنبال بهینه‌سازی این طرح‌ها مطابق با شرایط جغرافیایی کشور است.

۱۳۳۰ سد در ۸ حوضه آبریز اصلی

هزار و ۳۳۰ سد با حجم مخزنی معادل ۱۲۳ میلیون و ۴۴۲ هزار متر مکعب در ۸ حوضه آبریز اصلی ایران در مراحل مختلف بهره‌برداری تا مطالعات قرار دارد که حجم آب قابل تنظیم آن سالانه معادل ۶۵۳۰۹ میلیون متر مکعب است. برخی از این سدها با نظارت وزارت نیرو است و برخی زیر نظر وزارت جهاد کشاورزی قرار دارند. البته سدهایی که وزارت جهاد کشاورزی در چند دهه اخیر آنها را مدیریت می‌کند سدهای بزرگی نیست و اغلب محلی هستند. بیش از دو سوم از وسعت خاک ایران جزو فلات مرکزی است و حوضه آبریز این فلات بزرگترین حوضه آبریز اصلی کشور به شمار

می‌رود؛ اما کمترین منابع آبی مربوط به این بخش است و عملاً کشور به سبب وجود این منطقه در دل خود کشوری کم‌آب است. در فلات مرکزی ۱۷۸ سد در دست بهره‌برداری وجود دارد. اما برخلاف تصور اینکه سدها در این مناطق به تأمین آب ساکنان آن کمک بسیاری کرده‌اند کارشناسان معتقدند که در مواردی بهره‌کشی غیراصولی از منابع، خشکیدگی بیشتری را نصیب فلات مرکزی ایران کرده است و این موضوع خطر بیابانی شدن ایران را بیشتر می‌کند. احداث غیراصولی و نیازسنجی نشده سدها روی رودخانه‌های مختلف کشور از مواردی است که مشکلات آبی این حوضه را تشدید می‌کند و موجب تغییر روند چرخه طبیعت و فرونشست دشت‌ها می‌شود. نمونه‌های این فاجعه را می‌توان در حوضه‌های آبریز فرعی واقع در این حوضه آبریز اصلی مانند زاینده رود مشاهده کرد که عده‌ای معتقدند نبود مدیریت صحیح منابع آبی منطقه و بهره‌کشی غیراصولی موجب خشک شدن این رود مهم کشور شد. البته باید در نظر گرفت که سد به عنوان یک سازه هیدرولیکی می‌تواند نقش مؤثری در تأمین و تنظیم آب داشته باشد. در این حوضه نیز احداث تمام سدها غیراصولی نبوده و هم اکنون بسیاری از آنها آب دارند و برای ذخیره آب‌های سطحی حوضه گزینه‌های مناسبی تلقی می‌شود. در این حوضه هم اکنون ۱۸ سد در دست ساخت و ۱۱۸ سد در دست مطالعه دیگر نیز در این حوضه وجود دارد که وزارت نیرو در حال بررسی اولویت ساخت آنها و بازبینی در طرح اولیه آن است تا دوباره سدهای احداث نشود که پشت دیواره‌های آن آب نباشد و به خشکی بیشتر منطقه دامن بزند.

حوضه آبریز دریای خزر باز هم سد می‌خواهد

حوضه آبریز دریای مازندران که در همسایگی این دریا قرار گرفته، از سدهایی با قابلیت آب قابل تنظیم بالاتری برخوردار است. ۱۸۶ سد در این حوضه در دست بهره‌برداری است که حجم مخزن آنها ۸۵۹۴ میلیون متر مکعب و حجم آب قابل تنظیم آن ۷۰۷۴ میلیون متر مکعب در سال است. همچنین در این حوضه ۴۰ سد در دست

ساخت و ۱۵۷ مورد در دست مطالعه وجود دارد که حجم مخزن آنها ۱۴۲۸۸ میلیون مترمکعب و حجم آب قابل تنظیم آن ۷۲۳۰ میلیون متر مکعب است. البته در سدسازی‌های این حوضه حساسیت ویژه‌ای وجود دارد که دولت مدام به بررسی داده‌های بارندگی و بازنگری سدهای در دست ساخت و مطالعه آن می‌پردازد تا از بروز خشک شدن رودها و خشکسالی در حوضه یا از سوی دیگر از بروز سیلاب جلوگیری شود. سیلاب‌های اخیر در حوضه آبریز دریای مازندران بخوبی گویای نیاز منطقه به سدهای بیشتری است چراکه در کشور ما پیک‌های سیلابی بسیار بالاست و یکی از وظایف سدها، کنترل همین سیلاب‌هاست. حال اگر به طور کامل سدسازی در این حوضه و سایر حوضه‌های پر آب کشور نفی شود، در فقدان کنترل روان آب‌ها، مشکلات زیادی رقم خواهد خورد.

دریاچه ارومیه، حوضه خطرناک سدسازی

سدهای حوضه آبریز اصلی دریاچه ارومیه از حساس‌ترین سدها و در عین حال مفید به شمار می‌رود. احیای دریاچه ارومیه که در این حوضه قرار دارد موجب شده تا هم اکنون وزارت نیرو به بازنگری طرح‌های توسعه منابع آب، از جمله احداث سدهای حوضه بپردازد و در برخی موارد علاوه بر اینکه حجم، ارتفاع یا اهداف سدها را تغییر داده حتی برخی طرح‌ها را متوقف کرده است که سدهای سیمینه رود، نازلو، باراندوز، لیلان چای در حوضه آبریز دریاچه ارومیه از جمله این طرح‌ها محسوب می‌شود. در مواردی نیز مانند سد شهیدمدنی در آذربایجان شرقی که کاملاً آماده بهره‌برداری است ولی اجازه آبیگری و آغاز به کار سد صادر نشده و جریان رودخانه‌ای برقرار است. اما با وجود این برخی سدها در احیای این دریاچه مؤثر محسوب می‌شوند و با رهاسازی بخشی از آب آن‌ها قرار است مقداری از آب دریاچه ارومیه تأمین شود. در حال حاضر شمار سدهایی که در این حوضه آبریز اصلی در دست بهره‌برداری قرار دارند به ۵۶ مورد می‌رسد که حجم مخزن آنها ۳۱/۱۷۶۳ میلیون متر مکعب و آب قابل تنظیم سالانه این سدها ۳۰/۲۰۶۰ میلیون متر مکعب است.

اکنون بازنگری در ساخت سدهای در دست مطالعه و اجرا یکی از استراتژی‌های وزارت نیرو در دولت یازدهم است که تاکنون نتیجه آن، بازنگری در ساخت ۷۲ سد از ۹۱۱ سد در دست ساخت کشور است. اگرچه دولت معتقد است که طرح‌های آبی کشور نظیر سدسازی نباید تعطیل شود اما به دنبال بهینه‌سازی این طرح‌ها مطابق با شرایط جغرافیایی کشور است.

در عین حال ۹ سد نیز در حال ساخت است و همانطور که اشاره شد در برخی از آنها بازنگری شده و ۳۹ سد دیگر در دست مطالعه قرار دارد. بهره‌برداری از سدهایی که در دست ساخت یا مطالعه قرار دارند با حساسیت ویژه‌ای مواجه هستند و هر گاه که کارگروه احیای دریاچه ارومیه اثبات کند که سدی در این حوزه نیازمند بازنگری است تغییرات در طرح‌ها لحاظ خواهد شد و حتی ممکن است طرح متوقف شود.

سدهای پرحاشیه

حوضه خلیج فارس و دریای عمان

در حوضه آبریز اصلی خلیج فارس و دریای عمان که جنوبی‌ترین حوضه آبریز کشور محسوب می‌شود ۱۱۸ سد در دست بهره‌برداری قرار دارد. حجم مخزن سدهای این حوضه ۲۹۶۹۰ میلیون مترمکعب و آب قابل تنظیم سالانه آن ۱۹۰۱۲ میلیون مترمکعب است. اکنون در این حوضه ۷۳ سد دیگر در دست ساخت و ۴۱۷ مورد در دست مطالعه قرار دارد. در این میان نام برخی از سدهای این حوضه در سال‌های اخیر بارها به گوش

رسیده است، سدهایی نظیر گنوند علیا و سد انحرافی و تونل کوه‌رنگ ۱ و ۲. سد گنوند علیا یکی از بزرگ‌ترین سدهای ایران است که روی رودخانه کارون ساخته شده و برخی معتقدند این سد یک فاجعه زیست محیطی برای جنوب ایران محسوب می‌شود و به دلیل وجود کوه‌های نمکی در زیر مخزن سد، آب رودخانه کارون شور شده است، هرچند وجود این کوه‌های نمکی در مخزن این سد اثبات شده است ولی وزارت نیرو با اجرای چند طرح نسبت به مهار آن و جلوگیری از اختلاط آن با آب سد اقدام کرده است. سد گنوند علیا که محصول ۱۸ سال تلاش متخصصان ایرانی در ۳ دولت است اکنون حدود ۴۷ ماه از آبیگری آن می‌گذرد و در این مدت طغیان‌های فصلی رودخانه کارون به طور کامل مهار شده و اراضی دشت خوزستان و مراکز جمعیتی آن نیز از آسیب سیلاب‌ها و خشکسالی مصون مانده‌اند. ضمن آنکه در این ۴۷ ماه چندین هزار گیگاوات ساعت برق پاک از این سد تولید و به مصرف رسیده است. تنظیم آب کشاورزی پایین دست و ایجاد جاذبه‌های گردشگری از دیگر اهداف ساخت این سد به شمار می‌رود. سد انحرافی و تونل کوه‌رنگ ۱ و ۲ که یکی دیگر از سازه‌های بحث برانگیز حوضه خلیج فارس و دریای عمان در سال‌های اخیر به شمار می‌رود چند سالی است به سبب انتقال آب بین حوضه‌ای مورد نقد واقع شده است. انتقال آب از استان چهارمحال و بختیاری به اصفهان توسط این سدهای انحرافی و تونل‌ها برخلاف قوانین محیط زیست بر شمرده می‌شود اما یک استراتژی و راهکاری برای مدیریت کلان منابع آب کشور به حساب می‌آید.

حوضه اصلی سرخس و سدی مشترک

سدهای بهره‌برداری شده حوضه اصلی سرخس ۲۲ مورد است که در میان سدهای این حوضه یک سد مشترک با کشور ترکمنستان به نام سد دوستی وجود دارد و هم اکنون حدود ۴۵ درصد از آب شرب شهر مشهد را تأمین می‌کند. این سد روی رودخانه مرزی هریرو به طور مشترک با ترکمنستان ساخته شده است و دو کشور از آن بهره‌برداری

است. این سدها، سدهای معیشتی هستند و وزارت جهاد کشاورزی گرچه می تواند سد احداث و بهره برداری کند اما اعطای مجوز تخصیص آب به این سدها در اختیار وزارت نیرو است و وزارت نیرو به عنوان متولی تأمین آب کشور امکان احداث این سدها را مدیریت می کند. همانطور که اشاره شد شماری از سدهای بزرگ ملی دیگر در مرحله ساخت و مطالعه قرار دارد که با توجه به تغییر اقلیم کشور و کاهش بارندگی ها مختصات سازه ای سدها و تأسیسات جانبی آنها مورد بازنگری قرار گرفته است. مطابق با مطالعات جدید و با توجه به شرایط جدید نزولات جوی و حوضه ای و بازنگری های انجام شده ۲۷ مورد آن تغییر اولویت یافته اند یا آنکه در حجم مخزن و مختصات سدها و تأسیسات جانبی آنها تغییراتی اعمال شده است. آمارها حاکی از آن است بیشترین حساسیت در بازنگری ها مربوط به حوضه کرخه و سفیدرود بوده و باعث شده است اولویت و مختصات برخی پروژه های این حوضه ها تغییر کند، البته علت تعیین اولویت دوم برای برخی از این طرح ها از نظر اجرا و تخصیص اعتبارات است.

حجم مخزن ۱۴۲ میلیون متر مکعب دارد. تا کنون آنچه در خصوص سدهای در حال بهره برداری ۸ حوضه اصلی آبریز کشور گفته شد مربوط به تمام سدهای بزرگ و کوچکی بود که تحت مدیریت و بهره برداری هر دو وزارتخانه نیرو و جهاد کشاورزی است که برخی از این سدها تنها یک حوضچه معیشتی برای تأمین منابع آب محدود و حجم مخزن آنها بسیار کم است. اما در بررسی حجم سدهای کشور آنچه تعیین کننده و مؤثر تلقی می شود سدهای بزرگ ملی و استانی است. در حال حاضر تعداد سدهای بزرگ ملی در حال بهره برداری کشور ۱۵۲ مورد است و با احتساب سدهای استانی ۱۶۵ سد بزرگ در کشور وجود دارد که در اختیار وزارت نیرو قرار دارد و سالانه ۴۷ میلیارد و ۵۰۰ میلیون متر مکعب آب را در خود جای می دهند. این در حالی است که مجموع آب ذخیره شده در پشت سدهای کوچک کمتر از ۵۰۰ میلیون متر مکعب در سال است. به طور کلی ۶۴۷ سد بزرگ و کوچک در کشور در دست بهره برداری قرار دارد که تقریباً نیمی از آنها سدهای کوچک و در اختیار وزارت جهاد کشاورزی

می کنند. سد دوستی بارها تا مرز خشک شدن پیش رفته است اما در آخرین لحظات دوباره با نزولات جوی احیا شده است. امسال ۳۴ درصد از این سد با حجمی معادل ۴۰۷ میلیون متر مکعب پر بود که نصف آن متعلق به ایران است. در این حوضه حجم مخزن سدهای در دست بهره برداری ۱۳۹۴ میلیون متر مکعب و حجم آب قابل تنظیم آن سالانه ۵۴۴ میلیون متر مکعب است. اکنون ۳ سد در دست ساخت و ۱۵ سد در مرحله مطالعاتی در حوضه سرخس وجود دارد که البته ممکن است ارقام آن در بازنگری ها تغییر کند.

هامون حوضه ای با سدهای کوچک

حوضه اصلی هامون ۵۱ مورد سد در دست بهره برداری دارد و حجم مخزن سدهای این حوضه ۱۶۶۳ میلیون متر مکعب در سال و حجم آب قابل تنظیم آن ۷۰۶ میلیون متر مکعب در سال است. در این منطقه مختصات اغلب سدها مطابق با ویژگی های سدهای کوچک است. حوضه هامون ۳ سد در دست ساخت با حجم مخزن ۱۱ میلیون متر مکعب در سال و ۱۷ مورد در مرحله مطالعه با

برگزاری نخستین نمایشگاه بین‌المللی تکنولوژی‌های نوین ساختمانی

پیام‌آبادگران
مهر ۱۳۹۴
شماره ۳۳۵

خدمات مشاوره طراحی، معماری و دکوراسیون و مجموعه‌های مربوط به ساختمان‌های هوشمند، ساختمان‌های انرژی صفر، بهینه‌سازی فضای پارکینگ و موسسات ارائه‌دهنده سیستم‌های جامع مدیریت آپارتمان به ارائه خدمات خود پرداخته بودند. برگزاری چند نشست علمی و آموزشی با حضور صاحب‌نظران و اساتید دانشگاه‌ها و حضور برخی از وزیران، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، شهرداران و معاونان شهرداری‌ها، برخی از اعضای شوراهای اسلامی شهرها، مجتمع‌سازان و دانشجویان از برنامه‌های جانبی این نمایشگاه بود که تا ۲۰ آبان ماه برپا بود.

خارجی، آشنایی تولیدکنندگان و صنعت‌گران با نوآوری‌ها، پیشرفت‌های سازه‌ها و نماهای ساختمانی در سایر کشورهای پیشرفته و تلاش برای رسیدن به استانداردهای جهانی صنعت ساختمان از ویژگی‌های این نمایشگاه بود. بیش از ۱۸۰ شرکت داخلی و خارجی از ایران و کشورهای فرانسه، چین، ترکیه، ایتالیا و امارات متحده عربی، در این نمایشگاه حاضر شدند و تازه‌ترین و پیشرفته‌ترین طرح‌ها، برنامه‌ها و پروژه‌های خود را در سه حوزه سازه‌ها، نماها و تکنولوژی‌های نوین ساختمانی ارائه کرده و در معرض دید علاقه‌مندان قرار داد. همچنین در این نمایشگاه مجموعه‌های

نخستین نمایشگاه بین‌المللی تکنولوژی‌های نوین ساختمانی، سازه و نما با حضور معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران گشایش یافت. حسین اسفهبودی روز ۱۷ آبان این نمایشگاه را که با هدف توسعه فناوری‌ها و تکنولوژی‌های نوین در ساختمان‌سازی، توجه به مقاوم و سبک‌سازی ساختمان‌ها، توجه ویژه به زیباسازی شهری متناسب با فرهنگ ایرانی - اسلامی برپا شد، افتتاح کرد. معرفی خلاقیت‌ها و ظرفیت‌های کشور در حوزه صنعت ساختمان، تبادل فناوری محصولات میان شرکت‌کنندگان داخلی و

چرا مسکن در بسته خروج از رکود نادیده گرفته شد؟

غلامرضا سلامی / مشاور وزیر راه و شهرسازی در امور حسابداری، حسابرسی و اصول حاکمیت شرکتی

با تدوین و اجرایی شدن بسته خروج از رکود این امیدواری به وجود آمده که در ظرف شش ماه آینده بازارهای ایران از رکود خارج شوند و سیاست تحریک تقاضا موفق عمل کرده و بتواند این بازارها را تکان دهد. دولت در حقیقت خیلی دیر متوجه شد که برای رکود موجود در بازارهای کشور باید کاری انجام دهد و بسته‌ای را تدوین کرد که در آن نقایصی وجود دارد. آنچه که در این بسته به چشم می‌آید اینکه طراحان آن قصد کرده‌اند تا بازار لوازم مصرفی بادوام نظیر خودرو و لوازم خانگی را تحریک کنند و رکودزایی در این بازار را در پیش گیرند. نسخه خروج از رکود یک غایب بزرگ دارد و آن مسکن است. این سوال وجود دارد که دولت و طراحان این بسته چرا برای خروج موقت از رکود، بخش مسکن را نادیده گرفتند و با اینکه صنایع زیادی از جمله، فولاد، سیمان، کاشی و سرامیک و... پشت سر

مسکن به راه می‌افتادند، از گنجاندن بخش مسکن و ساخت و ساز در این بسته سرباز زدند؟ دولت می‌توانست با تعریف مسکن های ارزان (نه به مانند مسکن مهر) و تحرک پروژه های عمرانی، بازار مصالح ساختمانی را که در رکود شدید به سر می برد به راه بباندازد اما در نهایت تعجب این کار را نکرد. برخی تحلیل ها حاکی از آن است که دولت، از خروج بازار مسکن در کوتاه مدت قطع امید کرده این در حالیست که شاید بازار مسکن لوکس در برخی نقاط با رکود مواجه باشد اما در بازار خانه های با مترژ پایین و ارزان هنوز تقاضا وجود دارد و می توان طرح هایی را در این رابطه تعریف کرد. به نظر من تزریق منابع به سمت خودرو کاری نادرست بود و اگر این منابع به سوی مسکن و اصولا ساخت و ساز هدایت می شد، اثر بخشی بیشتری از خود نشان می داد. معتقدم که دولت برای خروج پایدار از رکود سه راه پیش

روی خود دارد. نخست آنکه بدهی خود به بانک ها را به طرق مختلف بپردازد و از این طریق مسائل و مشکلات مالی نظام بانکی کشور را حل و فصل کند. دوم هم اینکه، بدهی خود به پیمانکاران را تسویه کند و از این طریق به آن ها اجازه دهد تا پروژه های جدیدی را شروع کنند و یا همان پروژه های قدیمی خود را دوباره به راه بباندازند تا تحرکی در بخش عمران صورت گیرد. راه سوم هم آن است که طرح های عمرانی را به راه اندازد که این کار مستلزم تزریق منابع به بخش عمران کشور است و اگر از هزینه های جاری خود کم کند و حداقل منابع بودجه ای طرح های عمرانی را بپردازد قادر خواهد بود دیگر بازارها را به دنبال خود به تحرک وادارد. به نظر می رسد دولت با این بسته ای که طراحی کرده به سمت انبساط شدید پولی می رود و با توجه به اثر آن بر پایه پولی در چند ماه آینده شاهد افزایش تورم خواهیم بود.

جناب آقای مهندس علی تاهباز صالحی

مدیرعامل محترم شرکت ساختمانی تیران ستون
و عضو محترم هیأت مدیره سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران

با دريغ و تأسف خبر درگذشت مادر بزرگوار جنابعالی را دریافت کردیم. این مصیبت را به حضرتعالی و خانواده محترم تسلیت عرض می‌کنیم. برای آن مرحومه غفران الهی و برای بازماندگان صبر و شکیبایی مسئلت می‌نمائیم.

هیأت مدیره و بازرسان سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران

با دريغ و تأسف درگذشت آقای مهندس محمود تویسرکانی رئیس اسبق جامعه مهندسان مشاور و رئیس هیأت مدیره شرکت مهندسان مشاور گروه ۴ را به جامعه مهندسی تسلیت و تعزیت عرض می‌نمائیم. برای آن مرحوم غفران الهی و برای بازماندگان صبر و شکیبایی مسئلت می‌نمائیم.

هیأت مدیره و بازرسان سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران

پرسشنامه نظرسنجی

با سلام و عرض ادب خدمت خوانندگان محترم ماهنامه پیام آبادگران دریافت دیدگاه، نقطه نظر، ارائه طریق و پیشنهادهای ارزنده شما برای بهبود و توسعه کیفی و اثربخشی ماهنامه پیام آبادگران از اهمیت فراوانی برخوردار است. از این روی امیدواریم با پاسخ دادن به چند سوال کوتاه ما را از دیدگاه خودتان و پیشنهادهای اصلاح و توسعه ماهنامه یاری رسانید.

- ۱- عملکرد ماهنامه را در انعکاس مسائل صنفی و پیشبرد آن چگونه می‌بینید؟
نظری ندارم ضعیف متوسط خوب عالی
- ۲- مطالب نشریه در جهت اطلاع رسانی از مسائل روز صنف از چه کیفیتی برخوردار است؟
نظری ندارم ضعیف متوسط خوب عالی
- ۳- عملکرد کمیسیون انتشارات و دست اندرکاران نشریه را چگونه می‌بینید؟
نظری ندارم ضعیف متوسط خوب عالی
- ۴- راههای پیشنهادی به مشکلات صنفی را در ماهنامه چگونه ارزیابی می‌کنید؟
نظری ندارم ضعیف متوسط خوب عالی
- ۵- انعکاس مطالب ارائه شده میان سندیکا با نهادهای ذیربط را چگونه ارزیابی می‌کنید؟
نظری ندارم ضعیف متوسط خوب عالی
- ۶- نظراتان در مورد درج مطالب به شکل موجود چیست؟
نظری ندارم ضعیف متوسط خوب عالی
- ۷- بازتاب بیرونی ماهنامه چگونه است؟
نظری ندارم ضعیف متوسط خوب عالی
- ۸- چنانچه پیشنهادی برای بهبود ماهنامه در حل مشکلات پیمانکاران دارید به صورت گزاره خبری بیان کنید؟
پیشنهاد می‌شود:
- برای وقتی که برای تکمیل پرسشنامه صرف کردید و نظر خود را مطرح کردید از شما تشکر و قدردانی می‌شود. لطفاً پاسخ خود را به ایمیل یا فکس سندیکا ارسال نمائید.

کمیسیون انتشارات